crime scene 63

John Buchan

MANTIA VERDE Vol. 2

63

John Buchan

MANTIA VERDE

Volumul 2

Continuarea romanului ***39 de trepte***

John Buchan
Mantia verde – vol. 2

JOHN BUCHAN – 1916
CRIME SCENE PUBLISHING 2012 pentru prezenta ediție

CRIME SCENE PUBLISHING – imprint al grupurilor FLACĂRA și TRITONIC

Editor – coordonator: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUCHAN, JOHN
Mantia verde / John Buchan;
București: Crime Scene Publishing, 2012
ISBN 978-606-8320-90-8

Coperta: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: ALEXANDRU ARION
Tehnoredactor: LAURA TIBĂR
Comanda nr. 16/ octombrie 2012
Bun de tipar: octombrie 2012
Tipar FED PRINT
Tipărit în România

John Buchan

Mantia verde

Vol. 2
Traducere din limba engleză:
Raluca Ștefan

~ 63 ~

 John Buchan, primul baron de Tweedmuir, scoțian prin naștere, scriitor, istoric și om politic unionist, s-a născut la 26 august 1875, la Perth, în Scoția. La 17 ani, student fiind la Universitatea din Glasgow, scrie poezii și devine autor publicat. După ce obține o bursă la Oxford, publică în continuare eseuri și poezii. Intră în diplomație ca secretar personal al lui Alfred Milner, înalt Comisar pentru Africa de Sud. Nu profesează ca avocat, dar devine partener în editarea jurnalului *The Spectator.* Primul său roman, care descrie aventurile din Africa de Sud, apare în 1910 cu titlul *Prester John.* Apropiindu-se Primul Război Mondial, Buchan va începe să lucreze la *Biroul de propagandă de război* și va fi corespondent în Franța pentru *The Times*. În 1915 apare ***39 de trepte*** (*Thirty-Nine Steps*). Întors în viața civilă este ales membru al Parlamentului britanic, dar consacră cel mai mult timp al său carierei de scriitor. În 1935 este numit al XV-lea Guvernator General al Conferației Canadiene. Va ocupa acest post până la moartea sa prematură și neașteptată, în urma unui atac cerebral, în 11 februarie 1940. Pentru activitatea sa deosebită în promovarea culturii în special a celei canadiene, îi sunt organizate funeralii naționale și corpul său este adus în Marea Britanie pentru a fi înmormântat în Scoția natală.

Generalul maior **Sir Richard Hannay**, KGB, OBE, DSO, Legiunea de Onoare, este un agent secret imaginat de John Buchan. În autobiografia sa, *Memory Hold-the-Door,* scriitorul lasă să se înțeleagă faptul că Hannay a fost imaginat, cel puțin parțial, după viața lui Edmund Ironside, din Edinburgh, un spion participant la Al Doilea Război Bur. Hannay apare ca personaj principal în *The Thirty-Nine Steps* (1915), *Greenmantle* (1916), *Mr. Standfast* (1919), *The Three Hostages* (1924), *The Island of Sheep* (1936) și ca personaj secundar în *The Courts of the Morning* (1929) și *Sick Heart River* (1940).

La Crime Scene a apărut romanul ***39 de trepte*** (numărul 50) și primul volum din ***Mantia verde*** (numărul 62).

Pentru
Caroline Grosvenor

CAPITOLUL DOISPREZECE
Cei patru membri ai misiunii întrezăresc dezlegarea misterului

Un fior de neîncredere, o ușurare imensă și apoi o bucurie până-n rărunchi, toate senzațiile năvăleau deodată în mintea mea. Brusc, ieșisem la lumină din ape foarte adânci, într-un calm de nedescris. M-am prăbușit în cel mai apropiat fotoliu, încercând să bolborosesc toate cuvintele care-mi veneau pe limbă.

— Sandy, i-am spus, imediat ce am reușit să respir, diavol împielițat ce ești! Ne-ai tras sperietura vieții, mie și lui Peter!

— Era singura cale, Dick. Dacă nu apăream miorlăind ca un motan în călduri la picioarele tale ieri, Rasta ți-ar fi venit de hac cu mult înainte să apuci să ajungi la hotel. Mi-ați dat ceva de furcă, voi doi, și mi-am folosit toate relațiile ca să vă aduc în siguranță aici. Oricum, e bine că s-a terminat totul. Simțiți-vă ca acasă, copii!

— S-a terminat? am urlat uimit, fiindcă mintea mea nu reușea încă să priceapă acest sentiment. Unde ne aflăm?

— Îl puteți considera umilul meu cămin, se auzi vocea mieroasă a lui Blenkiron. Vă așteptam, domnule maior, și abia ieri am aflat că ați călătorit cu un prieten.

L-am prezentat pe Peter.

— Domnule Pienaar, spuse Blenkiron, sunt încântat să vă cunosc. Ei bine, cum vă spuneam, aici veți fi în siguranță, dar înțeleg că n-ați trecut chiar neobservați pe drumul vostru. Oficial, un olandez pe nume Brandt urma să fie arestat în această după-amiază și predat autorităților germane. Dar când Germania va începe să-și facă cu adevărat griji în privința acestui olandez, va întâmpina dificultăți în a-i găsi cadavrul. Ce să-i faci, orientalii sunt mânați mai degrabă de un despotism apatic. Între timp, olandezul va dispărea definitiv. Va fi pierdut în neantul nopții, așa cum adevărat grăiește marele vostru poet[1].

— Dar nu mai înțeleg nimic! Cine ne-a arestat, atunci? m-am bâlbâit uluit.

— Oamenii mei, interveni Sandy. Avem oareșce influență în zonă, așa că nu a fost foarte greu să pun la cale isprava. Bătrânul Moellendorff are să-și bage nasul în afacerea asta mâine, dar enigma va fi mult prea adâncă pentru el. Ăsta e avantajul pe care ți-l conferă un guvern condus de o mână de aventurieri. Pe legea mea, Dick, nu aveam deloc timp de pierdut. Dacă Rasta ți-ar fi venit de hac sau dacă germanii te-ar fi înhățat din urmă, ai fi ajuns oale și ulcele cât ai zice pește. Am avut o dimineață tare grea din cauza ta.

Toată povestea era mult prea complicată pentru mine. L-am privit pe Blenkiron, amestecându-și cărțile pentru pasiență cu zâmbetul lui apatic, și apoi pe Sandy, îmbrăcat ca un bandit dintr-o piesă de teatru, cu chipul uscat și ars de soare, cu brațele dezgolite tatuate cu inele stacojii și cu scufia de blană îndesată vârtos pe sprâncene și urechi. Coșmarul mergea mai departe dar, dintr-o dată, lucrurile nu mai păreau chiar atât de sumbre. Peter nu scotea o vorbă, dar puteam citi în privirea sa apăsarea propriilor gânduri.

Blenkiron se urni de pe sofa și se apropie de o servantă.

— Trebuie să vă fie tare foame, băieți, spuse el. Duodenul meu îmi dă de furcă, ca de obicei, și mănânc cam cât o veveriță zilele astea. Dar am pus deoparte niște provizii, fiindcă îmi închipui că sunteți hămesiți după o călătorie istovitoare ca asta.

Și scoase pe masă câteva bucăți de plăcintă cu pateu de rață, o bucată de brânză, niște friptură rece de pui, niște franzele și trei sticle de șampanie.

— Hm, șampanie! strigă Sandy entuziasmat. Și nu de orice fel, ci *Heidsieck* sec! L-am apucat pe Dumnezeu de-un picior, Dick, bătrâne!

Niciodată nu mi s-a părut mâncarea mai gustoasă ca atunci, fiindcă eram lihniți de foame după masa de la acel hotel mizerabil. Și totuși, nu reușeam să scap de senzația teribilă de a avea mereu pe cineva pe urme, așa că am vrut să mă asigur că ușa e încuiată înainte să încep.

— Nu-ți face griji, spuse Sandy. Oamenii mei stau de veghe pe scări și la poartă. Nimeni nu se poate apropia de o locație păzită de *Metreb.* Trecutul tău a fost șters complet, iar mâine dimineață începi o pagină nouă a vieții tale. Trebuie să-i mulțumești lui Blenkiron pentru această schimbare. A fost foarte încrezător în faptul că vei reuși

să ajungi aici, intuind chiar și graba și cohorta de urmăritori aflați pe urmele voastre. Așa că a aranjat toată ieșirea ta din scenă și un necesar nou început.

— Numele tău va fi de acum Richard Hanau, spuse Blenkiron, originar din Cleveland, Ohio, dar cu ascendență germană din partea ambilor părinți. Ești una dintre cele mai briliante minți inginerești americane, toată fala și mândria din Guggenheim. Ai sosit în Turcia în această după-amiază de la Constanța, iar eu te-am întâlnit pe pachebot. Toată vestimentația necesară acestui rol se află în dormitorul de alături. Cred, însă, că aceste detalii mai pot aștepta, fiindcă ard de nerăbdare să trecem la lucrurile importante ale afacerii noastre. Nu ne aflăm într-o călătorie de plăcere, domnule maior, așa că am să las deoparte aventurile specifice cărțuliilor de buzunar. Nu că n-aș vrea să le aud, dar ceva mai târziu. Acum vreau să știu ce rezultate a obținut fiecare în cercetările sale.

Ne-a oferit, lui Peter și mie, câte un trabuc și ne-am așezat în fotolii, în fața focului. Sandy s-a ghemuit cu picioarele încrucișate pe carpeta din fața șemineului și și-a aprins o pipă împuțită din lemn de măceș, pe care o scosese dintr-un buzunar ascuns sub straturile de piei pe care le purta. Și așa a pornit conversația la care visasem neîncetat în timpul ultimelor patru săptămâni de chinuri febrile.

— Aș vrea să încep eu relatarea, spuse Blenkiron, deoarece bănuiesc că va fi cea mai scurtă. Trebuie să vă mărturisesc, domnilor, că am dat greș.

Colțurile gurii i se lăsară în jos sub apăsarea dezamăgirii, chipul său fiind expresia amestecată a unui comediant de *music-hall* cu cea a unui copil bolnav.

— Dacă încerci să găsești acul în carul cu fân, probabil că n-ar fi tocmai indicat să scormoni de pe capra căruței și nici să te uiți la grămadă dintr-un aeroplan. Am făcut o parabolă pentru a descrie cât mai clar situația mea în această afacere. M-am plimbat printre nori și pe culmile cele mai înalte ale societății, însă ceea ce căutam eu zăcea pe undeva, prin șanțuri. Evident, nu am găsit nimic… Am avut o abordare greșită, domnule maior. Prin cercuri mult prea înalte și prea rafinate. Am străbătut Europa precum Circul Barnum, alături de generali și într-o transparență deplină. Am reușit să aflu, totuși, ceva noutăți și câteva indicii utile din cercurile politice. Însă ceea ce urmărim nu se petrece în astfel de medii, iar cei

care știu secretul nu au de gând să trăncănească despre el. În plus, nu sunt genul de oameni care se îmbată și sporovăie prostii după al zecelea cocktail. Acestea fiind spuse, cred că nu voi contribui semnificativ la liniștea lui Sir Walter Bullivant, decât prin a-l asigura că intuiția și informațiile sale sunt corecte. Într-adevăr, a pus punctul pe i și a mers direct în inima complotului. Prin părțile astea, există cu adevărat o forță puternică, făcătoare de minuni, iar cei care o controlează se pricep tare bine să ascundă secretul. Și nu suflă o vorbă despre asta, pentru a-și păstra avantajul.

Blenkiron se opri și aprinse un alt trabuc. Slăbise de când plecase din Londra și avea cercuri cenușii sub ochi. Bănuiam că această călătorie nu fusese chiar așa de elegantă precum o descria el.

— Am aflat însă un lucru, anume că cel mai prețios vis al Germaniei este de a controla Orientul Apropiat. Și exact asta nu pricep oamenii voștri de stat. Germania este capabilă să renunțe la Belgia, la Alsacia și Lorena și la Polonia, dar pentru Dumnezeu! Nu va renunța niciodată la drumul către Mesopotamia, decât strânsă de gât și silită. Sir Walter e un tip isteț și un fin observator al jocurilor politice, înțelegând perfect acest lucru. În cel mai prost scenariu, Kaiser-ul va arunca peste bord tot balastul din Europa, ceea ce pare acum o victorie măreață pentru Aliați, dar nu va fi nicicând învins dacă drumul către Orient rămâne deschis și sigur. Germania e ca un scorpion: are veninul în coadă, iar coada asta se întinde taman până-n Asia.

Am înțeles foarte limpede chestiunea și am înțeles că nu va fi așa de simplu să mențină coada asta în condiții de siguranță. Turcia se cam agită și veți descoperi asta curând. Germania, însă, își închipuie că are lucrurile sub control și n-aș putea spune că nu e așa. Depinde de ce cărți joacă și, probabil, crede că are mână bună. Am încercat să aflu amănunte, dar m-au aburit. Eram nevoit să mă prefac mulțumit de răspunsuri, fiindcă poziția lui John S. nu e atât de puternică încât să-i permită să forțeze nota. Dacă ceream amănunte unui grangur din armată, îmi pălăvrăgea ore în șir cu solemnitate despre măreția armatei germane, despre organizarea exemplară și despre cât de dedicați sunt oamenii cauzei sfinte. Dădeam din cap aprobator și mă arătam entuziasmat de poveștile astea, care nu erau decât baloane de săpun. Germania are,

însă, un as în mânecă – asta știu sigur, dar nu sunt în stare să-mi dau seama în ce constă. Mă rog la Dumnezeu ca voi să fi aflat mai multe.

Avea un glas melancolic, ceea ce mai degrabă mă încânta, în toată ticăloșia mea. Dintre noi trei, el era profesionistul cu cele mai mari șanse de succes. Ar fi fost culmea ca un amator să deslușească misterul rămas inaccesibil expertului.

M-am uitat la Sandy. Își umplu din nou pipa și își împinse scufia pe frunte. Cu părul lung și încâlcit, cu figura osoasă și aspră și cu sprâncenele colorate arăta precum un mullah fanatic.

— Eu m-am dus direct la Smirna, își începu el povestea. Nu a fost prea greu, fiindcă am avut grijă să las multe uși deschise în călătoriile anterioare. Am intrat în oraș în postura de cămătar grec din Fayum, iar acolo am întâlnit niște prieteni de nădejde, astfel că, până seara, devenisem țigan turc, membru al celei mai renumite frății din Asia occidentală. Și în realitate sunt membru de mulți ani și frate de cruce cu liderul grupării, așa că am intrat direct în rol. Am descoperit, însă, că frăția Companionilor Orelor Trandafirii nu mai era deloc ceea ce cunoscusem eu în 1910. Pe atunci susțineau cu ardoare mișcarea Tinerilor Turci și reformele lor; acum tânjesc după vechiul regim și au rămas ultima speranță a Ortodocșilor. Nu cred deloc în succesul lui Enver și al acoliților lui și nu privesc cu simpatie nici *les beaux yeux* ai teutonilor. Propovăduiesc legile Islamului și tradiția, iar politica lor poate fi descrisă drept una de presiune conservator-naționalistă. E neobișnuit de influentă în provincii, iar Enver și Talaat nu îndrăznesc să se bage peste ei. Și poate cel mai periculos lucru în ceea ce-i privește e că nu spun nimic și, aparent, nici nu fac nimic. Doar observă tăcuți de pe margine și iau notițe.

Vă dați seama că a fost exact genul de grupare de care aveam nevoie pentru scopul călătoriei mele. Știam bine cu ce fel de acțiuni se ocupă fiindcă, cu toată susținerea lor pentru ortodoxism, își cam bagă nasul și prin vrăjitorii și magie, jumătate din puterea de influență provenind exact din atmosfera stranie pe care o creează. Companionii au ritmuri în stare să scoată sufletul din bieții turci. Ai avut parte azi după-amiază de un spectacol de-ale noastre, Dick – destul de tare, nu crezi? Companionii pot merge și intra oriunde, fără întrebări.

Știu ce gândesc oamenii simpli, au fost cel mai eficient serviciu de informații din Imperiul Otoman – mult mai buni decât *Khafiyeh*-ul lui Enver. Sunt și foarte simpatizați de oameni, fiindcă nu s-au plecat niciodată în fața *Nemseh* – nemții, care storc sângele din osmanlâi pentru propriile lor interese. Ar fi fost o adevărată lovitură pentru Comitet și pentru stăpânii lui germani să pună mâna pe noi, fiindcă suntem ca niște lipitori, ne agățăm unul de altul și nu ne încurcăm cu nimicuri.

Ei bine, vă imaginați că, în aceste condiții, nu mi-a fost deloc greu să mă mișc încotro voiam. Costumația și parola mi-au deschis toate ușile. Am plecat de la Smirna pe noua cale ferată la Panderma, pe coasta de sud a mării Marmara, unde am ajuns chiar înainte de Crăciun. Asta se întâmpla după ce trupele Anzac[2] fuseseră evacuate din golful Suvla, însă tunurile continuau să duduie la Capul Helles. De la Panderma am pornit în traversarea Turciei într-un vapor de cabotaj cu aburi, când mi s-a întâmplat un lucru cât se poate de bizar: am fost torpilați.

Probabil era ultima izbucnire a unui submarin britanic în acele ape. Însă ne-a nimerit din plin. Ne-a acordat zece minute ca să apucăm să ne suim în bărci, după care a trimis vechitura de pachebot și o încărcătură de mai mare dragul pe fundul mării, cu obuze de 15 centimetri. Nu erau prea mulți pasageri la bord, așa că a fost relativ simplu să ajungem la mal în bărcile de salvare. Submarinul a rămas la suprafață privindu-ne, în timp ce urlam și ne jeleam în tradiționalul stil oriental, și am reușit să-l văd destul de bine pe căpitan, în turnul de pilotaj. Cine credeți că era? Fix Tommy Elliot, care locuiește de cealaltă parte a dealului de casa mea, în Scoția.

I-am oferit lui Tommy surpriza vieții lui. În timp ce treceam pe lângă submarin, am început să cânt în cuvinte foarte clare „Florile pădurii" – versiunea originală – acompaniat de instrumentul vechi cu coarde pe care-l car după mine. Lui Tommy i-au ieșit ochii din cap de uimire și a urlat spre mine în engleză, să-i spun imediat cine mama dracului sunt. I-am răspuns în cea mai curată scoțiană, pe care nimeni de pe submarin sau din barcă n-ar fi putut s-o înțeleagă: „Maister Tammy, what for wad ye skail a dacent tinkler lad intil a cauld sea? I'll gie ye

your kail through the reek for this ploy the next time I forgaither wi'ye on the tap o'Caerdon!"[3]

Tommy m-a recunoscut îndată. A râs cu lacrimi și, în timp ce ne îndepărtam, mi-a urat în aceeași limbă „pit a stoot hert tae a stey brae"[4]. Sper din toată inima că a avut inspirația să nu-i sufle vreo vorbă lui taică-meu despre întâlnirea asta, fiindcă bătrânul o să aibă un atac de panică. Nu a fost niciodată de acord cu hoinăreala mea și acum stătea liniștit că sunt înțepenit în batalion.

În fine, ca să scurtez povestea, am ajuns la Constantinopol și am dat destul de rapid de Blenkiron. Restul îl știți. Revenind la afacerea noastră, pot spune că am avut ceva noroc – dar nu suficient cât să descopăr cheia poveștii. Am reușit, în schimb, să găsesc semnificația primului cuvânt mâzgălit de Harry Bullivant. Știu la ce se referă *Kasredin.*

Sir Walter a intuit corect, așa cum ne-a confirmat, de altfel, și Blenkiron. În Islam e agitație și vânzoleală mare. Și nu e nici un secret în asta. Renașterile astea religioase au o ciclicitate specifică și una dintre ele urmează să aibă loc cât de curând. Iar detaliile sunt foarte clare. Din sângele Profetului s-a zămislit un vizionar, care va readuce Califatului gloria de altădată și Islamului puritatea pierdută. Vorbele acestui nou profet se aud în toată lumea musulmană, toți credincioșii ortodocși le recită pe de rost. Datorită acestui profet, oamenii au acceptat să îndure sărăcia și birurile usturătoare și, tot datorită lui, tinerii pleacă cu inima deschisă la arme și mor fără nici un regret, la Gallipoli și în Transcaucazia. Poporul crede cu tărie că a sosit vremea marii eliberări.

Primul lucru pe care l-am aflat a fost că mișcarea Tinerilor Turci nu a avut nimic de-a face cu povestea asta. Ei au devenit nepopulari și neortodocși, nu sunt turci adevărați. Dar Germania e implicată până-n gât. În ce mod, nu pot să spun, doar că, prin mișcări teribil de subtile, nemții au reușit să se insinueze ca un colaborator în acest proces. Și exact credința în această eliberare divină ajută actuala putere să se mențină în fruntea țării. Turcul de rând disprețuiește Comitetul, însă are, în același timp, o speranță ciudată și pervertită în acțiunile Germaniei. Problema se pune în felul următor: nu Enver și restul acoliților sunt nevoiți să-i care în brațe pe

teutonii nesuferiți; ci teutonii înșiși duc în spate Comitetul disprețuit de populație. Iar partea Germaniei este atât și nimic mai mult – un rol în apariția noului eliberator.

Se discută foarte deschis despre lucrurile astea. Mișcării i se mai spune și *Kaaba-i-hurriyeh* – Ocrotitorul Libertății. Profetul însuși e cunoscut drept *Zimrud* – Smaraldul – iar cei patru preoți ai săi poartă tot nume de pietre prețioase – Safir, Rubin, Perlă și Topaz. Numele lor sunt foarte des pronunțate în piețele orașelor și în sate, la fel ca numele generalilor în Anglia. Nimeni nu știe, însă, unde se află Zimrud și când are să se arate lumii, deși mesajele lui ajung săptămânal la credincioși. Tot ce-am putut afla este că Profetul și adepții săi vor sosi din Occident.

Mă veți întreba acum ce înseamnă *Kasredin.* Chestia asta mi-a dat de cap teribil, fiindcă nimeni nu folosește această expresie: Casa Spiritului! E un clișeu mult prea trivial, ca și cum în Anglia o nouă sectă și-ar alege numele de Biserica lui Christos. Așa că nimeni nu folosește expresia.

Pas cu pas, am descoperit că există un cerc intern și unul extern al enigmei noastre. Fiecare crez are și o componentă ezoterică, la care mulțimea nu poate fi părtașă. Mi s-a dezvăluit această față ascunsă aici, în Constantinopol. În Turcia există o *shaka* faimoasă numită *Kasredin* – o piesă de teatru ambulant, o alegorie veche și oarecum comică, pe care ei o mai numesc și *orta oyun* și care ar dura o săptămână s-o citești. Ei bine, povestea asta vorbește despre sosirea unui profet și am descoperit că aleșii vorbesc despre o nouă revelație exact în acești termeni. Ceea ce mi s-a părut bizar e că, în povestea asta, profetul este ajutat de una dintre puținele femei care au jucat un rol important în hagiologia Islamului. Aceasta este esența poveștii și, deși pare, în parte, o glumă, rămâne totodată și un mister religios. Iar Profetului nu i se spune Smaraldul, ci…

— Știu eu, i-am strigat. I se spune Mantia verde!

Sandy țâșni în picioare, în vreme ce pipa îi zbură direct în flăcările căminului.

— De unde dracului ai aflat tu asta? strigă și el, uluit.

Le-am povestit de-a fir a păr întâlnirea cu Stumm și cu Gaudian și despre șoaptele pe care n-ar fi trebuit să le

aud. Blenkiron rămăsese cu ochii pironiți pe mine, complet neobișnuit pentru un tip cu privirea mereu pierdută undeva, departe, iar Sandy mărșăluia dintr-un cap în altul al încăperii.

— Germania este chiar în miezul afacerii. Asta mi-am închipuit mereu. Dacă vrem să dezlegăm misterul identității lui *Kaaba-i-hurriyeh,* nu are nici un rost să orbecăim în Comitet sau prin provinciile turcești. Secretul e în Germania. Dick, cred că nu trebuia să treci Dunărea încoace.

— Să știi că mi-a fost teamă de chestia asta, i-am spus. Pe de altă parte, mi se pare evident că acest personaj mistic va trebui să ajungă în Est și asta cât mai curând. Nu își mai pot permite să întârzie acțiunea prea mult. Dacă rămânem prin zonă, cred că avem șanse să dăm de urma complotului… Și mai am un indiciu util în sensul ăsta. Am impresia că am dezlegat și cel de-al treilea mister al lui Harry Bullivant.

Ochii lui Sandy sclipeau de nerăbdare și simțeam tensiunea ascultătorilor mei.

— Ai spus ceva legat despre o femeie care joacă rolul de aliat al Profetului în legenda *Kasredin*?

— Da, așa este, confirmă Sandy; și ce-i cu asta?

— Nimic important, doar că se potrivește perfect scenariului real în care joacă Mantia Verde. Vă pot spune chiar numele ei.

Am adus o foaie de hârtie și un creion de pe biroul lui Blenkiron și i le-am înmânat lui Sandy.

— Scrie, te rog, cel de-al treilea cuvânt transmis de Harry Bullivant.

Sandy se supuse și scrise imediat: „v. I.”

După care le-am dezvăluit celălalt nume rostit de către Stumm și Gaudian și despre legăturile pe care le făcusem în timp ce zăceam slăbit în coliba tâmplarului.

— „*I*”-ul nu este o literă din alfabet, ci un numeral. Iar numele este Von Einem – Hilda von Einem.

— Bietul Harry, rosti Sandy încet. Era un tip simpatic și teribil de isteț. Hilda von Einem? Cine este și unde se află această femeie? Fiindcă, odată ce am găsit-o, am rezolvat misterul.

Atunci interveni Blenkiron:

— Cred că vă pot oferi eu niște lămuriri în acest sens, domnilor. Chiar ieri am văzut-o pe doamna. Este o

femeie încântătoare. Mai mult, această casă, întâmplător, îi aparține.

Atât eu, cât și Sandy am izbucnit în hohote. Era mult prea comic ca noi să fi bântuit prin întreaga Europă ca să aterizăm exact în inima misterului pe care încercam să-l descifrăm. Blenkiron, însă, nu găsea nimic amuzant în asta. La menționarea numelui Hildei von Einem, căpătase brusc un aer solemn, iar expresia chipului său îmi curmă orice veselie.

— Nu-mi place deloc ce se insinuează, domnilor, continuă el. Aș fi preferat să menționați orice alt nume de pe fața pământului în afară de acesta. Nu sunt de mult timp în acest oraș, dar mi-am făcut o părere destul de corectă despre grangurii politici ai locului. Nu e mare lucru de capul lor. Sunt convins că n-ar rezista nici o zi în confruntările politice din Statele Unite. Însă am întâlnit-o și pe Frau von Einem, iar doamna e plămădită dintr-un aluat cu totul și cu totul special. Bărbatul în stare să o înțeleagă va trebui să fie un tip cu adevărat complex.

— Cine este această doamnă? am întrebat curios.

— Ei bine, e o întrebare la care nu am răspuns. A jucat un rol important în lucrările arheologice de la ruinele babiloniene și hitite, după care s-a măritat cu un diplomat, care a murit cu trei ani în urmă. Nu contează foarte tare ce a fost, ci ceea ce este în prezent, anume o femeie extraordinar de deșteaptă și de puternică.

Respectul arătat de Blenkiron față de această femeie nu mă impresiona deloc. În sfârșit, nutream speranța că ne aflam pe traiectoria corectă, fiindcă bâjbâisem destul până acum în întuneric. L-am întrebat pe american unde locuiește această doamnă.

— Nu am această informație, răspunse el. Nu vei întâlni prin partea locului prea mulți oameni dornici să-ți satisfacă curiozitățile despre Frau von Einem.

— Pot eu să aflu asta, interveni Sandy. Ăsta e avantajul de a avea peste tot ușile deschise. Între timp, îmi cam iau tălpășița de aici, fiindcă ziua mea de lucru nu s-a încheiat. Dick, tu și Peter aveți nevoie de somn numaidecât.

— De ce? am întrebat mirat.

Sandy îmi răspunse protocolar, ca un doctor:

— Deoarece am trebuință de hainele voastre – ce aveți pe voi în clipa asta. Le iau cu mine și nu le veți mai primi niciodată înapoi.

— Ai un fetiş ciudat pentru suveniruri, observ, i-am spus.

— Mai degrabă poliția turcă, nu eu. Curenții din Bosfor sunt destul de puternici, așa că mâine dimineață se vor descoperi rămășițele triste ale celor doi olandezi dezorientați, aduse de valuri în zona Capului Seraglio. În genul ăsta de jocuri, cortina trebuie să cadă cât mai discret și elegant cu putință la finalul fiecărui act, dacă nu ai chef de necazuri mai târziu, cu moștenitorul care lipsește și cu avocatul familiei.

CAPITOLUL TREISPREZECE
Mă învârt în cercuri înalte

În dimineața următoare, am pășit afară din acea casă braț la braț cu Blenkiron, în postura unei persoane complet diferite de acea creatură singuratică, în căutare disperată de adăpost, care fusesem cu doar o zi în urmă. Pentru început, vreau să vă spun că eram înțolit la patru ace: un costum bleumarin cu umeri întăriți, papion negru elegant, pantofi cu bombeu și o gambetă maro închis. Deasupra, purtam manta căptușită cu blană de lup. Mai aveam și un baston elegant din lemn de malacca[5] și un trabuc de-ale lui Blenkiron în colțul gurii. Peter fusese determinat să-și tundă barba și, îmbrăcat îngrijit, dar destul de banal, întruchipa cu ajutorul privirii sale docile și al vocii blânde un foarte bun slujitor. Amicul Blenkiron își îndeplinise sarcinile cu mare stil, fiindcă adusese hainele taman din Londra, dacă ați putea crede așa ceva. Acum am înțeles de ce el și Sandy îmi scormoniseră printre lucruri. Costumul lui Peter era achiziția lui Sandy, eu și Peter având măsuri diferite. În privința accentului, nu aveam nici o dificultate. Orice suflet crescut în colonii poate adopta accentul american și mă flatam singur că mă exprim foarte bine în păsăreasca din Vestul american.

Vântul bătea acum spre sud și topea zăpada cu repeziciune. Deasupra Asiei domnea un cer senin, doar spre nord, deasupra Mării Negre, gonea încă un vârtej de nori albi. Ceea ce cu doar o zi în urmă părea un oraș murdar și zdrențăros, căpătase acum o frumusețe stranie, frumusețea unor orizonturi surprinzătoare și a apelor cenușii, care se unduiesc sub maluri străjuite de chiparoși. Felul în care percepi atmosfera locului depinde foarte mult de starea de spirit pe care o ai. În acea dimineață, mă simțeam din nou un om liber și aveam răbdare să privesc în jurul meu.

Strada pe care pornisem era un babilon al tuturor națiilor de pe pământ. Erau turci simpli, cu coifurile lor kaki, teribil de bizare, și cercetași cu priviri sălbatice, care n-aveau nimic în comun cu Europa. Erau grupuri de nemți cu tichii turtite, care priveau oarecum absenți

noutatea peisajului, dar salutau cu entuziasm orice ofițer pe care-l întâlneau pe trotuar. Treceau trăsuri închise cu turci; unii erau călare pe armăsari arabi, iar alții păreau că tocmai atunci scăpaseră de pe Arca lui Noe. Însă ce te uimea cel mai tare era însăși mulțimea – sălbatică, bolnavă, mizerabilă. Niciodată în viață nu mai văzusem o asemenea colcăială de cerșetori, iar îndemnul lor la milostivenie, rostit în toate limbile Babilonului, te acompania pretutindeni. Blenkiron și cu mine încercam să păream niște turiști interesați de peisaj. Ne opream și râdeam de câte unul, îi aruncam un ban altuia, comentând ostentativ cu accentul nostru american.

Am intrat într-o cafenea și am comandat fiecare o ceașcă de cafea. Un cerșetor a intrat în urma noastră și ne-a cerut de pomană. Până atunci, Blenkiron nu se îndurase să-și desfacă geanta, dar acum scoase imediat niște monede și așeză cinci pe masă, în fața cerșetorului. Omul începu să îndruge toate milostiveniile știute și înhăță trei monede. Foarte abil, Blenkiron le vârî pe celelalte în buzunar.

Mi s-a părut foarte bizar momentul și chiar am remarcat cu voce tare că nu mai întâlnisem cerșetor care să-ți dea și rest. Blenkiron nu comentă nimic și am pornit mai departe, spre zona portului.

De-a lungul danelor erau ancorate mai multe remorchere și vreo două cargouri mai mari încărcate cu fructe, bănuiam eu, care obișnuiau să facă negoț în Marea Egee. Păreau destul de ruginite și avariate din cauza lipsei de activitate. Ne-am oprit în dreptul unuia dintre ele și am privit cum un tip cu o bonetă albastră împletea frânghii. Și-a ridicat privirea spre noi o singură dată, fără a-și întrerupe vreo clipă lucrul. Blenkiron îl întrebă de unde venea, dar omul se mulțumi doar să dea din cap, fără să înțeleagă limba. Atunci se apropie de noi un polițai turc, cu o privire suspicioasă. Blenkiron își descheie haina, oarecum întâmplător, și îi arătă un pătrat mic de panglică. Polițaiul salută și plecă mai departe.

Nereușind să schimbe două vorbe cu marinarul, Blenkiron îi aruncă trei țigări de foi.

— Măcar de fumat oi fi în stare, prietene, dacă de vorbit nu.

Omul se răsuci și prinse cu agilitate țigările din zbor. După care, spre mirarea mea, aruncă una dintre ele îndărăt. Donatorul o privi amuzat zăcând pe caldarâm.

— Băiatul se pricepe bine la tutun, spuse Blenkiron.

După ce ne-am îndepărtat, l-am observat pe polițaiul turc ridicând țigara și fixând-o cu grijă la caschetă.

Ne-am întors, de-a lungul străzii, pe creasta dealului. Aici am întâlnit un om care vindea portocale pe o tavă, iar Blenkiron se opri să le studieze. Am observat că omul așezase cincisprezece portocale într-o grămadă separată. Blenkiron pipăi portocalele, ca și cum le-ar fi verificat prospețimea, și împinse două dintre ele deoparte. Omul le așeză imediat în grămadă lângă celelalte, fără să-și ridice o clipă privirea în tot acest timp.

— Nu e un anotimp propice să cumperi fructe, remarcă Blenkiron în timp ce ne îndepărtam. Portocalele astea sunt putrede ca niște moșmoane.

Ajunsesem aproape de casă când am priceput semnificația plimbării noastre.

— S-a încheiat dimineața de lucru? l-am întrebat.

— Plimbarea de dimineață, vrei să spui? răspunse el pe un ton inocent.

— Nu, am vrut să spun „de lucru”.

El zâmbi blând.

— Mă gândeam eu că ai să-ți dai seama. Ei bine, așa este, numai că trebuie să mai pun câteva fire cap la cap. Lasă-mă jumătate de oră, domnule maior, și am să-ți stau la dispoziție.

În acea după-amiază, după ce Peter ne-a pregătit un prânz delicios, am avut o discuție deschisă cu Blenkiron.

— Rolul meu este să capăt informații, se destăinui el, și înainte de a începe o cascadorie, pun la cale niște pregătiri minuțioase. În timpul petrecut la Londra lătrând la Guvernul britanic, am pus la punct împreună cu Sir Walter detaliile acțiunii. Obișnuiam să ne întâlnim în cele mai bizare locații și la orice oră din noapte. Am stabilit o mulțime de conexiuni în orașul ăsta înainte să ajung aici și, mai ales, o cale de transmitere a informațiilor către Foreign Office, prin România și Rusia. Într-o zi sau două, prietenii noștri vor afla toate amănunte descoperite de noi recent.

Am căscat ochii uimit.

— Da, da, așa e! Voi, britanicii, n-aveți nici cea mai vagă idee despre cât de vigilent este Serviciul vostru de Informații. Apreciez că este cel mai eficient serviciu dintre toate cele implicate în război. Nu vorbiți niciodată despre el în vreme de pace și evitați metodele teatrale atât

de dragi teutonilor. Însă antenele sunt bine înfipte și la locul potrivit. Estimez că nu se întâmplă prea multe pe suprafața acestui pământ de care voi să nu știți în cel mult douăzeci și patru de ore. Asta nu înseamnă, însă, că grangurii știu ce să facă cu informațiile primite. Nu prea au reușit să mă impresioneze politicienii britanici. Știu să croiască discursuri aspiraționale și convingătoare, dar în războiul ăsta e nevoie de ceva mai mult decât de oratorie. Cascadoriile lui William Jennings Bryan[6] lâncezesc în vremuri de război. Politica e ca un coteț de păsări și cei dinăuntru ajung să se poarte ca și cum mica lor sporovăială ar fi tot ce contează pe lumea asta. Dacă politicienii comit asemenea erori, cu siguranță nu e din cauza lipsei de informații necesare pentru a li se ghida pașii. Dacă mi s-ar propune o afacere importantă și aș avea privilegiul de a-mi alege colaboratorii, n-aș ezita o clipă să chem lângă mine Departamentul de Informații al Amiralității britanice. Da, domnule, îmi scot pălăria în fața copoilor guvernului dumneavoastră.

— Ți-au pus la dispoziție spioni gata instruiți aici? am întrebat surprins.

— Ei, nu chiar. Doar mi-au furnizat cheia și mi-am făcut propriile aranjamente. În Germania, m-am cufundat adânc în atmosfera locală și n-am scos deloc nasul pe afară. Acesta era jocul meu acolo, de a scotoci în interiorul Germaniei, și nu aveam nevoie de influențe din exterior. După cum știi, însă, am dat greș unde dumneata ai reușit. Imediat ce am traversat Dunărea, mi-am deschis liniile de comunicare și, la nici două zile de când mă aflam aici, a început să bâzâie telefonul fără fir. Am să-ți explic odată, pe îndelete, cum funcționează mecanismul, fiindcă e o invenție tare simpatică. Am cel mai haios cifru. Nu l-am inventat eu, normal, ci Guvernul vostru. Oricine, un copil, un idiot sau un ramolit îmi poate transmite mesajele – i-ai văzut azi pe o parte dintre ei – dar e nevoie de ceva minte să pui în scenă toate mișcările astea și, apoi, de ceva sudoare din partea mea ca să interpretez rezultatele. Ai să afli într-o zi toate detaliile, sunt convins că te va încânta povestea.

— Cum folosești mecanismul ăsta? am întrebat curios.

— Ei bine, primesc dis-de-dimineață vești despre tot ce mișcă în fundătura asta. În același timp, obțin informații și din restul Europei și îi pot transmite un

mesaj domnului X din Petrograd și domnului Y din Londra sau, dacă vreau, chiar domnului Z din New York. Seamănă, oarecum, cu un oficiu poștal. Numai că eu sunt cel mai bine informat om din Constantinopol, fiindcă bătrânul general Liman e beteag de-o ureche și de cele mai multe ori doarme pe urechea bună, iar Enver preferă să nu asculte deloc. Le-aș putea furniza niște informații interesante despre ce li se întâmplă chiar în propria ogradă, deoarece prietenul nostru, Sandy, este unul dintre grangurii celei mai tari găști de saltimbanci, în stare să scoată din inima omului cele mai ascunse secrete. Fără ajutorul lor, trebuie să recunosc, abia dacă reușeam să zgârii puțin gheața de pe suprafața orașului ăstuia.

— Aș vrea să-mi spui un singur lucru, Blenkiron, am intervenit eu. Am jucat un rol în ultima lună care, ce-i drept, mi-a cam zdruncinat nervii. Chestia asta în care ne avântăm acum e la fel de solicitantă? Fiindcă simt că-mi pierd puterile.

Părea să se gândească foarte serios la răspuns.

— N-aș putea spune că afacerea noastră e un bilet de odihnă și tratament la băi. Trebuie să fim mereu cu ochii-n patru și să nu uităm că ne pândește la fiecare pas pericolul ca o dinamită să explodeze chiar în fața noastră. Însă, luând în calcul informațiile pe care le avem deja, aș spune că lucrurile au să evolueze relativ ușor. Nu trebuie decât să ne purtăm cât mai natural cu putință. Avem propriile noastre haine, vorbim engleză, afișăm un zâmbet a la Teddy Roosevelt, chestiuni care nu necesită cine știe ce talent actoricesc. Cel mai greu mi-a fost când trebuia să mă port natural, iar naturalețea mea semăna foarte mult cu a celor din jur, numai că lucrurile pe care eram nevoit să le fac nu erau deloc naturale. Nu e deloc ușor să ieși în oraș la întâlniri de afaceri sau cocktailuri cu domnul Carl Rosenheim, iar în ora următoare să te dai peste cap cum să-i arunci în aer pe prietenii aceluiași domn Rosenheim. În plus, e foarte complicat să joci un rol atât de diferit de viața cu care erai obișnuit până-n acel moment. Eu nu am încercat niciodată chestiunea asta. Din contră, în orice situație, mi-am păstrat personalitatea de zi cu zi. Dar dumneata, domnule maior, faci asta de o lună de zile și cred că e teribil de epuizant!

— Epuizant e un cuvânt prea blând, i-am spus. Dar aș vrea să mai știu ceva: mi se pare că traiectoria pe care ai ales-o este cea mai bună cu putință. Însă e un drum

teribil de rigid, ne va forța mâna extrem de tare și va fi foarte complicat să renunțăm la un moment dat.

— Ei bine, chiar aici voiam să ajung. Aveam de gând să discut cu dumneata această chestiune. Când am început să planific acțiunea asta, m-am gândit că vom avea, poate, parte de situații similare celei de față. Și mi-am spus că, dacă nu pun la cale un rol bine definit, cu o mare cacealma în el, nu voi putea să obțin confidențele de care aveam nevoie. Trebuie să ajungem fix în inima afacerii, să fim implicați activ în ea, nu doar ca spectatorii de pe margine. Așa că am ales pentru mine rolul unui faimos inginer – și chiar a fost o vreme, să știi, când nu erau nume mai grele în domeniu în Statele Unite decât cel al lui John S. Blenkiron. Și, din postura asta, am trăncănit întruna despre ce oportunități imense se află în Mesopotamia, în sensul dirijării jetului de apă al râului taman peste tranșeele britanice. Ei bine, vorbăria mea n-a fost chiar în van. Mi se cunoștea reputația de expert în hidraulică și am profitat de moment pentru a le povesti despre bunul meu prieten, Richard Hanau, un german la fel de bun ca orice mâncător de varză murată, care urma să sosească la Constantinopol prin Rusia și prin România, ca un neutru binevoitor; numai că, odată ajuns pe mal, va renunța la neutralitate și își va intensifica amabilitatea. Au primit la timp rapoartele necesare despre dumneata din Statele Unite – am aranjat chestiunea înainte de a părăsi Londra. Astfel că vei fi binevenit aici și strâns cu drag la pieptul lor, așa cum s-a întâmplat, de altfel, și cu John S. Amândoi avem un rol pe care-l stăpânim destul de bine și, înțolit în hainele astea elegante, ești imaginea perfectă a celui mai inteligent inginer american…

Nu ne putem întoarce, însă, din acest drum. Dacă săptămâna viitoare am dori să plecăm la Constanța, ei vor fi foarte politicoși, dar vor spune „nu”. Suntem nevoiți să ducem mai departe această șaradă, tocmai în Mesopotamia, sperând din toată inima că norocul nu ne va părăsi… Numai Dumnezeu poate ști cum vom scăpa din tot circul ăsta și ar fi bine să ne ferim din calea necazurilor. Datorită experiențelor anterioare am ajuns să cred în Providența înțeleaptă și binefăcătoare, dar și acesteia trebuie să-i oferi ocazia să te ajute.

Trebuie să recunosc că perspectivele afacerii îmi dădeau fiori pe șira spinării. Era posibil ca, la un moment dat, să fim nevoiți să acționăm și, poate chiar mai rău de

atât, să o facem împotriva alor noștri. Mă întrebam dacă n-ar fi un prilej minunat de a da bir cu fugiții și i-am împărtășit lui Blenkiron ideea mea.

El dădu din cap vehement.

— Nu cred că e un plan bun. În primul rând, nu ne-am încheiat cercetările. Am localizat destul de bine Mantia verde, grație descoperirilor dumitale, dar încă știm foarte puține detalii despre acest om sfânt. În al doilea rând, nu va fi atât de rău pe cât te aștepți. Tot circul ăsta de război suferă de o gravă lipsă de coerență, domnule! Nu are cum să dureze la nesfârșit. Am luat deja în calcul lucrurile astea și cred că vor avea loc schimbări semnificative, înainte ca noi să pășim în grădina frecventată deunăzi de Adam și Eva. Oricum, eu unul, mizez pe șansele noastre.

Apoi a luat o coală de hârtie și mi-a desenat o hartă a amplasării forțelor turcești. Nu știam că era atât de pasionat și un observator fin al tehnicilor militare, fiindcă expunerea lui se ridica la nivelul personalului militar. Mi-a subliniat faptul că turcii nu excelau în nici un punct cheie al frontului. Trupele eliberate la Gallipoli aveau nevoie de întăriri serioase și aveau să întârzie mult sosirea la frontiera transcaucaziană, unde domnea amenințarea Rusiei. Totodată, armata Siriei era, practic, o adunătură de rupți în fund, conduși de un nebun precum Djemal. Nu se prefigura sub nici o formă o invazie serioasă în Egipt. Numai în Mesopotamia situația părea a fi ceva mai veselă pentru turci, din cauza bâlbâielilor strategiei britanice.

— Ascultă-mă pe mine, spuse. Dacă turcii au mobilizat inițial un milion de oameni, ei bine, au pierdut deja 40 de procente. Nu știu ce talente de profet oi avea, dar cu siguranță or să mai piardă cât de curând și alții.

Rupse hârtiile și deschise o discuție despre politică:

— Cred că am înțeles cum stau lucrurile și cu mișcarea Tinerilor Turci și cu prețiosul lor Comitet. Băieții ăștia nu valorează nici cât o ceapă degerată. Enver este sclipitor și viclean, capabil să se arunce în luptă ca un cocoș în ring, dar îi lipsește viziunea, domnule! Nu pricepe subtilitățile jocului nici cât un copil, așa că nemților le e ușor să-l joace pe degete, până ce răbdarea lui încercată cedează și începe să ragă ca un catâr.

Talaat e un câine miorlăit, care ar vrea să pună lumea cu botul pe labe doar cu o bâtă. Ambii ar fi fost niște cowboy grozavi pe vremuri și-ar fi putut să-și

câștige un trai bunicel pe post de pistolari ai Sindicatului muncitoresc. Sunt cam de aceeași teapă cu Jesse James[7] sau cu Billy the Kid[8], cu diferența că turcii au educație la colegiu și vorbesc limbi străine. Însă nu au capacitatea organizatorică sau talentul de a dirija un vot irlandez într-o secție de votare. Singurul lor plan viabil este de a pune mâna pe arme, numai că oamenii încep să respingă cascadoriile Mâinii Negre[9]. Stăpânirea lor în țară este similară cu cea a unui om înarmat cu un Browning asupra unei gloate cu bastoane. Capetele mai limpezi din cadrul Comitetului devin tot mai reținute în fața lor, iar o vulpe vicleană precum David stă la pândă pe margine, până la momentul potrivit. Ce vreau să spun e că o astfel de adunătură trebuie să țină rândurile aproape, altfel și-ar pierde complet prestigiul și forța. Pe turcul de rând nu-l impresionează cu nimic jocul lor, cu mențiunea că ei sunt activi, în vreme ce turcii dorm, și că armele sunt încărcate.

— Ce rol au nemții în poveste?

Blenkiron zâmbi.

— Nu formează deloc o familie mare și unită. Dar Tinerii Turci știu foarte bine că, fără sprijinul germanilor, ar atârna spânzurați precum Haman; iar germanii, de cealaltă parte, nu-și permit să neglijeze un aliat. Imaginează-ți ce s-ar întâmpla dacă Turcia decide într-o bună zi să-și strângă jucăriile și să încheie o pace separată. Calea i-ar fi deschisă Rusiei către Marea Egee. Ferdinand de Bulgaria își va muta bunurile depreciate pe alte piețe, fără să piardă nici măcar o zi analizând problema. Probabil că România va intra în scenă, de partea Aliaților. Lucrurile ar căpăta deodată o imagine cam sumbră în ceea ce privește controlul asupra Orientului Apropiat, miză în care Germania și-a investit resursele. Kaiser-ul spune că situația asta trebuie evitată cu orice preț, dar care este asul său din mânecă?

Figura lui Blenkiron deveni, din nou, extrem de gravă.

— Germania nu poate preveni chestiunile astea, decât dacă are o carte mare de tot ascunsă în mânecă. Poate că jocul ei este pe cale să se încheie, dar mai are o șansă și va profita de ea la maximum. Șansa asta constă în existența unei anumite femei și a unui bătrân. Și cred că gazda noastră are mult mai mult creier decât Enver

Pașa sau Liman. Ea este adevăratul păpușar al spectacolului. Când am sosit în Constantinopol, ei i-am prezentat acreditările mele și cred că și dumneata ar trebui să faci la fel. Sunt foarte curios ce impresie are să-ți facă, fiindcă eu pot afirma deschis că mi-a sucit mințile.

— Se pare că misiunea noastră nu e nici pe departe de a se încheia, am observat.

— Abia a început, spuse Blenkiron.

Discuția acea a reușit să-mi ridice oarecum moralul, fiindcă mi-am dat seama că, de data asta, chiar eram pe urmele mizei întregii afaceri. Sunt un suflet econom de felul meu și, dacă tot riscam să atârn de ștreang la un moment dat, voiam să mă asigur că scopul final merită eforturile noastre de până acum.

Și așa am început o serie de experiențe diverse. Obișnuiam să mă trezesc dimineața fără să știu unde am să dorm la noapte, deși eram destul de relaxat în privința acestor incertitudini. Mantia verde devenise un fel de mit pentru mine. Nu reușeam deloc să-mi fixez în minte o imagine cât de cât concretă. Cea mai apropiată tentativă a fost portretul unui bătrân cu turban ieșind dintr-o sticlă, într-un nor de fum, imagine pe care mi-o aminteam dintr-o carte citită în copilărie și intitulată „O mie și una de nopți".

Dacă imaginea profetului era întunecată, a doamnei care-l ajuta era și mai greu de descifrat. Câteodată mi-o închipuiam ca pe o nemțoaică bătrână și grasă, altădată drept o femeie cu trăsături aspre, cu buze subțiri și ochelari, dură ca o directoare de pension. Trebuia să zugrăvesc acest portret și cu inevitabilele nuanțe orientale, așa că mi-o imaginam și tânără, cu o expresie languroasă, ascunsă de voaluri. Am încercat de câteva ori să deschid acest subiect cu Blenkiron, dar el rămânea mut ca un pește. Se aștepta la necazuri mari din direcția asta și nu avea de gând să vorbească înainte.

Duceam o existență destul de pașnică. Aveam doi servitori din gașca lui Sandy, fiindcă Blenkiron renunțase, din precauție, la îngrijitorii turci, și care munceau cu zel, ca niște castori, sub ochii vigilenți ai lui Peter. Mi-am dat seama că nu o dusesem niciodată mai bine. Mă plimbam cu Blenkiron prin oraș, cu ochii mari cât cepele la tot ce se întâmpla în jur și vorbind extrem de civilizat. În cea de-a treia seară, am fost invitați la cină la casa lui Moellendorff, așa că am îmbrăcat cele mai bune costume

și am pornit la drum într-o trăsură destul de ramolită. Blenkiron îmi adusese un costum de-ale mele, de pe care dispăruse, însă, eticheta croitorului meu și fusese aplicată o alta, din New York.

Generalul Liman și ambasadorul german Metternich plecaseră într-un voiaj la Nish pentru a-l întâlni pe Kaiser, care călătorea prin acele locuri, așa că Moellendorff rămăsese cel mai înalt funcționar german din oraș. Era un tip slab, cu figură de vulpe, inteligent, dar cu un orgoliu monstruos. Nu era deloc simpatizat nici de nemți, nici de turci. S-a purtat foarte politicos cu noi, dar trebuie să recunosc că am leșinat de spaimă când am intrat în încăpere, fiindcă primul om pe care l-am văzut a fost chiar Gaudian.

Mă îndoiesc că m-ar fi recunoscut, chiar și îmbrăcat în hainele purtate în compania lui Stumm, fiindcă vederea sa era teribil de proastă. Oricum, cu noua vestimentație, cu părul pieptănat pe spate și cu minunatul meu accent american, nu riscam nimic în ceea ce-l privește. I-am adresat complimente pentru realizările sale, în calitate de coleg de breaslă, și am jucat rol de interpret al unei conversații extrem de tehnice între el și Blenkiron. Gaudian purta uniformă și admiram mai mult ca oricând aerul onest al chipului său.

Însă marea surpriză a fost întâlnirea cu Enver. Era un tip slab, cam de constituția lui Rasta, foarte dichisit și elegant, cu chipul oval și neted ca al unei fete și cu sprâncene drepte, fine și întunecate. Vorbea germană perfect și etala maniere impecabile, nici prea îndrăznețe, nici arogante. Avea, de asemenea, un obicei tare plăcut, de a solicita confirmare din partea tuturor celor prezenți la masă, implicând astfel pe toată lumea în conversație. Nu vorbea prea mult, însă spunea întotdeauna lucruri de bun simț și cu un fel de zâmbet elegant pe buze. O dată sau de două ori s-a contrazis cu Moellendorff și mi-am dat seama că nu exista nici urmă de simpatie între cei doi. Nu cred că mi-ar fi plăcut să-l am ca prieten – avea prea mult sânge rece și era artificial. În același timp, însă, eram conștient că acei ochi negri teribil de echilibrați nu erau deloc comozi în postura de dușmani. Omul avea calități evidente. Micuțului îi pulsa curajul în vene, precum oțelul albastru și lucios al unei săbii.

Cred că cina a fost un real succes pentru noi. În primul rând, am avut ocazia să vorbesc germană, ceea ce

mi-a conferit un avantaj față de Blenkiron. În al doilea rând, mă simțeam confortabil, astfel că mi-am jucat cu mare plăcere rolul asumat. Discuțiile erau destul de elevate, despre ceea ce se întâmplase deja și ceea ce urma să se petreacă mai departe, iar Enver a povestit o mulțime despre bătălia de la Gallipoli. Îmi amintesc că a spus că ar fi putut distruge întreaga armată britanică, dacă cuiva n-ar fi început să-i tremure picioarele de frică – remarcă la care Moellendorff îi arunca efectiv săgeți din priviri. Vorbeau cu atâta obidă și patimă despre Marea Britanie și despre acțiunile englezilor, încât am tras concluzia că băieții cam intraseră în panică, ceea ce m-a încântat teribil. Mă tem că am intervenit și eu în rândul opiniilor amare despre acest subiect, iar ceea ce am spus atunci despre țara mea îmi provoacă și acum coșmaruri reci.

Gaudian a deschis subiectul utilizării forței apei în strategiile de război, ceea ce mi-a creat o oportunitate grozavă.

— În țara mea, i-am spus, când vrem să scăpăm de un munte, îl spălăm cu jeturi de apă. Nimic de pe suprafața pământului nu poate rezista în fața forței jetului de apă. Cu tot respectul pe care vi-l port, domnilor, și ca un novice absolut în arta războiului, nu pot să nu mă întreb de ce această armă naturală incredibilă oferită de Dumnezeu nu este folosită la capacitate deplină în bătăliile acestui război. Nu am ajuns încă pe front, dar le-am studiat cu atenție fie din hărți, fie din relatările gazetelor. Să luăm drept exemplu situația frontului german din Flandra, poziționat pe un teren ridicat. Dacă aș fi fost general britanic, cred că v-aș fi distrus acele poziții cât ai zice pește.

— Cum așa? întrebă Moellendorff.

— Ei bine, le-aș ataca cu jet de apă. Aș spăla cei trei – patru metri de sol, până la piatră. În spatele frontului britanic, se află o mulțime de mine de cărbuni, unde s-ar putea genera forța motrică necesară, și am impresia că regiunea abundă de râuri și canale. Vă garantez că în douăzeci și patru de ore v-aș inunda toate fronturile – în ciuda armelor extrem de capabile pe care le aveți în dotare. Chiar nu pricep cum de englezii nu s-au gândit la treaba asta, doar au niște ingineri grozavi.

Enver sesiză cel mai repede asocierea, mult mai iute decât Gaudian. Mă privi într-un fel care demonstra că poate înțelege implicațiile unui subiect tehnic, deși

cunoștințele sale în domeniu erau limitate. Tocmai începuse să-mi deseneze schița inundațiilor din Mesopotamia, când un aghiotant intră și îi transmise niște vești care-l făcură să sară în picioare.

— Am bârfit suficient, spuse el. Onorată gazdă, trebuie să vă părăsesc. Domnilor, scuzele mele și toate urările de bine.

Înainte să plece, îmi ceru să-i spun numele meu și îl notă separat.

— Este un oraș neprimitor pentru străini, domnule Hanau, spuse el într-o engleză foarte bună. Eu beneficiez de oareșce influență în a asigura protecția unui prieten și vă stau la dispoziție în acest sens.

Îmi destăinui aceste lucruri cu condescendența unui rege care îi promite un favor supusului său.

Micuțul mă amuza teribil și mă impresiona, totodată. I-am destăinuit acest lucru lui Gaudian după plecarea sa, dar decența nu-i permitea germanului să aibă aceeași opinie.

— Mie nu-mi place deloc acest om, spuse el. Suntem aliați, într-adevăr, dar nicidecum prieteni. Nu este un fiu adevărat al Islamului, o credință nobilă, care disprețuiește minciuna, lăudăroșenia și trădarea.

Era verdictul unui tip onest despre caracterul unui conducător. În seara următoare, am aflat un alt verdict, al lui Blenkiron, despre un subiect mult mai important decât Enver.

Ieșise singur în acea seară și revenise destul de târziu, cu chipul cenușiu și schimonosit de suferință. Mâncarea pe care o primeam – nu foarte rea – și vântul rece de la răsărit își făceau de cap cu dispepsia lui. Îl văd și acum, fierbându-și lapte deasupra unei lămpi cu alcool, în vreme ce Peter se agita în jurul unei mașini de gătit pentru a-i pregăti o sticlă cu apă caldă. Vorbea în cel mai josnic limbaj despre afecțiunile sale.

— Dumnezeule mare, domnule maior, dacă aș avea un stomac sănătos ca al dumitale, aș cuceri lumea. În condițiile astea, nu mă pot concentra în întregime asupra muncii mele, deoarece o parte din atenție este atrasă mereu de intestine. Soarta mea seamănă cu cea a copilului din Biblie, ale cărui organe au fost roase de vulpe.

Așteptă ca laptele să fiarbă și începu să soarbă câte puțin.

— Am fost în vizită la frumoasa noastră proprietăreasă, spuse el. Mi-a trimis vorbă să o vizitez și m-am grăbit să-i prezint o geantă întreagă de planuri, fiindcă e foarte interesată de situația din Mesopotamia.

— Ai aflat ceva în plus despre Mantia verde? am întrebat nerăbdător.

— Nu prea, dar am ajuns la o concluzie. Cred că nefericitul profet nu are prea mari șanse de izbândă cu doamna. Și mai cred că-și va dori cât de curând să ajungă degrabă în Paradis. Dacă Dumnezeu a creat vreodată un demon-femeie, ei bine, cu siguranță este madame von Einem.

Sorbi puțin lapte, cu o expresie gravă.

— Nu vorbesc așa din cauza chinurilor provocate de dispepsia duodenală, domnule maior. Este un verdict bazat pe o experiență matură și pe o judecată rațională și pătrunzătoare, chiar dacă mă chinuiește stomacul. Iar sentința mea e clară și definitivă: femeia asta e rea și nebună, dar în mare parte rea.

CAPITOLUL PAISPREZECE
Doamna Mantiei

Din prima seară a revederii, nu mai dădusem cu ochii de Sandy. Dispăruse, pur și simplu, din lume, iar Blenkiron și cu mine așteptam cu ardoare o veste din partea lui. Afacerea noastră intrase pe un făgaș corect și urma să plecăm curând spre Mesopotamia, însă era esențial să aflăm mai multe amănunte despre Mantia verde, altfel călătoria ar fi fost un eșec grotesc. Numai că asta era cea mai dificilă sarcină, fiindcă nimeni nu vorbea și nici nu sugera în vreun fel existența profetului, iar pentru noi era imposibil să adresăm vreo întrebare cuiva. Așa că singura noastră speranță rămăsese în reușita lui Sandy de a afla locația în care se afla profetul și planurile acestuia. I-am sugerat lui Blenkiron că am putea depune eforturi suplimentare pentru a dezvolta relația cu Frau von Einem, dar el preferă să strângă din fălci cu determinare, ca o capcană de șoareci.

— Nu are nici un rost să ne batem capul în direcția asta, spunea el. Femeia asta e cea mai periculoasă creatură de pe pământ; iar dacă numai ne adulmecă vreo intenție de a ne băga nasul în planurile ei, te asigur că ne vor pescui cât de curând leșurile din Bosfor.

Planul părea să meargă bine deocamdată, dar ce se întâmpla dacă ne făceau pachet și ne trimiteau la Bagdad, cu ordin să-i umplem de apă pe britanici? Timpul nu stătea în loc pentru noi și mă așteptam să nu mai putem rămâne la Constantinopol mai mult de trei zile. Mă simțeam exact ca în acea ultimă seară în casa lui Stumm, când urma să fiu trimis la Cairo și nu întrezăream nici o cale de scăpare. Chiar și Blenkiron devenea tot mai agitat. Dădea pasiențe obsesiv și nu mai avea deloc chef de vorbă. Am încercat să mai capăt informații de la servitori, dar fie nu știau nimic, fie nu vorbeau – ultima variantă, înclin să cred. Eram cu ochii-n patru la fiecare plimbare, dar nu mai zăream nicăieri hainele de piele și ciudatele instrumente cu coarde. Întreaga grupare a Companionilor Orelor Trandafirii părea să se fi topit pur și simplu în aer și chiar mă întrebam dacă au existat vreodată cu adevărat.

Incertitudinea mă agita cumplit, iar agitația mă îndemna să fac mişcare. Nu-mi era suficient să mă plimb prin oraș. Vremea o luase razna din nou și nu mai suportam mirosurile, mizeria și mulțimea chinuită de sărăcie. Așa că Blenkiron și cu mine am închiriat niște cai, armăsari turcești de cavalerie cu capetele cât un trunchi de copac, și am pornit prin suburbii, către ținuturile deschise.

Era o după-amiază cenușie și umedă și un pâlc de ceață se apropia dinspre mare, ascunzând malurile asiatice ale strâmtorii. Nu era simplu să găsești un teren viran pentru galopat, ținutul fiind peticit cu răzoare cultivate și grădini ale caselor de țară. Am păstrat o vreme drumul pe coastă, deasupra mării, după care am coborât, pentru a da nas în nas cu echipaje de soldați turci care săpau tranșee. Ori de câte ori lăsam caii să alerge liberi, trebuia să căscăm ochii în patru pentru a nu cădea în tranșee sau în ghemotoacele de sârmă ghimpată. Peste tot zăceau împrăștiate suluri întregi de sârmă și Blenkiron fusese cât pe ce să fie aruncat din șa din cauza lor. Apoi, am fost opriți de câteva ori de santinele și obligați să ne prezentăm documentele. Cu toate obstacolele, plimbarea ne-a priit și ne-a pus în funcțiune bila, iar la întoarcerea acasă mă simțeam ceva mai relaxat.

Am galopat înapoi spre casă în amurgul de iarnă, pe lângă grădinile împădurite ale vilelor albe, și am fost opriți din loc în loc de convoaie și de companii de soldați. Ploaia se întețise și ne transformaserăm în doi călăreți uzi până la piele, care se târau de-a lungul câmpiilor pline de noroi. Când am trecut pe lângă o vilă ascunsă în spatele unui zid alb și înalt, ne-a învăluit o aromă plăcută de lemn ars, ceea ce mă făcu să tânjesc după savana mea. Am prins în același timp și unduirea lină a unei ceteri, care-mi amintea cumva de după-amiaza petrecută în grădina lui Kuprasso.

Am oprit și i-am propus lui Blenkiron să cercetăm locația, dar el m-a refuzat pe un ton categoric.

— Ceterile sunt la fel de comune aici precum puricii, remarcă el. Crede-mă, n-ai vrea să-ți bagi nasul prin ograda și grajdurile cuiva, pentru a descoperi un grăjdar distrându-și prietenii. În țara asta, oamenii nu prea sunt bucuroși de oaspeți. Și cauți necazul cu lumânarea dacă treci dincolo de zidurile astea. Probabil, e haremul vreunui șorecar bătrân.

„Șorecar” era denumirea bizară pe care el o folosea pentru a-i numi pe turci și ne povestise odată că, în copilărie, avusese o carte de istorie a naturii, cu o imagine a unei păsări care se numea „șorecar turcesc”[10]; de atunci, nu era în stare să renunțe la ideea de a-i numi pe toți turcii „șorecari”.

Eu nu eram convins de ce spunea el, așa că am reținut locația. Estimam că ne aflam cam la cinci kilometri de oraș, la capătul unei ulițe abrupte, pe partea interioară a dealului, venind dinspre Bosfor. Îmi închipuiam că aici locuiește cineva important, fiindcă ceva mai departe, pe drum, am întâlnit un automobil mare care urca panta și, cumva, am știut că aparține proprietarului vilei păzite de zidurile înalte.

A doua zi, Blenkiron era chinuit din nou de dispepsia sa. Pe la prânz, a fost silit de chinuri să se întindă și, cum nu aveam altceva mai bun de făcut, am scos caii din nou și l-am luat pe Peter cu mine. Peter într-o șa de armată turcească era o imagine tare caraghioasă, călărind totuși în stilul tradițional al burilor, cu scărița alungită și aplecat, ca în savană.

În acea după-amiază, am avut ghinion chiar de la plecare. Nu mai erau ceața și burnița din urmă cu o zi, dar un vânt aprig de nord ne șfichiuia obrajii cu rafale de ploaie măruntă și ne înțepenea mâinile pe hamuri. Am apucat pe același drum, dar am ocolit tranșeele prin vest și am ajuns într-o vale blândă, unde am descoperit un sat de case albe, ascuns între chiparoși. Dincolo de sat se vedea un drum destul de bun, care ne-a purtat pe culmea colinei de unde, în vreme bună, am fi avut parte de o panoramă strașnică. Apoi ne-am întors caii și am ales traseul în așa fel încât să ajung din nou pe ulița care cobora spre oraș. Voiam din tot sufletul să cercetez acea vilă.

Însă nu am ajuns prea departe de drumul de întoarcere, că am dat de necazuri: un câine ciobănesc, o corcitură galbenă fioroasă, se repezi spre noi hămăind ca turbat. Îl încolțise mai ales pe Peter și apuca cu sălbăticie copitele calului, forțându-l să iasă din drum. Ar fi trebuit să-l avertizez, dar nu mi-am dat seama ce se întâmplă decât atunci când era prea târziu. Peter, în schimb, care era obișnuit cu astfel de corcituri în satele de negri, alese o cale mai directă de a liniști lucrurile. Fiindcă ura biciul

din tot sufletul, Peter scoase pistolul și îi trase câinelui un glonț în cap.

Ecourile împușcăturii abia se stinseseră, când a început agitația. Un tip imens a apărut de nicăieri, venind spre noi în goană și urlând din toți rărunchii. Presupun că era stăpânul câinelui și mi-am propus să nu-i acord nici un fel de atenție. Însă urletele lui au scos din case alți doi inși – soldați, după cum arătau – care ne-au înconjurat, azvârlindu-și puștile de pe umăr în timp ce se apropiau. Primul gând a fost să dispărem imediat de la fața locului, dar nu mă încânta foarte tare perspectiva de a fi împușcat în spate, iar respectivii păreau genul de oameni care n-ar ezita s-o facă. Așa că am rămas pe loc, așteptând.

Împreună, formau un trio de sălbatici pe care ai prefera să-l eviți. Ciobanul arăta ca și cum tocmai fusese dezgropat, un golan zdrențuros cu părul năclăit și cu barba încâlcită ca un cuib de vrăbii. Cei doi soldați se holbau la noi cu o expresie ursuză, pipăind trăgaciul, în vreme ce ciobanul urla și dădea din mâini spre Peter, care-l privea cu ochii lui blânzi și liniștiți.

Marele dezavantaj era că nici unul dintre noi nu pricepea o boabă turcă. Am încercat să le vorbesc în germană, dar nu avea nici un efect. Așa că noi îi priveam în tăcere, iar ei se agitau și urlau de zor la noi, în vreme ce întunericul cuprindea încet toată valea. Am încercat să-mi întorc calul, ca și cum aș fi avut de gând să plec, dar imediat cei doi soldați au sărit în fața mea.

Au pălăvrăgit ceva între ei, după care unul din ei îmi spuse încet și foarte răspicat:

— El… vrea… lire, și ridică cinci degete.

Evident, își dăduseră seama după aspectul feței că nu eram germani.

— Să fiu al naibii dacă-i dau vreun penny, i-am răspuns furios, ceea ce curmă deja scurta noastră conversație.

Situația se agrava tot mai tare, așa că i-am șoptit ceva lui Peter. Soldații își țineau puștile neglijent în mâini și, înainte să apuce să le fixeze la umăr, noi ne scosesem deja pistoalele și îi țînteam fără echivoc.

— O singură mișcare și sunteți morți, le-am spus.

Au înțeles foarte bine îndemnul și au încremenit, iar ciobanul își domoli urletele și gesticularea isterică, mulțumindu-se doar să bombăne, ca o placă de gramofon stricată.

— Jos armele, le-am spus scurt. Repede sau trag!

Nu știu dacă au înțeles cuvintele, dar cu siguranță au priceput tonalitatea. Încă fixându-ne cu privirea, și-au lăsat armele să alunece pe pământ. În secunda următoare, ne-am asmuțit caii asupra lor și au luat-o la fugă care-ncotro, speriați ca niște iepuri. Am tras un foc în direcția lor, ca să le încurajez puțin goana. Peter descălecă și le aruncă puștile în tufăriș, unde aveau să trudească o vreme să le găsească.

Incidentul ăsta ne irosise o grămadă de timp. Deja se întunecase de-a binelea și, nici după o milă, aveam deja dificultăți în menținerea drumului corect. Treceam din nou printr-o situație critică, fiindcă pierdusem absolut orice noțiune a localizării și nu-mi aminteam decât foarte vag topografia locului. Cel mai bun plan părea a fi cel de a ajunge pe culmile colinei, pentru a căuta luminile orașului. Numai că zona rurală era atât de accidentată, încât era teribil de greu de găsit o colină suficient de înaltă.

Nu aveam altă soluție decât să ne bazăm pe instinctul lui Peter. L-am întrebat care e drumul corect, iar el rămase nemișcat o vreme, adulmecând aerul. După care îmi indică direcția în care trebuia să pornim. În mod normal, nu aș fi ales același drum dar, în situația de față, trebuia să recunosc că instinctul său era infailibil.

După o vreme, am ajuns pe un povârniș, ceea ce m-a încântat teribil. Însă din vârf nu se zărea nici o lumină nicăieri, doar un hău negru ca smoala. În vreme ce mă zgâiam de zor, mi se părea că deslușesc pete mai întunecate, care ar fi putut fi păduri.

— În stânga se află o casă, spuse Peter.

Am privit cât de atent am putut, dar n-am observat nimic.

— Ei, bine, condu-mă la ea, atunci, i-am spus și, cu Peter în față pentru a menține direcția corectă, am pornit în josul dealului.

Era un moment teribil de greu, fiindcă întunericul se agăța de noi precum lianele din junglă. De vreo două ori am ajuns în pâlcuri mlăștinoase și o dată calul meu a fost la un pas de a se răsturna cu capul înainte într-o veche groapă de nisip. Ne-am încâlcit în fire de sârmă și nu o dată ne-am trezit cu nasul fix lângă un trunchi de copac. De mai multe ori am fost nevoit să descalec și să sap efectiv câte o spărtură în baricadele de bolovani. După un

drum penibil de lung, plin de derapări și împleticiri, am ajuns în cele din urmă la ceva ce părea a fi un drum și, mai apoi, la o pată mai specială de întuneric, care s-a dovedit a fi un zid foarte înalt.

Întotdeauna am crezut că toate zidurile au porți, așa că am pornit pipăind de-a lungul său și cât de curând am descoperit o intrare. Era o poartă veche de fier cu încheieturile șubrede, care a cedat imediat sub împingerile noastre, după care ne-am trezit în curtea din spate a unei case. Era, evident, o curte nefolosită și neîngrijită, fiindcă pe jos se simțea un covor gros de frunze putrezite și iarbă crescută în voie.

Mergeam pe jos, trăgând caii de hățuri. Cincizeci de metri mai departe, cărarea se oprea brusc și începea un drum de căruțe. Sau așa ne închipuiam, cel puțin, fiindcă locul era negru ca tăciunele. În mod sigur, casa nu avea cum să fie prea departe, însă nu eram în stare să apreciez direcția corectă.

Nu aveam deloc intenția de a vizita un turc oarecare, necunoscut, mai ales la acea oră târzie. Treaba noastră era să descoperim drumul pe care poteca aceea pentru căruțe ajungea la strada principală a satului, care ducea spre Constantinopol. Pe o parte se afla strada, pe cealaltă se afla casa și nu părea a fi o alegere înțeleaptă în acel moment să riscăm să tropăim cu caii pe la ușa omului. Așa că i-am spus lui Peter să mă aștepte la capătul cărării, în vreme ce eu cercetez puțin zona. Am apucat spre dreapta, în ideea că voi descoperi luminile casei, mă voi întoarce la Peter și vom porni în direcția opusă.

Mă simțeam ca un orb în hăul acela de smoală. Drumul de căruțe părea a fi destul de bine întreținut, iar pietrișul moale și umed îmi amortiza destul de bine pașii. De-a lungul său erau aliniați niște copaci înalți și de câteva ori m-am abătut printre tufe umede. Și apoi am încremenit locului, fiindcă prinsesem din zbor acordurile unui cântec fluierat.

Se auzea destul de aproape de mine, cam la 10 metri. Și culmea e că știam bine acest cântec, probabil ultima melodie pe care te-ai aștepta să o auzi prin părțile astea ale locului. Era o melodie scoțiană, „Ca' the yowes to the knowes”[11], unul dintre cântecele preferate ale tatei.

Cântărețul îmi simți, probabil, prezența, fiindcă melodia se opri brusc în mijlocul unei fraze muzicale. Simțeam o curiozitate acută să aflu cine putea fi

cântărețul misterios. Așa că am preluat fraza muzicală și am dus-o la sfârșit.

Timp de o secundă se lăsă tăcerea, după care se auzi o altă frază muzicală din cântecul amintit. Și, încă o dată, am intervenit și am încheiat-o. Mi se părea că omul se apropie tot mai mult de mine. Aerul era încremenit în acel tunel și mi s-a părut că aud niște pași moi. Instinctiv, am făcut un pas înapoi. Dintr-o dată, întunericul fu brăzdat de lumina unei lanterne la un metru de mine, dar atât de rapid, încât nu am reușit să zăresc chipul posesorului ei.

Apoi se auzi o voce joasă în întuneric – o voce pe care o cunoșteam atât de bine și, urmând direcția, o mână m-a apucat de braț.

— Ce mama dracului cauți aici, Dick? întrebă, cu un val de consternare în voce.

I-am răspuns cu o voce la fel de isterică, fiindcă simțeam că îmi pierd cât de curând cumpătul.

— Niciodată n-ai fost într-un pericol mai mare ca acum, spuse vocea. Doamne, Dumnezeule, omule, ce cauți să bântui prin locurile astea și mai ales azi?

Vă puteți imagina cât de speriat eram, fiindcă Sandy era ultima persoană care să înflorească o situație. Iar în următoarea secundă m-am simțit și mai rău, fiindcă m-a prins cu putere de braț și m-a tras pe marginea drumului. Nu vedeam nimic, dar mi-am dat seama că el are capul întors în direcție opusă, așa că l-am imitat și eu. Și atunci, la vreo cincisprezece metri în spatele nostru, am zărit farurile unui automobil imens.

Înainta foarte încet pe drum, torcând ca un motan grăsan, în vreme ce noi încercam să ne înghesuim cât mai mult în tufișuri. Farurile păreau să bată pe o rază destul de mare, luminând întregul drum și marginile sale, dar și jumătate din înălțimea copacilor de pe laturi. Lângă șofer se afla o siluetă în uniformă, pe care o puteam zări în lumina slabă care se reflecta de la faruri, dar restul interiorului era întunecat.

S-a apropiat încet de noi, a trecut și mintea mea abia a început să se relaxeze din nou, când mașina se opri. Dinăuntru se auzi un declic și interiorul mașinii se lumină puternic. Am zărit astfel o siluetă feminină. Aghiotantul ieși din mașină și deschise portiera, după care se auzi o voce de femeie – o voce moale și clară, vorbind într-o limbă pe care nu o înțelegeam. Sandy o luă înainte și eu îl

urmai. N-ar fi fost deloc onorabil să fiu prins furișându-mă prin tufișuri.

Eram atât de amețit de apariția bruscă a luminii, încât preț de câteva minute bune am clipit întruna, nefiind în stare să văd nimic în jur. Apoi vederea mi s-a limpezit încet și m-am trezit în fața interiorului unui automobil căptușit cu un material moale gri perlat, cu elemente elegante de ivoriu și argintiu. Femeia dinăuntru purta o mantie de dantelă neagră pe cap și pe umeri și, cu o mână firavă, plină de bijuterii, ținea dantela astfel încât să-i acopere cea mai mare parte a chipului. Am remarcat, totuși, o pereche de ochi albastru-cenușii – acest detaliu și degetele subțiri.

Îmi amintesc că Sandy stătea țeapăn ca un cocoș, cu mâinile în șold, nicidecum în postura unui servitor umil în prezența stăpânei sale. Întotdeauna avusese prezența unui bărbat fermecător, dar în acele haine sălbatice, cu capul dat pe spate și cu sprâncenele întunecate ascunse sub scufia de blană, părea un rege sălbatic dintr-un ținut exotic, din altă lume. Vorbea turcește și îmi arunca ocheade din când în când, oarecum nervos și uluit de prezența mea în acel loc. Am intrat imediat în jocul lui prin care transmitea că nu cunoaște altă limbă, întrebându-se cine mama dracului eram eu și cum am ajuns acolo.

Apoi m-au privit amândoi cu atenție: Sandy, cu privirea fixă și domoală de țigan, iar doamna, cu acei ochi curioși, deschiși, incredibil de frumoși. Îmi studiară hainele: noii mei pantaloni bufanți de călărie, cizmele stropite de noroi și pălăria cu boruri largi. Am scos-o din cap și am executat o plecăciune adâncă, cea mai reverențioasă de care eram în stare.

— Doamnă, i-am spus, trebuie să vă prezint scuzele mele fiindcă am intrat pe proprietatea dumneavoastră. Numai că eu și cu servitorul meu – se află ceva mai departe cu caii, la capătul drumului, dar bănuiesc că l-ați remarcat deja – am fost la o călărie în această după-amiază și am reușit să ne pierdem exemplar. Am intrat pe poarta din spate și încercam să găsesc pe cineva aici care să ne indice drumul corect, când am dat peste această căpetenie de trib, care nu pricepe o iotă din ce-i spun. Sunt american și mă aflu aici la propunerea guvernului. Îmi pare tare rău pentru neplăcerile create, dar v-aș fi

teribil de recunoscător dacă ați trimite un om să ne dirijeze spre drumul cel bun către oraș.

Ochii ei nu m-au părăsit o clipă.

— Vrei să intri în mașină? Mă întrebă ea în engleză. Când ajungem la casă, am să trimit un servitor să vă indice drumul.

Își trase poalele hainei de blană pentru a-mi face loc lângă ea pe banchetă și, cu cizmele pline de noroi și hainele jilave, am ocupat locul pe care mi l-a indicat. I-a adresat câteva cuvinte în turcă lui Sandy, după care a stins lumina și mașina a pornit din nou la drum.

Nu eram un cunoscător prea fin al femeilor, știam despre ele la fel de multe ca și despre limba chineză. Toată viața locuisem în mare parte numai cu bărbați și chiar cu cei mai puțin educați și eleganți. După ce am strâns o brumă de bani, revenisem în Anglia în ideea de a-mi dezvolta viața socială și cercul de cunoștințe, dar m-am pricopsit cu afacerea Pietrei Negre și apoi a început războiul, așa că educația mea mondenă a fost din nou dată deoparte. Nu mai călătorisem niciodată într-un automobil lângă o femeie și mă simțeam fix precum peștele pe uscat. Canapelele moi și aromele subtile și rafinate mă tulburau teribil. Nu mă mai gândeam acum la vorbele grave ale lui Sandy, nici la avertismentele lui Blenkiron, nici chiar la misiunea mea și la rolul jucat de această femeie în afacere. Nu mă gândeam decât la faptul că prezența ei mă intimida cumplit, iar întunericul amplifica și mai mult această stare. Eram convins că ea mă privea și mă studia în tot acest timp și râdea de mama focului în sine, considerându-mă un măscărici.

Mașina se opri și un servitor înalt deschise portiera. Doamna se afla deja la intrare înainte ca eu să apuc să pășesc pe pragul mașinii. Am urmat-o cu greu, lăsând în urmă șiroaie de apă care mi se scurgeau din cizme. În acea clipă, am observat că era foarte înaltă.

Mă conduse de-a lungul unui coridor lung, într-o cameră în care doi pilaștri susțineau niște lămpi în formă de torțe. Locul era întunecat, luminat doar de strălucirea slabă a lămpilor, și era la fel de cald ca într-o seră, datorită unor sobe ascunse. Am simțit sub pași carpetele moi și am remarcat atârnate pe ziduri bucăți de tapiserie cu niște forme geometrice uimitoare, la fel de complicate și bogate ca niște bijuterii. Acolo, între pilaștri, ea se

întoarse și mă privi. Își aruncase deoparte haina de blană și mantia îi alunecase pe umeri.

— Am auzit de dumneata, spuse ea. Ți se spune Richard Hanau, Americanul. De ce ai venit prin părțile astea de lume?

— Ca să iau parte la campanie, i-am spus. Sunt inginer și cred că aș putea contribui cu câteva sfaturi utile în afaceri precum Mesopotamia.

— Ești de partea Germaniei? continuă ea.

— Ei bine, da. Știu că noi, americanii, ne declarăm neutri, dar asta înseamnă și că suntem liberi să alegem tabăra pe care o susținem. Eu merg pe mâna Kaiser-ului.

Mă studia cu privirea ei de gheață, dar nu cu suspiciune. Înțelegeam că nu își bătea capul să se întrebe dacă ce spuneam era adevărat sau nu. Mă evalua ca bărbat. Nici nu am cuvinte să descriu acea privire calmă, sfredelitoare. Nu transmitea defel vreo aluzie sexuală, nici chiar acea simpatie implicită cu care o ființă umană exploră prezența alteia. Eram, pur și simplu, un obiect pentru ea, un lucru dezbrăcat de orice urmă de intimitate. Exact așa m-aș fi uitat eu, poate, la un cal pe care aș fi dorit să-l cumpăr, măsurându-i pieptul, picioarele și călcătura. Așa probabil că își examinau vechii lorzi ai Constantinopolului sclavii ajunși în piețele publice prin conjunctura vreunui război, evaluându-i pentru cine știe ce treburi domestice, fără nici cea mai vagă urmă a umanității care îi caracteriza pe amândoi, cumpărător sau cumpărat. Și totuși, era ceva în plus. Ochii ei mă cântăreau, nu pentru o sarcină anume, ci din perspectiva calităților mele esențiale. Mă simțeam evaluat de un fin observator al naturii umane.

Am scris anterior că nu eram un cunoscător prea bun al femeilor. Dar fiecare om are în oase conștiința sexuală. Eram timid și tulburat, dar fascinat totodată, într-un mod oribil. Această femeie zveltă, încremenită într-o postură statuară între cei doi piloni iluminați, cu părul diafan care-i înconjura chipul, cu figura lungă, delicată și cu ochii deschiși la culoare, dar scânteietori, radia strălucirea unui vis sălbatic. Am urât-o din rărunchi, la intensitate maximă, dar căutam cu disperare să-i stârnesc interesul. Analiza rece a ochilor ei îmi ofensa orgoliul bărbătesc și simțeam un fel de antagonism punând stăpânire pe mine. Sunt un tip destul de agil, cu o constituție puternică și ceva mai înalt decât media, iar iritarea mea iradia din

tălpi până-n picioare. Mi-am ridicat bărbia și mi-am dat capul pe spate, întorcându-i privirea de gheață. Orgoliu pentru orgoliu.

Mi-aduc aminte că, mai demult, pe un vas, un doctor pasionat de hipnoză mi-a spus că eram cea mai indiferentă persoană la sugestii pe care o întâlnise vreodată. Mi-a mai spus că aș fi un subiect de mesmerism la fel de bun precum Muntele Plat[12]. Brusc, mi-am dat seama că femeia încerca în acest timp să arunce un fel de vrajă asupra mea. Ochii i se măriseră și deveniseră mai strălucitori și am putut simți o voință exterioară care încerca să mă subjuge. Am remarcat, în același timp, și o aromă bizară, care-mi amintea de orele sălbatice petrecute în grădina din spatele cafenelei lui Kuprasso. Momentul trecu rapid și, preț de o secundă, ea își lăsă privirea în jos. Parcă citeam în ei dezamăgirea eșecului, dar și o undă de satisfacție, ca și cum descoperea ceva mai mult la mine decât se așteptase.

— Ce fel de viață ai dus? mă întrebă cu voce moale.

Spre surprinderea mea, i-am răspuns pe un ton foarte natural:

— Am fost inginer de mine și am bătut lumea în lung și-n lat.

— Și ai întâlnit adesea pericolul în călătoriile dumitale?

— L-am întâlnit.

— Ai luptat alături de alți bărbați în bătălie?

— Am luptat.

Pieptul i se ridică și se lăsă ca-ntr-un oftat. Un zâmbet – chiar foarte frumos – îi flutură în colțul gurii. Mi-a întins mâna.

— Caii sunt la intrare, îmi spuse, iar servitorul dumitale e cu ei. Unul dintre oamenii mei vă va conduce pe drumul spre oraș.

Și cu asta se întoarse și păși dincolo de cercul de lumină, spre întunericul de dincolo…

Peter și cu mine am galopat spre casă prin ploaie, alături de unul dintre Companionii înveșmântați în piei ai lui Sandy. Nu am scos nici o vorbă, fiindcă gândurile îmi alergau ca niște cai de curse, pe pista ultimelor ore ale zilei. O cunoscusem pe misterioasa Hilda von Einem, îi vorbisem, îi strânsesem mâna, iar ea mă insultase în cele mai subtile feluri cu putință și, totuși, nu eram furios. Brusc, jocul meu căpătă o solemnitate fantastică. Vechii

mei dușmani, Stumm și Rasta și întregul Imperiu german păreau să se micșoreze, să dispară, lăsând în urmă doar o femeie zveltă, cu un zâmbet enigmatic și privirea sfredelitoare.

„Nebună și rea”, o descrisese Blenkiron, „dar în special rea”. Nu cred că era cea mai fericită alegere a termenilor, fiindcă ei aparțineau lumii noastre înguste, a oamenilor de rând. Era ceva dincolo și mult mai complex decât această descriere, așa cum un ciclon sau un cutremur nu fac parte din rutina politicoasă a naturii.

Chiar înainte să ajungem, ghidul nostru mi-a atins genunchiul și mi-a vorbit, câteva cuvinte pe care, evident, le învățase pe de rost:

— Maestrul spune să-l așteptați la miezul nopții.

CAPITOLUL CINCISPREZECE
Haine jenante

Eram ud până-n măduva oaselor. În vreme ce Peter a plecat să se ocupe de pregătirea cinei, eu m-am dus în cameră să mă schimb. M-am frecționat bine și m-am îmbrăcat direct în pijamale, fiindcă aveam de gând să fac câteva ridicări cu greutăți pe două scaune. Călătoria lungă, petrecută în ploaie, îmi amorțise brațul și mușchii umărului. Aveam o pijama albastră de-a dreptul ordinară, pe care Blenkiron o subtilizase din garderoba de la Londra. În rolul lui Cornelis Brandt, purtasem o cămașă de noapte din flanel.

Dormitorul meu se deschidea către salon și, în timp ce-mi făceam exercițiile de gimnastică, am auzit ușa deschizându-se. Inițial, am crezut că este Blenkiron, dar vioiciunea pașilor nu se potrivea cu umbletul său apăsat și lent. Lăsasem lumina aprinsă în salon, iar vizitatorul, indiferent cine ar fi fost acela, părea să se simtă în largul său. Am tras pe mine un halat de casă verde împrumutat de la Blenkiron și am pornit să cercetez situația.

Lângă masă se afla tocmai bunul meu prieten Rasta, care adusese un plic. La intrarea mea, se întoarse și salută militărește.

— Vin de la Ministerul de Război, domnule, spuse el, pentru a vă aduce pașapoartele necesare pentru drumul de mâine. Veți călători cu…

Se opri brusc și vocea i se pierdu în aer, iar ochii negri se încruntară. Văzuse ceva ce-l năucea complet.

În acel moment, am văzut și eu ceea ce vedea el. Pe peretele din spatele lui se afla o oglindă mare și, în timp se stăteam în fața lui, era destul de simplu să-mi observ și reflecția din oglindă. Era fix aceeași imagine cu cea a inginerului de pe barja de la Dunăre – blugi, mantaua verde cu glugă și tot restul. Blestematul ghinion de a mă îmbrăca în aceleași culori scotea la iveală o identitate ce ar fi trebuit să putrezească pe fundul Bosforului.

Trebuie să recunosc că Rasta era un tip cu reacții extrem de rapide. Într-o secundă, ocoli masa și se interpuse între mine și ușă, privindu-mă sfidător. Încă o

dată, am apelat la cacealma și, cu o nonșalanță extrem de naturală, m-am aplecat să iau plicul de pe masă.

— Ia loc, domnule, și servește-te cu ceva de băut, i-am spus. E o vreme mizerabilă, orice drum e un chin.

— Mulțumesc, dar nu e cazul, Herr Brandt, răspunse el. Puteți arde acele pașapoarte, fiindcă nu veți avea ocazia să le utilizați.

— Ce tot îndrugi acolo, omule? I-am strigat. Cred că ai greșit casa, puștiule. Numele meu e Hanau – Richard Hanau – iar partenerul meu e Mr. John S. Blenkiron. Va sosi în câteva clipe. Nu am cunoscut niciodată pe nimeni cu numele de Brandt, cu excepția unui vânzător de tutun din Denver City.

— Nu ați fost niciodată la Rusciuc? întrebă el cu un rânjet disprețuitor.

— Din câte știu, nu. Te rog să mă scuzi, domnule, dacă îndrăznesc să te întreb, la rândul meu, cine ești și cu ce scop te afli în această casă? Nu îmi face nici o plăcere să mi se adreseze cineva cu nume de olandez sau să-mi pună la îndoială cuvântul. În țara mea, astfel de comportament nu este permis între gentlemeni.

Încet, încet, cacealmaua mea producea efectul scontat. Am observat că privirea îi era ezitantă și că tonul său căpătase o nuanță ceva mai civilizată.

— Vă rog să mă scuzați dacă am greșit, Sir, dar semănați leit cu un bărbat care acum o săptămână se afla la Rusciuc și care este căutat cu ardoare de Guvernul Imperial.

— Acum o săptămână mă legănam de colo-colo pe un vas de pescuit zdrențăros care venea de la Constanța. N-am vizitat niciodată Rusciuc, decât dacă nu e cumva vreun port în mijlocul Mării Negre. Cred că latri la o caravană greșită. Dacă mă gândesc mai bine, chiar așteptam niște pașapoarte. Ia spune, vii din partea lui Enver Damad?

— Da, domnule, am această onoare.

— Ei bine, Enver îmi este prieten bun și cel mai inteligent om pe care l-am cunoscut pe coasta asta de Atlantic.

Omul se calmase și, încă un minut dacă mai trecea, suspiciunile lui s-ar fi evaporat complet. Numai că, în acel moment, prin cel mai porcesc ghinion imaginat vreodată, Peter își făcu apariția în salon, cu o tavă cu farfurii. Nu îl remarcă pe Rasta și se duse direct la masă,

pentru a se despovăra de greutatea tăvii. Turcul făcuse un pas în lături la intrarea lui și am observat imediat că suspiciunea din priviri devenise instantaneu o certitudine. Cât despre Peter, care se dezbrăcase și era doar în cămașă și pantaloni, întruchipa imaginea identică cu cea a micului tovarăș ponosit, prezent la întâlnirea cu Rasta de la Rusciuc.

Nu m-am îndoit niciodată de curajul și puterea de reacție ale lui Rasta. Sări imediat la ușă și scoase un pistol, pe care-l ținti spre capul meu cât ai zice pește.

— *Bonne fortune,* urlă el. Ambele păsări dintr-o lovitură!

Ținea o mână pe clanță și gura i se deschisese, pregătită să strige. Am bănuit că venise însoțit de o ordonanță, care-l aștepta pe scări.

Avea ceea ce se poate numi un avantaj strategic, fiindcă se afla la ușă în vreme ce eu eram în celălalt capăt al mesei, iar Peter pe o latură a acesteia, la o distanță de cel puțin trei metri de el. Rasta avea drumul liber și, în plus, nici unul dintre noi nu era înarmat. Din disperare, am făcut un pas înainte, fără o intenție clară de acțiune, fiindcă habar n-aveam ce-aș fi putut face. Dar Peter mi-o luă înainte.

Nu-i dăduse deloc drumul tăvii în tot acest răstimp și acum, la fel cum aruncă un băiat pietre pe suprafața lacului, așa îi zvârli și el lui Rasta în cap toate farfuriile și restul veselei. Puștiul tocmai deschisese ușa cu o mână, în vreme ce mă ținta cu cealaltă, așa că a încasat încărcătura în plină mutră. Detonă pistolul și glonțul trecu prin tavă, dar împușcătura se pierdu în zgomotul infernal produs de vasele sparte. În secunda următoare, Peter îi smulsese pistolul din mână și îl strângea de gât.

Un June Turc dichisit, educat la Paris și Berlin și curajos ca un leu, nu poate ține piept unui vânător din savană, chiar dacă acesta are de două ori vârsta celui dintâi. Peter nu avea nevoie de nici un ajutor din partea mea. Avea felul lui de a-și anihila adversarul, deprins într-o școală dură, într-adevăr. Îi înfundă un căluș în gură și îl legă fedeleș cu propria lui curea și cu două chingi găsite la o geantă în dormitorul meu.

— Omul ăsta e prea periculos ca să umble de capul lui, spuse el, ca și cum procedura pe care tocmai o aplicase era o simplă banalitate. Are să tacă o vreme, măcar, până hotărâm ce facem cu el.

În acel moment, se auzi un ciocănit la ușă. Chestiile astea se întâmplă, de regulă, în melodrame, exact în clipa în care personajul negativ și-a executat misiunea cu mare precizie. În astfel de situații, personajul scrâșnește din dinți și scrutează orizontul, cu o privire împovărată de remușcări. Dar Peter nu era nici pe departe un erou de melodramă.

— Ar fi bine să strângem un pic pe aici, dacă mai avem vizitatori, remarcă el cu calm.

Lângă un perete era proptit un dulap german imens, care fusese probabil adus în secțiuni și asamblat la fața locului, fiindcă în starea în care se afla acum n-ar fi trecut niciodată de ușă. Era gol, cu excepția cutiei de pălării a lui Blenkiron. L-am depozitat înăuntru pe Rasta care, între timp, leșinase, și am răsucit cheia în broască.

— E suficient spațiu deasupra, remarcă Peter, pentru a menține aerul curat.

Apoi deschise ușa de la salon. Un kavass[13] elegant, într-o uniformă albastru cu argintiu, se afla de cealaltă parte. Salută și ne înmână o carte de vizită, pe care era scris cu creionul „Hilda von Einem”.

Aș fi dat orice pentru câteva clipe în care să-mi schimb hainele, dar doamna se afla chiar în spatele aghiotantului. I-am zărit imediat mantia neagră de dantelă și blana vălurită de samur. Peter dispăru prin dormitorul meu și rămăsei singur să-mi întâmpin oaspetele, într-o încăpere răvășită, plină de cioburi, și cu un om inconștient în dulap.

Unele situații în viață pot fi atât de uluitoare, încât e nevoie de un spirit ascuțit și agil pentru a le face față. Aproape că râdeam în hohote când acea doamnă impunătoare îmi trecu pragul.

— Madam, i-am spus și m-am înclinat adânc și reverențios, arătând ca un clovn în pijamaua și halatul stridente, de prost gust. Mă găsiți într-un moment extrem de nefavorabil pentru mine. Am venit acasă ud leoarcă de la plimbarea de seară și tocmai mă pregăteam să mă schimb. Servitorul meu tocmai a răsturnat o tavă întreagă de veselă și mă tem că acest salon nu se ridică la eleganța necesară primirii unei doamne. Acordați-mi, vă rog, trei minute pentru a mă schimba în haine adecvate.

Își înclină aprobator capul cu gravitate și se așeză pe un scaun, aproape de șemineu. Am intrat în dormitor și, cum mă așteptam de altfel, l-am găsit pe Peter pândind la

cealaltă ușă. Într-o stare de agitație febrilă, i-am cerut să scoată imediat ordonanța lui Rasta din casă sub orice pretext, spunându-i că stăpânul său avea să revină ceva mai târziu. Apoi m-am schimbat în viteză într-un costum elegant și am revenit în salon, unde mi-am descoperit musafirul pierdut într-o reverie adâncă.

Intrarea mea a făcut-o să tresară și s-a ridicat brusc. S-a oprit pe carpeta din fața șemineului, cu haina lungă de blană alunecându-i pe umerii zvelți.

— Suntem singuri? mă întrebă ea. Nu vom fi deranjați?

Și atunci am avut un moment de inspirație. Mi-am amintit că Frau von Einem, potrivit celor spuse de Blenkiron, nu împărtășea în întregime opiniile Junilor Turci. Și mai aveam o senzație bizară, conform căreia Rasta nu era chiar personajul ei favorit. Așa că i-am spus adevărul.

— Trebuie să mărturisesc că mai avem un musafir prezent aici în seara asta, deși am impresia că nu se simte deloc confortabil. În momentul de față, e legat fedeleș și înghesuit pe un raft în acel dulap.

Ea nu se sinchisi să privească într-acolo.

— E mort? întrebă cu o voce indiferentă.

— Nicidecum, i-am spus, numai că nu poate vorbi și, din câte îmi dau seama, cred că nici cu auzul nu stă prea bine.

— El v-a adus acest mesaj? continuă ea, indicând plicul aflat încă pe masă, marcat cu ștampila albastră a Ministerului de Război.

— Întocmai. Nu aș băga mâna în foc că e adevărat, dar am aflat că i se spune Rasta.

Expresia chipului său rămase la fel de imperturbabilă, dar am avut sentimentul că, totuși, vestea asta îi era pe plac.

— Ați avut o dispută? întrebă ea.

— Ei bine, da. Avem deja o istorie. Are căpățâna cam umflată momentan, așa că o oră sau două înghesuit în dulap au să-i priască.

— E un tip influent, continuă ea, un șacal de-ai lui Enver. Te-ai ales cu un dușman extrem de periculos.

— Nu dau doi bani pe el, i-am spus, deși mă gândeam cu amărăciune că aceeași valoare ar putea s-o aibă și propriul meu gât.

— Poate că ai dreptate, spuse ea cu o privire gravă. În vremurile astea, nici un inamic nu poate fi periculos pentru un om curajos. Te vizitez în seara aceasta, domnule Hanau, pentru a discuta afaceri, așa cum se spune în țara dumitale. Reputația te precede și azi am avut ocazia de a te cunoaște. E posibil să am nevoie de serviciile dumitale, iar dumneata cu siguranță ai nevoie de ale mele…

Se opri și, din nou, ochii ei pătrunzători îmi sfredeliră chipul. Arătau ca niște flăcări pârjolitoare, care dădeau la iveală orice fisură a sufletului. Credeam că îmi va fi imposibil să joc vreun rol sub privirea aceea atât de apăsătoare. Nu era în stare să mă subjuge, dar îi reușea din plin să-mi dea jos costumația de scenă și să mă lase gol-pușcă, în mijlocul mascaradei.

— Care e scopul dumitale? întrebă. Dumneata ești diferit de americanul acela dolofan, Blenkiron, un amator de chilipiruri și de bârfe de duzină. Chipul dumitale îmi spune că ești ceva mai profund. Spui că ești de partea noastră, dar dumneata nu susții visele germanilor de a construi un nou Imperiu rococo. Veniți din America, ținutul nebuniilor pioase, unde oamenii venerează aurul și vorbele pompoase. De aceea, te întreb din nou: ce urmăriți, de fapt?

În timp ce vorbea, mi se părea că mă aflu în contemplarea unei divinități antice, care privea spectacolul naturii umane de undeva, de sus – o figură disprețuitoare și indiferentă, dar plină de măreție. Senzația asta mi-a aprins imaginația și i-am servit argumentele la care mă gândeam adesea, când încercam să demontez cauza Aliaților.

— Am să vă explic de îndată, doamnă! Sunt un om care și-a dedicat viața științei, dar a dedicat-o în locuri sălbatice. Lumea, așa cum o percep eu, a devenit prea facilă, prea moale. Bărbații au uitat ce înseamnă să fii bărbat adevărat și au discursuri blânde, imaginându-și că regulile civilizației lor îngâmfate sunt chiar legile universului. Dar știința ne învață cu totul altceva, iar viața de asemenea. Am uitat care ne sunt marile virtuți și am devenit niște șarlatani efeminați, ai căror zei sunt propriile noastre vicii. Apoi a venit războiul și parcă s-a spălat tot aerul. Germania, în ciuda gafelor și a brutalității caracteristice, și-a asumat rolul de nimicitor al fățărniciei. A avut curajul să eradicheze orice urmă de impostură și

să râdă de fetișurile gloatei. Iată de ce sunt de partea Germaniei! Aici am venit, însă, din alt motiv. Nu cunosc mare lucru despre Orient dar, din câte am citit în cărțile de istorie, se pare că izvorul purificării va porni din deșert. Când omenirea se va fi săturat de ipocrizie, de fraze goale și de idoli pictați, atunci se va porni vântul din sălbăticie, care va curăța și va simplifica viața. Lumea are nevoie de spațiu și de aer proaspăt. Civilizația cu care ne fălim nu e altceva decât o prăvălie de nimicuri și o fundătură, iar eu tânjesc, doamnă, după un teren deschis, curat.

Prostiile fără sens pe care le-am debitat au impresionat-o. Ochii ei șterși aveau strălucirea de gheață a nebuniei. Cu părul strălucitor și chipul elegant și oval, părea o zeitate nordică mânată de o furie distrugătoare. În acel moment, cred că m-am temut cu adevărat de ea; înainte, o uram și o admiram în același timp. Mulțumesc Cerului că a fost captivată de fanatism și nu a observat că uitasem cu desăvârșire de accentul de Cleveland, Ohio.

— Dumneata aparții Casei Credinței, domnule, spuse ea. Și vei descoperi curând adevărul, căci Credința mărșăluiește spre victorie. Între timp, îți transmit un mesaj. Dumneata și partenerul dumitale veți călători spre est.

— Mergem spre Mesopotamia. Bănuiesc că acestea sunt pașapoartele noastre, i-am spus, indicând plicul adus de Rasta.

Ea îl ridică, îl deschise, după care rupse actele în bucăți și le aruncă în foc.

— Ordinele astea se contramandează, decise ea. Eu am nevoie de dumneata, așa că veți veni cu mine. Nu în câmpiile Tigrului, ci în munți. Mâine veți primi pașapoarte noi.

Îmi întinse mâna, după care se întoarse și ieși. În prag, se opri o clipă și privi spre dulapul din lemn de stejar.

— Mâine am să vă scap și de prizonier. Va fi mai în siguranță în mâinile mele.

M-a lăsat încremenit de uimire în mijlocul încăperii. Aveam să fim legați cu funii de roțile carului de bătălie al acestei furii și târâți într-o aventură față de care bătălia cu prietenii noștri de la Kut părea inofensivă, rezonabilă chiar. Pe de altă parte, Rasta mă descoperise, iar eu îl legasem fedeleș și îl îndesasem în dulap pe solul celui

mai puternic om din Constantinopol. Trebuia să-l eliminăm pe Rasta din peisaj cu orice preț dar eram foarte sigur că nu în mâinile doamnei trebuia predat. Nu aveam de gând să fiu complice la crima cu sânge rece pe care ea o premedita deja.

Mă confruntam cu o situație complet imprevizibilă, însă trebuia, totuși, să mănânc ceva, fiindcă trecuseră nouă ore de la ultima masă. Așa că am pornit în căutarea lui Peter.

Abia începusem să mănânc din bucatele la care visam de mult, când apăru Sandy. Devansase ora la care ar fi trebuit să sosească și avea o expresie gravă și ursuză, ca o bufniță bolnavă. M-am repezit la el ca un naufragiat care întrevede o epavă. Chipul i se traumatiza și mai tare în timp ce asculta relatarea întâlnirii cu Rasta.

— Nu e bine, nu e bine deloc, spuse. Dacă te-a descoperit, înseamnă că toate acțiunile tale viitoare sunt compromise. E un prejudiciu imens, dar nu avem decât o singură cale de a rezolva situația: am să-l dau în custodia oamenilor mei. Îl vor ține în siguranță, până când avem iar nevoie de el. Sub nici o formă, însă, nu trebuie să mă vadă.

Și a ieșit la fel de brusc cum a intrat. L-am scos pe Rasta din locul său de detenție. Între timp, își revenise și mă privea de pe raft cu niște ochi împietriți, amenințători.

— Îmi pare foarte rău, Sir, i-am spus, pentru conjunctura creată. Dar nu mi-ați dat de ales. Am o misiune foarte importantă de îndeplinit și nu-mi permit să mă abat din drum din cauza dumitale sau a altcuiva. Plătești prețul pentru o fire suspicioasă. Când vei afla amănunte, vei dori să-mi ceri scuze. Voi avea grijă să petreci două zile în liniște și confort. Nu ai motive de îngrijorare, nimeni nu te va atinge nici măcar cu un pai. Îți dau cuvântul meu de cetățean american.

Doi dintre sălbaticii lui Sandy își făcură imediat apariția și îl luară pe sus, după care Sandy însuși reveni în salon. L-am întrebat unde îl duceau pe Rasta, iar el mi-a spus că nu știe nimic.

— Și-au primit ordinele și le vor respecta întocmai. E destul loc în Constantinopol să ascunzi un om, locuri în care *Khafiyeh* nu intră niciodată.

Apoi se aruncă într-un fotoliu și își aprinse vechea lui pipă.

— Dick, afacerea noastră devine tot mai grea și tot mai întunecată. Însă am reușit să aflu lucruri noi în ultimul timp. Cum ar fi, de exemplu, semnificația celui de-al doilea cuvânt scrijelit de Harry Bullivant.

— *Cancer*?

— Da. Înseamnă exact ceea ce scrie și nimic mai mult. Mantia verde e pe moarte – e bolnav de câteva luni bune. În după-amiaza asta, au adus un medic german să-l consulte, iar omul i-a mai dat de trăit câteva ore. Poate că a și murit deja.

Vestea m-a bulversat complet. Pentru o clipă, credeam că lucrurile se vor lămuri și se va încheia toată povestea.

— Înseamnă că s-a ales praful de tot circul nemților, i-am spus. Nu poți duce o cruciadă fără profet.

— Aș vrea să pot crede și eu asta. E doar finalul unei etape și începutul alteia, și mai lugubre. Crezi că femeia aceea își va abandona planurile din cauza unui lucru atât de mărunt precum moartea profetului ei? Va găsi un înlocuitor – pe unul dintre cei patru preoți sau pe altcineva. E diavolul personificat, Dick, și are sufletul lui Napoleon. Marele pericol abia acum începe.

Mi-a povestit apoi prin ce întâmplări trecuse în ultimele zile în care nu ne văzusem. Descoperise casa doamnei von Einem fără prea multă bătaie de cap și organizase un spectacol cu ceilalți coate-goale din trupă în dependințele servitorilor. Profetul trăgea după el un alai incomensurabil, așa că faima artiștilor bizari – Companionii erau foarte cunoscuți în toate cele patru colțuri ale Islamului – ajunsese rapid la urechile sfinte din suită. Sandy, unul dintre liderii acestei adunări ortodoxe, a fost remarcat cu ușurință și adus în fața celor patru Preoți, devenind rapid, alături de ceilalți șase companioni, o prezență obișnuită a casei. Sandy, datorită cunoștințelor sale despre Islam și a pioșeniei afișate ostentativ, a căpătat imediat încrederea celor prezenți, de regulă, în casă. Frau von Einem însăși l-a primit ca pe un aliat, mai ales că trupa de Companioni se număra printre cei mai devotați propagandiști ai noii revelații.

După descrierea sa, toată povestea părea, într-adevăr, sinistră. Mantia verde era suferind și se chinuia adesea în dureri groaznice, însă se străduia cu toate forțele să nu dezamăgească așteptările protectoarei sale. Cei patru Preoți, după cum bănuia Sandy, trăiau ca niște asceți din

altă lume; profetul însuși era un sfânt, deși un sfânt cu simț practic și cu noțiuni despre politică. Însă creierul afacerii și decizia finală îi aparțineau doamnei. Sandy credea că reușise să-i câștige încrederea Profetului și chiar afecțiunea. Vorbea despre el cu o milă disperată.

— Nu am mai întâlnit niciodată un astfel de om. Este gentlemanul desăvârșit, cu o demnitate imensă, de neclintit. E un visător și un poet, totodată – un geniu, așa cum înțeleg eu aceste lucruri. Cred că am o părere corectă despre el, fiindcă am ajuns să cunosc bine sufletul Orientului, însă ar însemna să pălăvrăgesc prea multe ore despre asta. Vestul nu înțelege nimic din ce înseamnă orientalul adevărat. Își imaginează că nu e nimic mai mult decât o suprapunere de culori, de indolență, de lux și de vise exotice. Dar nu e nimic mai greșit ca asta. Orientalul aspiră la *Kaf,* un concept extrem de auster. Și tocmai această austeritate a Estului e frumusețea și, în același timp, teroarea acestui popor…

În fond, aspiră mereu la aceleași lucruri. Turcii și arabii provin din spații deschise și tânjesc după ele cu fiecare os pe care-l au în corp. Își găsesc câte un loc prielnic, își fac câte o așezare și rămân acolo, numai că, încet-încet, degenerează într-o subtilitate teribilă, care nu e altceva decât o pasiune dominantă trunchiată, răstălmăcită. Și apoi apare o revelație nouă, o altă simplificare. Și atunci aleg să trăiască față în față cu Dumnezeu, fără interfața unui ritual, a unor imagini și a cohortei de preoți. Vor să curețe viața de tinichelele ei ieftine și să revină la austeritatea nobilă a deșertului. Reține, numai deșertul pustiu și cerul fără pată au puterea să-i vrăjească cu adevărat – asta și soarele fierbinte, puternic, antiseptic, care poate să ardă toată mizeria și decadența. Nu e nimic inuman în asta. Din contră, e doar umanitatea unei anumite părți a rasei. Nu ne aparține, într-adevăr, și poate nu e la fel de bună ca a noastră, dar are farmecul și valorile ei. Sunt momente în care filosofia asta mă cucerește atât de tare, că mă bate gândul să mă lepăd de zeii neamului meu!

— Ei bine, Mantia verde este profetul acestei simplități mărețe. Vorbește direct din inima Islamului și transmite un mesaj onorabil. Numai că, din nefericire pentru noi, vorbele sale au fost răstălmăcite în favoarea blestematei propagande germane. Au profitat de naivitatea lui pură și l-au atras într-un joc politic

mizerabil, iar crezul lui pentru spațiu și simplitate e folosit pentru promovarea ultimului cuvânt al degenerării umane. Dumnezeule, Dick, parcă îl văd pe Sfântul Francis condus de Messalina.

— Femeia asta a fost aici, Sandy, ceva mai devreme. M-a întrebat ce urmăresc și am inventat tot felul de bazaconii, pe care le-a găsit interesante, însă. Dar am înțeles un lucru: poate că ea și profetul ei au scopuri diferite, dar calea de a le atinge este aceeași.

Sandy tresări:

— A fost aici! strigă el. Spune-mi, Dick, ce părere ai despre ea?

— Cred că două treimi din ea e nebunie, însă a treia parte e inspirație, te cucerește.

— Sunt complet de acord cu tine, Dick. Am greșit comparând-o cu Messalina. Ea e mult mai complicată. Îl domină pe Profet numai prin simplul fapt că împărtășesc aceeași credință. Numai că, dacă la el e un concept sănătos, benefic, la ea e nebunie și cruzime. Vezi tu, și Germania vrea să simplifice viața.

— Știu, i-am spus. I-am vorbit și ei despre lucrurile astea cu o oră în urmă, când am debitat mai multe baliverne decât a reușit vreodată un om întreg la cap. Episodul ăsta îmi va bântui nopțile mult timp de-acum încolo.

— Simplitatea Germaniei este simplitatea unui bolnav de nervi, nicidecum a omului primitiv, auster. E un melanj de megalomanie și vanitate a omului din Biblie, care-și îndesa mațul și apoi cârcotea. Însă rezultatele sunt aceleași. Ea își dorește să distrugă și să simplifice lucrurile; dar nu e simplitatea austerului, a spiritului, ci simplitatea unui nebun, care e în stare să reducă toate invențiile civilizației la o monotonie inexpresivă. Profetul vrea să salveze sufletul poporului său; Germania vrea să domine corpul neînsuflețit al lumii. Și poți să le obții pe amândouă cu același tip de discurs. Ca în parteneriatul dintre Sfântul Francis și Messalina. Dick, ai auzit vreodată de filosofia Supraomului?

— Era o vreme când gazetele nu mai scriau de nimic altceva, i-am spus. Mi se pare că a fost un concept inventat de un tip pe nume Nietzsche.

— Probabil, continuă el. Bătrânului Nietzsche i s-au pus în cârcă o mulțime de prostii, încât mai degrabă ar fi crăpat pe loc decât să și le asume. Ideea de Supraom e cea

mai recentă manie a noii și bravei Germanii. Un tip de fantezie care n-ar putea niciodată să se realizeze, la fel ca și Omul Economic propovăduit de politicieni. Omenirea are un al șaselea simț al umorului, care pune capăt în cele din urmă oricărei tentative de nebunie. Niciodată nu a existat și nu poate exista un Supraom real… Dar poate exista, totuși, o Suprafemeie.

— Ai să dai de necaz, puștiule, dacă mai spui asta.

— Dar e adevărat. Femeile au o logică ascuțită, pe care noi, bărbații, nu știm s-o cultivăm, dar multe dintre ele nu sunt în stare să perceapă umorul și firescul vieții, ca un om simplu. Ele pot străluci mult mai tare decât bărbații, fiindcă merg drept în inima lucrurilor. Niciodată un bărbat nu s-a apropiat de divinitate mai mult ca Ioana d'Arc. În același timp, însă, cred că pot deveni cele mai odioase creaturi, pentru că nu se opresc, din când în când, să râdă pur și simplu de ele însele… Nu există Supraom. Bieții imbecili care-și imaginează că pot juca acest rol sunt fie niște profesori demenți, incapabili să conducă o școală de duminică, fie niște militari îngâmfați cu capul cât halba, care cred că împușcarea unui Duce de Enghien te poate transforma în Napoleon. Există, însă, Suprafemeie și numele ei e Hilda von Einem.

— Și eu care credeam că misiunea noastră se apropie de final, am bombănit în surdină. Acum parcă de-abia a început. Bullivant spunea că tot ce avem de făcut e să descoperim adevărul.

— Bullivant nu-și închipuia dimensiunile planului. Nici un om nu mai știe lucrurile astea în afară de noi doi. Ascultă-mă, femeia are o putere imensă. Nemții i-au încredințat asul lor din mânecă, iar ea are să-l joace cu toată știința de care e în stare. Nu se va opri de la nimic pentru a-și atinge scopul. Deja a pus scena în funcțiune și le va tăia beregata tuturor Preoților, dacă va fi nevoie, pentru a conduce spectacolul de una singură… Nu știu ce vrea de la voi, chiar nu-mi imaginez cu ce i-ați putea fi de folos. Dar sunt foarte sigur în privința rolului meu. M-a primit în jocul ei și sunt gata să-i stau pe aproape, pentru orice șansă de a-i ruina planurile astea… Mâine plecăm spre est – cu un profet nou, dacă cel vechi a murit.

— Unde mergeți?

— Nu știu. Dar bănuiesc că e drum lung, având în vedere pregătirile. Și într-un ținut rece, fiindcă am primit toți haine groase.

— În fine, oriunde ar fi acel loc, se pare că mergem și noi. Nu ți-am spus finalul poveștii. Blenkiron și cu mine ne-am învârtit prin cercuri înalte, ca ingineri americani capabili să se joace de-a toboganul cu apă cu britanicii, pe fluviul Tigru. Mai nou, sunt amic cu Enver, care mi-a oferit protecția lui. Bietul Rasta tocmai ne adusese pașapoartele pentru călătoria de mâine spre Mesopotamia dar, acum o oră, prietena ta le-a făcut bucăți și le-a azvârlit în foc. Se pare că trebuie s-o urmăm pe drumul către munți.

Sandy fluieră lung și agale.

— Mă întreb ce mama naibii ar putea vrea de la voi? Se complică lucrurile rău de tot, Dick… Dar unde naiba este Blenkiron? El e la curent cu învârtelile grangurilor din politică.

Dispărutul Blenkiron intră pe ușă chiar în timp ce Sandy întreba de el, pășind încet, agale, ca de obicei. Îmi dădeam seama după postură că nu-l mai chinuia dispepsia, iar în priviri îi strălucea o lumină vioaie.

— Ia ascultați, băieți, începu el, am niște vești senzaționale pentru voi. Au avut loc confruntări dure la granița de est și se pare că șorecarii o încasează rău de tot.

Avea în mâini un teanc de hârtii, din care alese o hartă și o întinse pe masă.

— Tac mâlc despre povestea asta în capitală, dar am pus cap la cap niște informații zilele astea și cred că am încropit o imagine corectă a situației. Acum două săptămâni, bătrânul Nicolae a coborât din munți și și-a nimicit dușmanii chiar aici, la Kuprikeui, unde principalul drum spre est traversează râul Aras. A fost doar începutul cascadoriei, fiindcă rusul a continuat să preseze pe un front mai avansat, iar un domn pe nume Kiamil, comandant de arme prin acele locuri, nu prea a fost în stare să-i țină piept. Șorecarii au fost izgoniți către nord, est și sud, iar moscoviții și-au instalat tabăra chiar la porțile Erzerum-ului. Ascultați ce vă spun, atmosfera e tensionată și mohorâtă rău în cercurile înalte…

Enver se dă de ceasul morții să aducă divizii proaspete la Erzerum de la Gallipoli, dar drumul e foarte lung și se pare că noile trupe nu vor putea ajunge la timp să oprească degringolada… Dumneata și cu mine, domnule maior, plecăm mâine spre Mesopotamia și pot să spun că e cel mai porcos ghinion de care putea să aibă

parte John S. Ratăm șansa de-a asista la cea mai sângeroasă confruntare a acestui război.

Am luat harta și am dosit-o în buzunar. Mă descurcam de minune cu hărțile și chiar căutam una demult.

— Nu mergem în Mesopotamia, i-am spus. Ni s-au anulat ordinele.

— Dar tocmai m-am întâlnit cu Enver, care mi-a spus că ne-a trimis pașapoartele.

— Sunt în foc. Cele bune sosesc mâine dimineață.

Sandy interveni în dialogul nostru, cu ochii aprinși de emoție.

— În munți!… Deci mergem la Erzerum… Nu înțelegeți, nemții își joacă acum asul din mânecă! Trimit Mantia verde în cel mai încercat punct al conflictului, cu speranța că apariția sa îi va mâna pe turci în luptă. Lucrurile se mișcă, Dick, bătrâne! Gata, nu mai batem pasul pe loc. O să fim vârâți până-n gât în afacerea asta și Dumnezeu să aibă grijă de sufletele noastre… Trebuie să plec acum, am multe de făcut. *Au revoir.* Ne vedem în munți.

Blenkiron era năucit. A trebui să-i povestesc de-a fir a păr întâmplările acelei seri. În timp ce asculta, toată mulțumirea îi dispăru de pe față, lăsând loc unei uimiri caraghioase, puerile.

— Nu vreau să mă plâng, fiindcă ăsta ne e rostul aici, dar îmi închipui că nu va fi deloc un drum ușor. E Kismet și ne vom supune. Însă nu mă tem să recunosc că perspectivele mă sperie.

— Oh, și pe mine, să știi, i-am spus. Femeia asta mă înfioară. Și, de data asta, avem de-a face cu însuși marele spectacol. Oricum, mă bucur că avem privilegiul de a lua parte la *show* din primele rânduri. Nu mă încânta prea tare ideea de a face turul provinciilor.

— Probabil, ai dreptate. Îmi doresc ca Dumnezeu să găsească de cuviință, în aceste momente, s-o ia pe drăguța doamnă la El. E prea greu de suportat de un om liniștit la vârsta mea. Când ne invită să mergem la parter, mă simt ca într-un ascensor de mare viteză spre acoperiș.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE
Caravanserai în mine

Două zile mai târziu, seara, am ajuns la Angora, primul punct de pe traseul nostru.

Pașapoartele sosiseră a doua zi dimineață, cum Frau von Einem promisese de altfel, însoțite de planurile de călătorie. Mai mult, unul dintre Companioni, care vorbea cât de cât engleză, a fost desemnat să ne însoțească – o decizie înțeleaptă, fiindcă nici unul dintre noi nu știa o boabă turcește. Astea erau instrucțiunile noastre. Nu am aflat nimic nou despre Sandy, Mantia verde sau despre doamna von Einem. Urma să călătorim pe cont propriu.

Am mers până la Angora pe calea ferată într-un foarte confortabil *Schlafwagen*[14] nemțesc, atașat la coada unui tren militar. Nu prea aveam parte de un peisaj interesant fiindcă, imediat după Bosfor, am intrat într-un ținut acoperit de zăpadă. Cu excepția faptului că aveam impresia că urcăm, nu am rămas cu nici o altă amintire despre acel drum. Era o minune faptul că nu întârziasem deloc pe drum, deoarece linia respectivă era extrem de aglomerată. Toată regiunea colcăia de soldați de la Gallipoli și toate liniile colaterale erau rezervate vagoanelor de aprovizionare. Când ne opream – cam o dată la fiecare oră – observam tabere întinse pe ambele părți ale căii ferate și nu de puține ori am remarcat regimente mergând în marș de-a lungul șinelor. La prima vedere, părea o adunătură de oameni simpli, dar zdraveni, însă mulți dintre ei aveau hainele zdrențuite și bocanci uzați. Mă întrebam uimit cum aveau să parcurgă, totuși, cei 800 de kilometri până la Erzerum.

Blenkiron dădea pasiențe, iar Peter și cu mine ne-am încercat norocul la Pichet, deși mai mult am sporovăit și am fumat. Plecarea din acel oraș infernal ne înveselise nevoie mare. Revenisem în câmp deschis, mergând către muzica armelor. Indiferent de soartă, măcar nu muream ca niște șobolani înecați în canal. În plus, eram împreună și asta ne liniștea, oarecum. Simțeam acea ușurare a soldatului pironit în avanpost, care este adus înapoi în mijlocul batalionului său. Dincolo de scopul misiunii

noastre, lucrurile căpătaseră o anvergură imposibil de controlat. Nu avea nici un rost să scornești planuri, strategii, fiindcă nici unul dintre noi nu ar fi întrezărit următoarea mișcare. Devenisem fataliști, credeam în Kismet, iar asta e o credință confortabilă.

Toți, cu excepția lui Blenkiron. Din punctul lui de vedere, apariția Hildei von Einem aruncase o umbră sinistră peste afacerea noastră. Era foarte interesant de observat cum ne afecta prezența acestei femei pe fiecare dintre noi. Peter era complet indiferent: bărbat, femeie, hipogrif[15], erau tot una pentru el; făcea față oricărei situații cu calmul cu care vâna un leu bătrân în savană, luând lucrurile așa cum veneau și rezolvându-le ca pe o ecuație matematică. Sandy și cu mine eram teribil de impresionați – nu are nici un rost să neg – oribil de impresionați, chiar, însă eram mult prea interesați ca să ne mai fie frică și deloc fascinați. O uram prea tare. Pe Blenkiron, însă, îl amețise complet. El însuși spunea că se simte ca o pasăre în fața unui șarpe cu clopoței.

L-am determinat să vorbească despre ea, fiindcă eram convins că starea lui avea să se agraveze, dacă mai avea multe vise cu ea. Era foarte bizar faptul că acest om, cel mai imperturbabil și mai curajos pe care-l întâlnisem vreodată, putea fi paralizat de o femeie schiloadă. Nu aveam nici o îndoială. Numai gândul la ea făcea ca viitorul să i se pară sumbru ca un nor de furtună. Îl secătuia, pur și simplu, de toate puterile și, dacă doamna avea să ne mai fie mult prin preajmă, mă temeam că Blenkiron va fi scos complet din joc.

Am sugerat că s-a îndrăgostit de ea, dar el îmi respinse vehement supoziția.

— Nu, domnule, nu am nici un fel de afecțiune pentru ea. Problema mea e că mă simt deconcertat în fața ei și nu mai știu în ce categorie de inamic s-o încadrez. Cred că noi, americanii, nu avem suficientă stăpânire de sine pentru a relaționa cu o astfel de femeie. Ne-am ridicat figurile feminine ale istoriei la rang de zeități, după care le-am dat cumva deoparte din viața de zi cu zi. Drept urmare, când întâlnim o femeie implicată în cel mai măreț joc al omenirii, nu suntem în stare să-i înțelegem rostul. Noi considerăm femeile nimic altceva decât îngeri sau copii. Aș vrea să fi avut parte de educația voastră.

Angora avea exact imaginea care-mi rămăsese în minte despre orașul francez Amiens, în timpul retragerii

de la Mons. Era, de fapt, o masă uriașă de soldați și camioane – un punct nodal, mai degrabă, fiindcă în fiecare oră soseau alții și alții și singura cale de ieșire era unicul drum spre est. Orașul devenise un adevărat pandemoniu, în care ofițerii germani depășiți de situație încercau să mai dea câteva ordine. Nu prea se sinchiseau de noi, fiindcă inima Anatoliei nu era un teren prielnic de vânătoare pentru personaje suspecte. Am dus pașapoartele comandantului, care le-a aplicat numaidecât viza și ne-a asigurat că încearcă să ne găsească cât mai rapid un mijloc de transport. Am petrecut noaptea într-un fel de hotel, unde ne-am înghesuit toți patru într-un singur dormitor.

A doua zi dimineață, m-am dat peste cap să găsesc un vehicul motorizat. A durat patru ore această încercare, condimentată cu folosirea fiecărui nume important din Imperiul turcesc. În final, am dat peste un Studebaker[16] chinuit. Am mai pierdut două ore ca să găsesc benzină și cauciucuri de schimb. Cât despre șofer, a fost o misiune imposibilă să găsesc pe cineva disponibil, așa că urma să conduc mașinăria eu însumi.

Am plecat imediat după prânz și am pătruns cu viteză în ținuturile de deal, presărate cu petice de păduri. Nu mai ningea, dar bătea un vânt aspru din est, care-ți intra în oase. Am început să urcăm dealuri iar drumul, deși destul de bine proiectat, deveni la fel de accidentat precum albia unui râu. Nici nu-i de mirare, fiindcă traficul era la fel de îngrozitor precum cel de pe ruta Ypres-Cassel, mai puțin găștile de drumari belgieni care să-l peticească la loc.

Am întâlnit mii de soldați mărșăluind pe marginea străzii cu chipurile lor impasibile de turci, dar și convoaie de boi, de catâri, căruțe trase de cai anatolieni pitici, dar extrem de robuști. Din direcția opusă se arătau mașinile sărăcăcioase ale Semilunii Roși, alături de furgonete cu răniți. A trebuit să ne târâm ca melcul ore întregi, până am trecut dincolo de toată îngrămădeala asta. Chiar înainte de lăsarea întunericului, părea că am reușit să depășim prima tranșă de oameni și am mers întins cam cincizeci de kilometri, printr-un defileu. Începeam să mă agit tot mai tare în privința mașinii, fiindcă era cel mult o rablă, iar drumul pe care-l parcurgeam ar fi transformat și cel mai nou Rolls-Royce într-o grămadă de fiare.

Indiferent de condiții, era grozav să fim din nou în spațiu deschis. Peter avea o expresie de încântare pe chip și pufnea din nări aerul tare, ca un cerb. Pe deasupra taberelor de pe câmp se ridica miros de fum, de la focurile de lemne și bălegar. Mirosul ăsta și cel de iarnă înțepătoare al câmpurilor biciuite de vânt, toate îmi revin de atunci în minte când mă gândesc la ziua aceea. Cu fiecare oră eram mai calm și mai determinat. Mă simțeam ca atunci când batalionul a mărșăluit din Aire spre linia de foc – aveam un fel de tensiune în tot corpul și o așteptare sălbatică. Nu prea îmi plac orașele și lâncezeala din Constantinopol îmi slăbise oasele.

Acum, când vântul aspru ne biciuia obrajii, mă simțeam pregătit pentru orice. Mergeam pe drumul principal spre est și spre munții de la frontieră și aveam să ajungem curând pe cel mai îndepărtat front al războiului. Nu mai era de mult o misiune obișnuită de culegere de informații. Aceea se încheiase cu vreme în urmă. Acum ne aștepta zona de luptă și aveam să luăm parte la ceea ce ar fi putut fi lovitura de grație aplicată inamicului. Nu îmi dădeam seama că noi ne aflam încă în tabăra acestuia și că puteam avea parte de aceeași soartă, asta dacă nu ne împușcau înainte.

Adevărul e că uitasem că mă aflam în mijlocul unei confruntări între armate și națiuni. Nici nu mai conta pe cine susțineam. Mai întâi de toate, era o cursă între noi patru și o femeie țicnită, iar acest conflict personal făcea ca înfruntarea dintre armate să fie doar un fundal vag conturat.

În acea noapte am dormit buștean toți patru pe podeaua unui han mizer, iar a doua zi am pornit iar la drum, pe o ninsoare slabă. Ajunsesem destul de sus și frigul ardea tot mai tare. Companionul – numele său părea a fi Hussin – mai călătorise pe acest drum și mi-a spus numele locurilor, însă nu-mi suna nimic cunoscut. Toată dimineața ne-am zvârcolit printre cârduri mari de soldați, cel puțin o brigadă, care avansau destul de repejor, cu un pas vioi și hotărât, cum nu mai văzusem vreodată. Trebuie să mărturisesc că îi admiram foarte mult pe luptătorii turci: îmi amintesc că băieții noștri spuneau despre turci că luptă corect și iscusit și mă revolta faptul că Germania îi ademenise în planurile ei meschine.

Brigada s-a oprit să mănânce și am poposit și noi alături, prânzind cu pâine neagră, smochine uscate și o butelcă de vin teribil de acru. Am schimbat câteva vorbe cu unul dintre ofițeri, care știa câte ceva în germană. Mi-a spus că ordinul era să nu să se oprească până în Rusia, fiindcă avusese loc o victorie răsunătoare a turcilor în Caucaz.

— I-am bătut pe francezi și pe britanici, iar acum a venit rândul Rusiei, spuse el apatic, ca și cum repeta o poezie învățată pe de rost. Adăugă, însă, că se săturase până peste cap de tot războiul ăsta.

După-amiază, am reușit să scăpăm și de coloana asta și să mergem pe drum liber câteva ore bune. Drumul cotise oarecum spre est, ca și cum ne-am fi îndreptat spre valea unui râu uriaș. Curând, au început să apară în cale grupuri de oameni care veneau dinspre est, cu o expresie total diferită în ochi. Primele loturi de răniți întâlniți pe drum fuseseră ceva obișnuit – îi vezi pe orice front – și erau bine organizate. Acești oameni, însă, erau epuizați, înfrânți; mulți dintre ei erau desculți, fără nici un mijloc de transport și fără nici un fel de hrană. Alții se întinseseră pur și simplu pe marginea străzii, în ultimul stadiu al epuizării. Alții treceau șchiopătând, atât de obosiți că nici nu mai puteau întoarce capul să se uite la noi. Toți erau răniți, unii dintre ei chiar foarte grav, și teribil de slabi. Mă întrebam cum va reuși prietenul turc din brigadă să le explice oamenilor lui această priveliște, starea camarazilor lor, dacă era atât de convins de victorie. Nu aveau deloc aerul unei armate cuceritoare.

Chiar și Blenkiron, care nu era soldat, observă starea deplorabilă a soldaților.

— Băieții ăștia arată rău de tot, observă el. Trebuie să ne grăbim, domnule maior, dacă vrem loc în primele rânduri ale actului final.

Eram de aceeași părere. Imaginea asta îmi dădea ghes să merg mai tare, fiindcă înțelegeam că lucrurile importante se petrec în est. Estimasem că, în patru zile, vom ajunge de la Angora la Erzerum, dar iată că a doua zi era aproape de final și nu parcursesem nici măcar o treime din distanță. Am apăsat accelerația ca un fanatic, ceea ce s-a dovedit a fi o greșeală imensă.

Am spus deja că Studebaker-ul era o vechitură ruginită. Mecanismul de direcție era teribil de fragil, iar terenul accidentat și serpentinele îmi dădeau serios de

lucru. Curând, am dat de un strat de zăpadă destul de consistent, tasat de greutatea camioanelor. Ne-am zdruncinat și ne-am înghiontit groaznic și am fost scuturați zdravăn de tot, ca boabele de mazăre dintr-o păstaie. Am devenit tot mai agitat din cauza rablei ruginite, mai ales că aveam o cale lungă până la satul în care-mi propusesem să înnoptăm. Se înserase, iar noi ne aflam tot în pustietate, traversând strunga lină a unui râu. La capătul povârnișului am zărit un pod – un podeț de bușteni și chirpici care, aparent, fusese fortificat pentru traficul intens. În vreme ce ne apropiam cu o viteză bună, mașina a încetat să mai răspundă la comenzile volanului.

M-am chinuit cu disperare să o mențin pe drum, dar a virat la stânga și am plonjat peste râu, într-un ochi mlăștinos. Un zgomot surd și-o izbitură și toți patru am fost aruncați în mocirla înghețată. Nu-mi amintesc cum am scăpat de acolo, fiindcă mașina s-a răsturnat și ar fi putut să-mi rupă spatele. Însă nimeni nu a fost rănit. Peter râdea, iar Blenkiron, după ce-și scutură zăpada din păr, i s-a alăturat. În ceea ce mă privește, cercetam cu mare atenție mașina. Atinsese culmea urâțeniei, mai ales că osia din față era ruptă.

Era un ghinion oribil și lipsit de speranță. Blocați în mijlocul Asiei Mici, fără nici un alt mijloc de transport, fiindcă mai degrabă aș fi încercat să găsesc bulgări de zăpadă în Congo decât o osie nouă pe aici. Se întunecase și nu aveam deloc timp de pierdut. Am scos canistrele cu benzină și cauciucurile de rezervă și le-am dosit după niște bolovani, după care am luat și restul de bagaj sărăcăcios din Studebaker și l-am abandonat. Singura noastră speranță era Hussin. Ne bazam pe el să găsească o gazdă pentru noapte, iar a doua zi urma să căutăm niște cai sau un loc într-un camion aflat în trecere. Nu-mi făceam iluzii că voi găsi altă mașină. Orice automobil în Anatolia devenise deja o raritate, un obiect de lux.

Era un ghinion atât de stupid, încât nimeni nu era în stare să scoată o vorbă. Nici măcar o înjurătură zdravănă nu ne-ar fi îndulcit amarul. Hussin și Peter porniseră pe drumuri opuse în căutarea unei case disponibile, iar Blenkiron și cu mine ne-am așezat pe cea mai apropiată piatră și începusem să fumăm ca disperații.

Hussin a reușit primul. Reveni în 20 de minute cu vești despre un posibil sălaș aflat la vreo 5 kilometri în jos, pe râu. Plecă înainte să-l prindă din urmă și pe Peter,

iar Blenkiron şi cu mine am pornit poticniţi pe malul apei, cu bagajele după noi. Se întunecase de-a binelea și am căpătat niște vânătăi serioase din cauza butucilor de care ne tot împiedicam. Când Hussin și Peter ne-au ajuns din urmă, am găsit și un drum mai bun și, curând, am zărit o lumină licărind în bezna din jur.

Se dovedi a fi o fermă dărăpănată în mijlocul unui crâng de plopi – o curte împuțită și plină de noroi, o șandrama cu două încăperi pe post de casă și un hambar acceptabil de uscat, pe care l-am ales ca adăpost. Gazda era un bătrân răpănos, ai cărui fii plecaseră la război. Ne-a primit cu liniștea resemnată a celui care nu mai așteaptă nimic de la viață decât necazuri.

Ne-am recăpătat, încet-încet, buna dispoziție și încercam din greu să pun în aplicare noua filosofic Kismet. Îmi închipuiam că, dacă riscurile sunt prestabilite, la fel și dificultățile, așa că trebuie să le acceptăm pe toate ca parte a vieții cotidiene. Ne-am potolit foamea cu ce ne mai rămăsese în desagă și cu lapte bătut și ne-am ghemuit fiecare între paiele adăpostite în hambar. Blenkiron ne anunță cu un oftat fericit că nu îl mai chinuia dispepsia de două zile.

Îmi amintesc că, în acea noapte, am avut un vis tare bizar. Se făcea că mă aflu într-un loc sălbatic în munți și eram urmărit, deși nu reușeam să disting clar de către cine. Îmi amintesc că asudam tot de teamă, fiindcă eram singur, iar teroarea de pe urmele mele era supraomenească. Tot locul era îngrozitor de tăcut și de sumbru, acoperit de straturi groase de nea, astfel că fiecare pas era o grea încercare. Un coșmar ca multe altele, veți spune. Așa e, numai că în al meu a apărut o imagine bizară.

Noaptea era neagră ca tăciunele, dar în fața mea, în nodul unei trecători, am zărit un petic de lumină, unde se vedea o colină joasă, cu vârful stâncos: o formă de relief căreia, în Africa de Sud, îi spunem *castrol* sau tigaie. Știam, în sinea mea, că, dacă reușesc să ajung la acel *castrol,* voi fi în siguranță, așa că m-am avântat prin troiene, cu dușmanul sângeros aflat pe urmele mele. M-am trezit gâfâind, chiar când primele raze ale dimineții se strecurau timid prin crăpăturile hambarului, și la timp pentru ca Blenkiron să ne anunțe voios că duodenul lui se comportase ca un gentleman întreaga noapte. Am mai stat întins o vreme, încercând să memorez toate detaliile

visului, dar totul se pierdea în ceață, cu excepția imaginii vârfului de deal, care-mi apărea destul de clar în minte. Mi-am spus că era o reminiscență din savană și nimic mai mult, vreun loc vizitat cândva în ținutul Wakkerstroom, deși zău că nu mi-l aminteam deloc.

Nu vreau să mai descriu următoarele trei zile, fiindcă au fost un șir lung de eșecuri și dezamăgiri. Hussin și Peter au scotocit tot ținutul pentru a găsi cai, Blenkiron a stat în hambar dând pasiențe, iar eu vânam pe drumul de lângă pod vreun convoi de camioane cu locuri libere. Sarcina mea era, însă, complet inutilă. Treceau, într-adevăr, coloanele de militari și toți priveau mirați mașina distrusă de pe margine, dar nu ne puteau ajuta cu nimic. Prietenul meu, ofițerul turc, îmi promise că va telegrafia la Angora din primul post întâlnit pentru a solicita o altă mașină. Îmi aminteam, însă, foarte bine care era atmosfera în acel oraș, așa că nu-mi puneam prea mari speranțe în reușita telegramei.

Treceau multe mașini pe drum, burdușite cu ofițeri, nemți sau turci, dar se grăbeau atât de tare, că nici timp de vorbă n-aveau. Singura concluzie cu care m-am întors de la postul meu de observație de lângă drum a fost că lucrurile se încingeau bine de tot lângă Erzerum. Toți cei de pe șosea fie se grăbeau să ajungă acolo, fie încercau să scape cât mai departe cu putință.

Hussin avea cele mai mari șanse de izbândă fiindcă, așa cum am mai spus, Companionii se bucurau de o simpatie specială în Imperiul turcesc. În prima zi, însă, s-a întors cu mâinile goale. Toți caii fuseseră rechiziționați pentru război; însă era sigur că localnicii aveau și cai ascunși, dar el nu reușise să-i descopere încă. A doua zi, s-a întors cu doi cai – niște mârțoage mizerabile și lipsite de vlagă, din cauza dietei bazate exclusiv pe boabe de fasole. Nu mai rămăsese nici urmă de porumb sau de fân în regiune. A treia zi, Hussin descoperi un armăsar arab ceva mai arătos: cam neîngrijit, e-adevărat, dar sănătos tun. Am plătit bani buni pentru toți trei, fiindcă Blenkiron avea încă punga plină și nu aveam nici o secundă de pierdut cu interminabila târguială orientală.

Hussin m-a asigurat că a cernut tot ținutul și îl credeam pe cuvânt. Nu mai puteam să pierdem nici o zi acolo, chiar dacă asta însemna să-l lăsăm pe el în urmă. Numai că lui nici nu-i trecea prin cap să stea pe loc. M-a anunțat cu demnitate că este un alergător foarte bun și că

poate ține pasul cu astfel de cai ore întregi la rând. Dacă ăsta era ritmul călătoriei noastre, avea să dureze săptămâni bune ca să ajungem la Erzerum.

Am plecat în zorii celei de-a patra zile, după ce bătrâna gazdă ne-a binecuvântat și ne-a vândut niște pâine râncedă de secară. Blenkiron se urcase pe armăsarul arăbesc, fiind cel mai greu dintre noi, iar Peter și cu mine ne alesesem cu mârțoagele. Cele mai sumbre presimțiri ale mele se adeveriră curând, fiindcă Hussin, care țopăia lângă mine, ținea pasul cu noi fără nici o problemă. Mergeam cu viteza unui car tras de boi. Caii nu erau potcoviți și mi-am dat seama că drumul accidentat le va distruge cât de curând copitele. Ne târâm mai mult, cu doar 8 kilometri pe oră, cel mai jalnic și patetic convoi care a dezonorat vreodată un drum.

Colac peste pupăză, începuse să burnițeze, ceea ce mi-a distrus moralul complet. Pe lângă noi treceau în goană mașini ce se pierdeau rapid în negură, cu o viteză de 50 de kilometri la oră, ironizându-ne, parcă, lentoarea. Nu scotea unul o vorbă, fiindcă inutilitatea demersului nostru ne împietrise spiritul. Mi-am mușcat tare de tot buza, ca să-mi curm revolta, și cred că aș fi fost în stare să-mi vând sufletul în clipa aia pentru orice s-ar fi mișcat mai repede. Nu cunosc chin mai aspru decât să arzi de nerăbdare să ajungi undeva și să fii nevoit să te târăști ca un melc. Eram în punctul de a încerca orice măsură disperată.

Pe la mijlocul zilei, am coborât într-o vale deschisă, ce purta semnele unor culturi bogate. Satele se îndesiseră, iar ținutul era împânzit de livezi de măslini și brăzdat de canale de irigații. Din câte îmi aminteam de pe hartă, am bănuit că ne apropiam de acea regiune vestită de lângă orașul Sivas, grânarul Turciei și ținutul de origine al adevăraților osmanlâi.

Atunci, după o cotitură, am întâlnit caravanseraiul[17]. Era un loc părăginit și înnegrit de vreme, a cărui tencuială rozalie cădea în bucăți mari de pe ziduri. În față avea o curte mare, cu deschidere la drum, iar în mijloc o casă cu acoperișul plat, cu o gaură imensă într-o parte. Era destul de departe de front, așa că pagubele se datorau, probabil, vreunei explozii. Dincolo de casă, la doar câțiva metri în spate, un detașament de cavalerie campase lângă albia unui râu. Caii erau legați și priponiți cu țăruși.

Iar pe marginea drumului, singură-singurică și oarecum abandonată, se afla o mașină nou-nouță, de toată frumusețea.

Nu se afla nimeni pe drum, în față sau în urmă, cu excepția soldaților de lângă râu. Proprietarii, indiferent cine erau, se aflau, probabil, în caravanserai. Am spus mai înainte că eram în stare de orice măsură disperată și iată că bunul Dumnezeu mi-a oferit o șansă. Râvneam la acea mașină cum nu mai râvnisem vreodată la ceva în viață. În acel moment, toate planurile mele se năruiseră și nu mai aveam decât o dorință isterică de a ajunge pe front. Era vital să găsim Mantia verde la Erzerum și, odată ajunși acolo, urma să ne bucurăm de protecția Hildei von Einem. Era război, iar o acoperire de grangur de armată era cea mai sigură cale. Însă nu-mi trecea prin minte nici o idee demnă de a fi menționată. Nu mai vedeam decât un singur lucru – o mașină rapidă, care putea fi a noastră.

Le-am făcut un semn celorlalți și am descălecat toți trei, priponind caii la capătul apropiat al curții. Auzeam zumzetul vocilor din tabăra de lângă râu, dar erau suficient de departe încât să nu ne poată vedea. Peter a fost trimis în recunoaștere în grădină. Clădirea avea o singură fereastră spre drum, la etaj.

Între timp, eu m-am strecurat pe lângă zid până la mașină și am aruncat un ochi înăuntru. Era un vehicul splendid, cu motor în șase cilindri, nou-nouț, cu cauciucurile puțin uzate. În spate, erau depozitate șapte canistre cu benzină și cauciucuri de rezervă. Privind cu atenție, am remarcat niște hărți și câteva binocluri împrăștiate pe scaune, ca și cum pasagerii coborâseră doar câteva minute pentru a-și dezmorți oasele.

Peter reveni, anunțând că în curte nu era nimeni.

— În schimb, se aud voci din camera de la etaj, continuă el. Păreau că se pregătesc de plecare, așa că nu e exclus să coboare curând.

Evident, nu era timp de pierdut, așa că le-am spus să se strecoare pe drum, cam la 50 de metri în spatele clădirii, și să fie gata să urce în mașină când voi trece pe acolo. Trebuia să pornesc întâi motorul, ceea ce era posibil să atragă ceva gloanțe.

Am așteptat lângă mașină, asigurându-mă că au ajuns suficient de departe. Auzeam voci de la etajul superior al casei și pași mișcându-se de colo-colo prin

încăpere. Tremuram de spaimă și de emoție, fiindcă în orice moment cineva se putea uita pe fereastră. În secunda următoare, m-am năpustit asupra manivelei și am începu să învârt ca un nebun.

Gerul îngreuna teribil operațiunea, iar eu aveam deja stomacul contorsionat de emoție, fiindcă zgomotul motorului putea scula morții din somn. Și atunci, prin mila Cerului, motorul porni. M-am aruncat în spatele volanului, am tras ambreiajul și am apăsat accelerația. Mașina asta grozavă țâșni în față cu viteză, chiar când în urma mea vocile se apropiaseră periculos de tare. Un glonț îmi șfichiui borul pălăriei, iar altul se înfipse în perna de lângă mine.

Într-o secundă, dispărusem din zonă și i-am îmbarcat și pe ceilalți. Blenkiron pusese piciorul pe prag și se rostogolise pe scaunele din spate, ca un sac de cărbuni. Peter se strecură lângă mine, iar Hussin se cățără din spate, peste capotă. Purtam tot bagajul în buzunare și nimic altceva de cărat.

În jurul nostru cădeau gloanțe, dar fără să ne atingă. Apoi am auzit o detunătură chiar lângă ureche și, cu coada ochiului, l-am văzut pe Peter lăsând deoparte pistolul. Ieșisem deja din bătaia armelor și, privind în urmă, am deslușit trei bărbați gesticulând în mijlocul drumului.

— Luar-al dracului de pistol, înjură Peter cu zăduf. Niciodată n-am fost în stare să țintesc ca lumea cu o jucărie de-asta. Dacă aveam eu pușca…

— De ce naiba ai tras? l-am întrebat uluit. Doar le-am furat deja mașina, ce rost are să-i și împușcăm?

— Scăpăm de necazuri dacă aveam pușca, continuă el cu voce calmă. Omulețul căruia îi spui Rasta era unul dintre cei trei și te-a recunoscut. L-am auzit strigându-te pe nume. E un pitic furios și îndârjit, iar pe acest drum există un telegraf.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE
Necazuri la apele Babilonului

Din acel moment cred că a început cu adevărat nebunia mea. Am uitat dintr-odată toată grijile și dificultățile prezentului și am privit viitorul cu inima deschisă și plină de speranță. Goneam spre marea bătălie, unde oamenii se ocupau cu ce mă ocupam și eu, de fapt. Mi-am dat seama cât de mult îndurasem în acele zile singuratice în Germania și, mai ales, în acea săptămână de trândăveală inutilă din Constantinopol. Acum scăpasem în sfârșit de toate și mă îndreptam spre confruntarea armată. Nu mă mai speria faptul că ne aflam pe frontul inamic. Aveam un al șaselea instinct care-mi spunea că șansa noastră se afla în cele mai întunecate și sălbatice locuri.

— Mi se pare, spuse Blenkiron aplecându-se spre mine, că această călătorie fantastică se va încheia curând. Peter are dreptate. Puștiul va transmite telegrama și vom fi reținuți în următorul oraș.

— Trebuie să ajungă întâi la telegraf, i-am spus. Ăsta e avantajul nostru, deocamdată. N-are decât să folosească mârțoagele pe care le-am lăsat cadou și, dacă găsește un operator înainte de lăsarea serii, să fiu eu olandezul de cea mai joasă teapă. În schimb, am de gând să încalc toate regulile și să scot untul din frumusețea asta de mașină. Nu înțelegi? Cu cât ne apropiem mai mult de Erzerum, cu atât suntem mai în siguranță?

— Nu înțeleg, șopti el. La Erzerum au să ne aștepte cu cătușe. De ce naibii n-au fost în stare zdrențăroșii ăia să-l țină pe pitic deoparte? Povestea dumitale e cam trasă de păr, domnule maior, chiar și pentru un general naiv, fără urmă de suspiciune.

— Îți amintești ce mi-ai spus despre nemți, despre cât de vulnerabili sunt în fața unei cacialmale bune? Ei bine, am de gând să le servesc cea mai nesimțită cacealma. Bineînțeles că ne vor opri. Rasta va face pe dracu-n patru pentru asta. Amintiți-vă, însă, că el și prietenii lui nu sunt foarte populari în rândul nemților, în schimb doamna von Einem este. Iar noi suntem protejații

ei și cu cât e mai mare în rang grangurul german, cu atât va fi mai bine pentru noi. Avem pașapoarte bune și ordine valabile și al dracului să fie cel care va îndrăzni să ne oprească odată ce intrăm în zona germană. Așa că am de gând să zbor, cât de repede mă va lăsa Dumnezeu.

A fost o călătorie care ar merita povestită de un menestrel. Mașina era foarte bună, iar eu o struneam cu pricepere, deși poate n-ar trebui să apreciez eu asta, ci ceilalți. Drumul prin valea acea centrală era destul de bun și am atins pe multe porțiuni chiar și 100 de kilometri la oră. Am depășit coloanele de soldați ocolind prin câmpie, un risc enorm, și o dată am derapat, ajungând cu roțile din spate pe marginea unei râpe. Am zburat ca un uliu pe străzile înguste ale orașului Sivas, urlând în germană că aduc telegrame importante pentru cartierul general. Am lăsat în urmă valurile de ploaie pentru porțiuni plăcute de iarnă însorită, pentru a intra în cele din urmă într-o furtună de zăpadă, care ne biciuia pielea de pe față. Și drumul mergea tot mai departe în fața noastră, cu două armate încleștate în strânsoarea morții, undeva, la capătul lui.

În noaptea aceea n-am căutat adăpost. Am înfulecat ceva în mașină cu capota ridicată și am pornit mai departe în noapte, fiindcă farurile funcționau perfect. La un moment dat, am tras pe dreapta pentru patru ore de somn, timp în care am revizuit harta. Am plecat la drum înainte de ivirea zorilor și am ajuns într-o trecătoare, pe valea unui râu imens. Răsăritul de iarnă își întindea razele înghețate deasupra pajiștilor. I-am strigat lui Blenkiron:

— Cred că acesta este râul Eufrat.

— Aha, spuse el, vădit interesat. Deci acestea sunt apele Babilonului. Pe toți sfinții, cine ar fi crezut că voi ajunge vreodată să văd împărăția marelui rege Nabucodonosor! Știi, cumva, și numele acelui munte, domnule maior?

— Ararat, cred, i-am răspuns, și el crezu la fel.

Mergeam prin munți de-acum, pe margini de povârnișuri stâncoase și negre, și întrezăream printre crengi vârfuri semețe, acoperite de zăpadă. Îmi amintesc că priveam cu ardoare în jur, doar-doar oi descoperi *castrol*-ul meu din vis. Nu îmi ieșise nici o clipă din minte imaginea lui și eram deja suficient de convins că nu făcea parte din amintirile mele din Africa de Sud. Nu sunt un tip superstițios, dar felul în care micul *kranz*[18] mi se

întipărise în memorie mă făcea să cred că era, de fapt, un semn al Providenței. Eram sigur că-l voi descoperi în cel mai dificil moment al aventurii mele.

Toată dimineața, am urcat panta acelei vâlcele și, chiar înainte de prânz, orizontul s-a deschis, drumul s-a lăsat în jos spre malurile apei și în fața noastră au apărut acoperișurile albe ale unui oraș. Zăpada era destul de adâncă acum, troienită pe marginile râului, dar cerul se înseninase și, undeva spre sud, pe fundalul cerului albastru, sclipeau piscuri de munte ca un pâlc de diamante. În față se ivi arcada unui pod, cu picioarele înfipte în albia râului. Am încetinit în apropiere de curbă și atunci am auzit strigătul unei santinele, de undeva din clădirile din jur.

Ajunsesem la fortăreața Erzingjan, cartierul general al unui corp de armată turcesc și, totodată, poarta spre Armenia.

I-am prezentat omului pașapoartele, dar acesta nu a salutat și nici nu ne-a lăsat să plecăm mai departe. Strigă un alt coleg din corpul de gardă, care ne făcu semn să-l urmăm. În celălalt capăt, se vedea o cazarmă imensă, păzită de santinele. Omul vorbi în turcă, iar Hussin ne traduse. În cazarmă se afla cineva care-și dorea teribil de tare să ne vadă.

— Pe malurile Babilonului m-am așezat și am plâns, recită Blenkiron încet. Mă tem, domnule maior, că ne vom aminti curând de Sion.

Încercam să mă conving că nu era nimic altceva decât procedura normală de control a unei fortărețe de graniță, dar instinctul îmi spunea că pericolul încă pândea înaintea noastră. Dacă Rasta apucase să dea alarma, pregătisem o cacealma de toată frumusețea, fiindcă mai aveam de parcurs încă 100 de kilometri până la Erzerum și eram hotărât să ajung acolo cu orice preț, înainte de lăsarea serii.

La intrare, ne întâmpină un ofițer agitat. La vederea noastră, îi strigă unui coleg să vină repede, să vadă și el.

— Ia te uită! Păsările au intrat în colivie. Unul gras, doi slabi și un sălbatic cu față de kurd. Cheamă gardianul și du-i de aici. Nu e nici o îndoială în privința identității lor.

— Mă scuzați, domnule, i-am spus, dar nu ne putem permite să pierdem timpul și trebuie să ajungem la Erzerum înainte de lăsarea întunericului. Așa că vă rog să

derulați formalitățile cât mai rapid posibil. Acest om deține pașapoartele noastre, i-am amintit, indicând santinela.

— Vezi-ți de treabă, îmi spuse el pe un ton arogant; nu plecați nicăieri deocamdată și, când se va întâmpla totuși asta, nu va mai fi într-o mașină furată.

Ne luă pașapoartele și le răsfoi indiferent. Numai că observă ceva anume în ele și se încruntă deodată.

— De unde le-ați furat? întrebă, ceva mai ezitant de data asta.

I-am răspuns pe un ton blând:

— Cred că sunteți victima unei erori, domnule. Acestea sunt actele noastre. Avem ordin să ne prezentăm de urgență la Erzerum. Cine ne va împiedica, va trebui să răspundă pentru asta în fața generalului von Liman. Vă rămân îndatorat dacă ne veți conduce imediat la Guvernator.

— Nu îl puteți vedea pe generalul Posselt. Asta e treaba mea. Am primit o telegramă de la Sivas, că patru bărbați au furat o mașină aparținând unui ofițer din statul major al lui Enver Damad. Este o descriere exactă a voastră, dar și o înștiințare despre faptul că doi dintre voi sunteți spioni renumiți, vânați de Guvernul Imperial. Ce ai de spus la asta?

— Baliverne. Stimabile, ne-ai văzut documentele de călătorie. Misiunea noastră nu poate fi strigată în gura mare de pe acoperiș, dar cinci minute cu generalul Posselt vor clarifica lucrurile. Te asigur că vei regreta orice minut de întârziere.

Era afectat de ce-i spuneam, deși continua să se îndoiască de veridicitatea vorbelor mele. Își răsuci o vreme mustața, după care se răsuci pe călcâie și plecă. Se întoarse rapid și ne anunță morocănos că Guvernatorul era dispus să ne primească. L-am urmat de-a lungul unui coridor, până la o încăpere mare, cu vedere spre râu, unde se afla un tip în vârstă așezat pe un fotoliu, lângă sobă. Scria ceva cu un stilou.

Acesta era Posselt, Guvernator al regiunii Erzerum, până când boala îl obligase să se retragă și fusese înlocuit cu Ahmed Fevzi. Avea o mină posomorâtă și cearcăne mari și vineții sub ochi. Avea reputația unui inginer iscusit care transformase Erzerum într-o redută de necucerit, numai că expresia de acum a chipului său mă făcea să cred că reputația aceasta devenise oarecum

fragilă. Ofițerul de serviciu îi spuse ceva cu o voce moale.

— Da, da, știu, răspunse el. Ei sunt? Arată ca o adunătură de lepădături. Ce spui acolo? Au negat. Dar au mașina în cauză! N-au cum să nege chestiunea asta. Ia ascultă, spuse el, cu ochii la Blenkiron, tu cine mama dracului ești?

Blenkiron îi zâmbi apatic, fiindcă nu înțelegea o boabă germană, așa că am fost silit să intervin.

— Pașapoartele noastre, domnule, descriu foarte bine statutul care ne-a fost încredințat.

El le studie o clipă și am observat cum chipul i se alungi subit.

— Sunt în ordine. Atunci care e povestea cu furatul mașinii?

— Este adevărată, i-am spus, dar aș prefera să folosesc un termen mai blând. Veți observa în documentele noastre că fiecare autoritate întâlnită în drum este obligată să ne pună la dispoziție cele mai bune mijloace de transport. Mașina noastră s-a stricat și, după o întârziere nepermis de lungă, am obținut niște mârțoage. Este vital să ajungem la Erzerum fără alte întârzieri, așa că mi-am luat libertatea de a-mi însuși o mașină aflată pe marginea drumului, în fața unui han. Regret nespus disconfortul creat proprietarilor, dar misiunea noastră este mult prea gravă pentru a mai aștepta.

— Dar în telegramă scrie că sunteți niște spioni notorii!

I-am zâmbit.

— Cine a trimis telegrama?

— Nu văd de ce nu v-aș da numele său. Rasta Bey a trimis-o. Ați ales un tip tare al naibii ca să vi-l faceți dușman.

Nu mai zâmbeam, râdeam de-a dreptul în hohote.

— Rasta! am strigat. E unul din sateliții lui Enver, ceea ce explică foarte multe lucruri. Aș vrea să am câteva minute singur cu dumneavoastră, domnule.

Îi făcu semn ofițerului și, după ce acesta plecă, am arborat cea mai sfântă față și o solemnitate specifică unui primar de sat, aflat în vizită la Palatul Regal.

— Pot vorbi liber acum, deoarece îi vorbesc unui soldat al Germaniei. Nu există simpatii prea trainice între Enver și cei în slujba cărora mă aflu. Nu e nevoie să insist cu detalii. Acest Rasta a crezut că a găsit o cale de a ne

pune bețe în roate, așa că a inventat mizeria asta despre spionaj. Toți acești Comitați au creierul îmbuibat cu povești despre spioni… Mai ales că o urăște pe Frau von Einem.

Guvernatorul tresări.

— Ai primit ordine de la ea? întrebă el, pe un ton plin de respect.

— Bineînțeles, i-am răspuns, numai că aceste ordine nu așteaptă pe nimeni.

Se ridică și se apropie de masă, de unde mă privi îndărăt cu o expresie încurcată.

— Sunt împărțit în două, între turci și compatrioții mei. Dacă îi fac pe plac unuia, îl jignesc pe celălalt, iar rezultatul e o confuzie blestemată. Puteți pleca la Erzerum, dar trimit un om cu voi, ca să se asigure că vă prezentați la cartierul general de acolo. Îmi pare rău, domnule, dar nu-mi permit să risc nimic. Rasta a depus o plângere la adresa voastră, dar vă puteți ascunde ușor sub fustele doamnei. A trecut pe aici acum două zile.

Zece minute mai târziu, zburam pe străzile înguste și alunecoase, cu un locotenent german apatic așezat în dreapta mea.

După amiaza ne-a oferit unul dintre momentele acelea extrem de rare, în care pauzele dintre reprizele de ninsoare semănau cu primăverile molatice de mai. Mi-am amintit astfel de zilele din vremea instrucției petrecute la Hampshire.

Drumul era bun, bine construit și întreținut, având în vedere cantitatea considerabilă de trafic pe care o suporta. Nu am fost întârziați prea tare, fiindcă șoseaua era suficient de largă pentru a permite trecerea soldaților și a mijloacelor de transport, fără ca acestea să-și încetinească ritmul. Tipul de lângă mine părea suficient de bine dispus, dar prezența lui ne-a tăiat, evident, elanul conversației. Oricum, nu aveam deloc chef de vorbă. Încercam mai degrabă să pun cap la cap un plan și nu-mi ieșea deloc, fiindcă nu aveam nici o certitudine pe care să mă pot baza. Trebuia să-i găsim de îndată pe Hilda von Einem și pe Sandy și, asta doar între noi, să punem bețe în roate afacerii Mantia verde. Odată atins acest obiectiv, nu mai conta prea mult ce se întâmpla cu noi. După cum vedeam eu lucrurile, turcii o încasaseră rău de tot și, dacă nu primeau un imbold miraculos de la Mantia verde, aveau să mănânce noroi în fața rușilor. În toată învălmășeala

creată, speram să prindem un moment prielnic să schimbăm taberele. Însă nu avea rost acum să gândesc atât de departe. Prioritar era să-l găsim pe Sandy.

Mi-am dat seama că intrasem din nou în vria acea nebunească, pe care am simțit-o când am furat mașina. Nu realizasem cât de subțire era povestea noastră și cât de ușor Rasta ar fi putut să mituiască pe cineva la cartierul general. Dacă mi-aș fi dat seama la timp, l-aș fi împușcat pe locotenentul german cu mult înainte de a ajunge la Erzerum, unde am fi găsit o cale de a ne pierde urma prin grosul populației. Hussin m-ar fi ajutat cu siguranță. Devenisem atât de încrezător în șansele noastre după întâlnirea cu Posselt, încât aveam senzația că pot păcăli tot statul major.

Problema era că nu mă puteam gândi la altceva în afară de mica mea colină din vis. La fiecare viraj, mă așteptam să descopăr *castrol*-ul în fața noastră. Trebuie să vă mărturisesc faptul că, de la primul pas, am fost pur și simplu fascinat de munți. Tata m-a dus în copilărie la Basutoland și cred că m-am cățărat pe fiecare ridicătură de la sud de Zambezi, din zona Olandei Hotenote până la Zoutpansber și de la dealurile stâncoase, gălbui și urâte din Damaraland, până la crestele nobile din Mont aux Sources.

Îmi planificasem pentru întoarcerea acasă o tentativă de escaladare a Alpilor. Însă nu am apucat să fac asta și iată-mă acum aici, între creste pe care le credeam mai înalte decât Alpii, și abia reușeam să-mi țin ochii la drum. Eram convins că am să descopăr *castrol*-ul undeva, prin preajmă, fiindcă visul îmi persista în minte de ceva vreme deja. Ironic, renunțasem la ideea că era un loc nociv, deoarece creierul dă repede uitării atmosfera unui coșmar. Iar eu eram sigur că îmi era destinat să văd acel loc și asta destul de curând.

Cu doar câțiva kilometri înainte de Erzerum, se lăsă întunericul de-a binelea. Era tot mai greu de condus. De ambele părți ale drumului erau parcate camioane și depozite ale geniștilor, iar multe dintre ele se întindeau până în mijlocul străzii. Am remarcat detalii de organizare – detașamente de artilerie, echipaje de brancardieri sau escadroane de cercetași – ceea ce semnifica prezența corpului de armată în apropiere. Numaidecât, razele albe ale proiectoarelor au început să brăzdeze cerul nopții.

Dincolo de freamătul străzii, se ridică deodată vocea armelor grele. Obuzele explodau la 6 – 7 kilometri de noi, iar mitralierele ceva mai departe. Numai că în valea prin care treceam, în noaptea încremenită de frig, războiul părea mult mai aproape. Își susțineau litania solemnă la interval de un minut între fiecare lovitură – nu rafale, care să tropăie ca o tobă, ci insistența perseverentă a artileriei grele, care lovește ținta la o distanță exactă. Bănuiam că bombardează forturile din afara Erzerum-ului. La un moment dat, se auzi o explozie și în urma ei țâșni o flacără roșie, ca și cum tocmai ar fi atins un depozit de muniții.

Erau sunete pe care nu le auzisem de cinci luni și, pur și simplu, mă înnebuneau. Mi-am amintit cum le-am auzit prima oară pe crestele de dinainte de Laventie. Atunci îmi fusese teamă, dar am trăit momentul cu solemnitate și mi-a încordat toți nervii. După care a devenit noutatea din viața mea, care-mi tăia respirația de emoție; iar acum era deja banal, o senzație pe care o trăisem alături de camarazii mei, munca mea de zi cu zi și cea mai importantă misiune pentru un bărbat. Sunetul armelor îmi dădea senzația că mă mișc, din nou, în spațiul meu natural. Mă întorceam acasă.

Ne-am oprit în cele din urmă în fața unui bastion, unde un sergent neamț ne privi o clipă nedumerit, până când îl observă pe locotenentul de lângă mine. Ne salută și ne lăsă să trecem mai departe. Am ajuns imediat într-un labirint de străzi înguste și întortocheate, doldora de soldați, pe unde era extrem de dificil să conduc. Luminile erau rare – din loc în loc, vedeai flacăra unei torțe aprinse pe zidul cenușiu al clădirilor, cu toate ferestrele astupate de grilaje și obloane. Îmi aprinsesem farurile, dar funcționau numai luminile laterale, așa că ne strecuram teribil de greu prin labirint. Speram să ajungem curând la reședința lui Sandy, fiindcă eram lihniți de foame, iar gerul care se lăsase odată cu venirea nopții făcea ca hainele de pe noi să pară croite din coli de hârtie.

Locotenentul ne ghida. Ni s-au cerut pașapoartele nu-mi închipuiam că procedura va fi mai grea ca o debarcare la Boulogne, de exemplu. Ardeam de nerăbdare să se termine toată povestea asta, fiindcă simțeam că leșin de foame, iar gerul ciupea îngrozitor. Tunurile continuau să urle precum copoii care-și adulmecă prada. Orașul

ieșea din raza de acțiune a armelor, însă pe colina dinspre est se vedeau niște lumini bizare.

În sfârșit, am ajuns la destinație și am mers de-a lungul unei arcade vechi, frumos sculptate, până am intrat într-o curte și apoi pe un culoar în care șuiera vântul.

— Trebuie să mergeți la *Sektionschef*[19], ne anunță ghidul.

Am privit în jur, să mă asigur că suntem toți prezenți, și am remarcat că Hussin dispăruse. Nu conta prea tare, el nu era trecut oricum în pașapoarte.

Am fost conduși la o ușă întredeschisă și invitați înăuntru. Acolo se afla un om întors cu spatele la noi, privind o hartă agățată în perete – un tip imens, cu un grumaz revărsat peste guler. Aș fi recunoscut grumazul acela dintr-un milion. Când am înțeles ce se întâmplă, am încercat să mă întorc, să ies de acolo. Era prea târziu: ușa se închisese în urma noastră și doi gardieni se postaseră în dreptul ei.

Omul se răsuci pe călcâie și mă privi direct în ochi. Aveam o speranță disperată că i-aș putea servi din nou o cacealma, fiindcă îmi răsesem barba și aveam alt gen de haine. Dar nu poți să te lupți zece minute pe viață și pe moarte, fără ca adversarul să nu-ți rețină și cel mai mic detaliu al feței. Stumm păli, la rândul său, după care se concentră și rânji, în felul său caracteristic.

— Așadar, începu el, micuțul bur! Iată că ne revedem, după atât de mult timp!

N-avea sens să mint. Am strâns din dinți și-am așteptat.

— Și dumneata, Herr Blenkiron? Niciodată nu mi-ai inspirat încredere. Pălăvrăgești cam mult, ca toți americanii tăi împuțiți, de altfel.

— Sper ca părerile dumitale personale să nu influențeze cu nimic misiunea noastră aici, îi răspunse Blenkiron calm. Dacă dumneata ești șeful aici, te rog să ne verifici pașapoartele, fiindcă deja am așteptat prea mult.

Chestia asta îl enervă pe Stumm teribil.

— Lasă că vă învăț eu bunele maniere! urlă din toți rărunchii și făcu un pas înainte, pentru a-l apuca pe Blenkiron de umeri – jocul pe care-l jucase și cu mine.

Blenkiron nu-și scosese mâinile din buzunarele hainei.

— Păstrează distanța, jigodie! îl amenință, cu voce mârâită. Te am în vizorul trăgaciului și-ți fac o gaură de nu te vezi în capul ăla bolând, dacă pui mâna pe mine.

Cu ceva efort, Stumm își curmă elanul violent. Sună din clopoțel și arboră din nou rânjetul preferat. Intră o ordonanță, căreia îi spuse ceva în turcește și, imediat, un grup de soldați apărură în încăpere.

— Vă rog să predați armele, domnilor, ne ceru Stumm. Ne putem continua conversația într-un mod ceva mai plăcut fără prezența armelor.

Era inutil să ne opunem. Am predat armele, Peter cu ochii în lacrimi de ciudă. Stumm încălecă un scaun, își sprijini bărbia în spătarul acestuia și mă fixă.

— Jocul tău s-a încheiat, cred că știi asta, îmi spuse. Cretinii ăia de la poliția turcă mi-au spus că cei doi buri au crăpat pe fundul mării, dar eu am dezvoltat instincte speciale în astfel de chestiuni. Am crezut cu toată inima că bunul Dumnezeu i-a salvat, ca să mă bucur eu de ei. Când am primit telegrama lui Rasta, am știut că am avut dreptate. Din nou. Fiindcă faptele de care te acuza mi-au amintit de un truc cu care m-ai păcălit pe drumul înspre Schwandorf. Nu mă așteptam să te găsesc, însă, cu potârnichea asta grasă după tine, adăugă, zâmbind spre Blenkiron.

— Doi ingineri americani renumiți și servitorul lor, trimiși de Guvern în misiune în Mesopotamia, cu ordine de importanță capitală! Ce minciună strașnică! Dacă aș fi ajuns eu în Constantinopol, ar fi avut picioare scurte. Rasta și prietenii lui contează puțin spre deloc pentru mine. Îi puteți păcăli cum vă convine. Dar ați încercat să câștigați încrederea unei anumite doamne, iar interesele ei sunt și ale mele. Păcălind-o pe ea, m-ați ofensat pe mine, iar eu nu iert astfel de lucruri. Dumnezeule mare! strigă, cu o voce încărcată de furie. Când am să termin ce-am început cu voi, mamele voastre au să plângă în mormânt fiindcă v-au adus pe această lume!

Blenkiron vorbi primul. Vocea sa suna la fel de spartă și de indiferentă precum cea a unui funcționar public apatic, iar vorbele sale picară ca un acid pe niște pete de grăsime.

— Sunt teribil de impresionat de trăncăneala ta. Dacă crezi că ne sperii cu pălăvrăgeala asta de roman de doi bani, cred că nu știi cu cine ai de-a face. Ești ca o mătură înțepenită în horn, cam prea grosolan pentru

misiunea încredințată. Dar observ la tine un dar aparte pentru ficțiune – ce păcat că-l irosești în armată! Dacă ai de gând să joci jocuri murdare cu mine, te anunț că sunt cetățean american, foarte respectat în țara mea, ca și în a ta, de altfel, și are să-ți curgă sânge pe nări pentru ce faci acum. Să nu spui că nu te-am prevenit, colonel Stumm!

Nu știu ce planuri avea Stumm cu noi, dar discursul servit de Blenkiron i-a sădit în minte exact sămânța de îndoială de care aveam nevoie. Vedeți, el ghicise foarte bine cam ce învârteam eu și cu Peter, dar prezența lui Blenkiron alături de noi îl zăpăcea cumva, neștiind dacă să ne sară la gât tuturor sau să-l lase pe Blenkiron să plece. Aveam noroc acum cu relațiile în cercurile înalte create deja de american în *Fatherland*.

— Nu e nici o grabă, răspunse neamțul sec. Ne vom bucura de câteva ore tare plăcute împreună. Am să vă iau cu mine acasă, fiindcă sunt un suflet deosebit de ospitalier. În plus, veți fi mai în siguranță cu mine decât în temnița orașului, unde e curent, să știți. Curent care te lasă să intri, dar și să ieși, uneori.

Dădu un nou ordin și am fost escortați afară, fiecare escortat de câte un soldat. Ne-au înghesuit pe bancheta din spate a unei mașini, în vreme ce doi dintre ei se așezară în față, cu pușca între genunchi, unul în spate, pe bagaje, și încă unul lângă șoferul lui Stumm. Contorsionați ca niște sardine, am pornit în noapte pe străzile pustii și sumbre, deasupra cărora se așternea un cer plin de stele.

Hussin dispăruse de pe suprafața pământului și bine făcuse. Era un băiat bun și n-avea de ce să-și riște viața, intrând în aventura noastră.

CAPITOLUL OPTSPREZECE
Vrăbii pe acoperiș

— Am regretat adesea, spuse Blenkiron, că nu se mai întâmplă miracole.

Nu-i răspunse nimeni. Eu pipăiam de zor pereții, în căutarea unei ferestre.

— Fiindcă, după cum înțeleg eu lucrurile, continuă el, e nevoie de un miracol strașnic, de modă veche, ca să ne scoată din rahatul ăsta. E împotriva tuturor principiilor mele. Mi-am petrecut viața folosind din plin calitățile cu care m-a înzestrat Dumnezeu, pentru a evita situațiile violente. Și, până acum, am reușit. Însă ai apărut dumneata, domnule maior, și ai târât un cetățean respectabil de vârstă mijlocie într-o încurcătură indigenă. Nu e deloc elegant din partea dumitale. Cred că următoarea mișcare îți aparține, fiindcă nu mă pricep deloc la evadări.

— Din păcate, nici eu, i-am spus. Dar al naibii să fiu dacă mă dau bătut! Sandy e afară, pe undeva, și are la dispoziție o adunătură de inși de ispravă.

Pur și simplu, nu eram în stare să simt disperarea care se cuvenea în acel moment. Răpăitul armelor mă amețise. Le auzeam încă vocea profundă, deși zeci de metri de piatră și lemn ne separau în acel moment de spațiul larg, de-afară.

Cel mai greu de îndurat era foamea. Cu excepția câtorva înghițituri pe drum, nu mâncasem nimic de dimineață și, cum în ultimul timp avusesem parte de un meniu mai mult decât auster, mațele noastre își cereau dreptul cu ură.

Stumm nici măcar nu ne mai privise de când ne înghesuise în mașină. Fusesem aduși într-un fel de casă și aruncați într-o pivniță, ca niște saci de cartofi. Era teribil de întuneric și, după ce am pipăit o vreme zidurile, întâi de unul singur, apoi cățărat în spinarea lui Peter, am ajuns la concluzia că nu existau ferestre. Probabil că era luminat și ventilat prin zăbrele montate în plafon. În plus, nu exista nici cel mai mic obiect de mobilier: nimic altceva decât o podea umedă din chirpici și ziduri goale

de piatră. Ușa era o relicvă din Epoca de Fier și dincolo de ea puteam distinge clar pașii santinelei.

Când lucrurile ajung în acel loc în care, orice ai face, tot proaste rămân, cel mai bine e să trăiești, pur și simplu, clipa. Am căutat în somn fiecare un refugiu propriu din calea aprigă a foamei. Podeaua era cel mai rău soi de pat, dar ne-am răsucit hainele pe post de pernă și am încercat să uităm unde ne aflăm de fapt. Curând, respirația regulată a lui Peter mi-a dat de știre că dormea și numaidecât am făcut același lucru…

M-a trezit la un moment dat o presiune pe urechea stângă. Credeam că e Peter, fiindcă era modalitatea tipică vânătorilor de a trezi un om fără să facă zgomot. Dar o altă voce vorbi lângă mine. Mi-a spus că nu era timp de pierdut, să ne ridicăm și să-l urmăm. Era vocea lui Hussin.

Peter se trezise între timp și l-am smuls cu greu și pe Blenkiron dintr-un somn adânc. Ni s-a spus să ne scoatem ghetele și să le atârnăm de șireturi pe după gât, cum fac băieții de la țară. După care ne-am apropiat de ușa întredeschisă.

În fața noastră se întindea un coridor, cu un rând de trepte la capăt, care ducea afară. Pe scările astea ajungeau câteva raze slabe de lumină și am putut să ghicesc conturul unui om ghemuit la baza lor. Era santinela, legată fedeleș în cel mai iscusit mod cu putință.

Treptele ne-au dus într-o curte, în care zidurile caselor din jur se ridicau ca niște creste. Ne-am oprit în loc, pentru ca Hussin să asculte zgomotele curții. Părea că drumul era liber și ghidul nostru ne conduse într-un lateral, unde zidul era îmbrăcat într-un grilaj zdravăn de lemn. Cândva, probabil, fusese folosit la susținerea smochinilor, dar acum plantele muriseră și, în urma lor, nu mai erau decât niște cârcei uscați și câteva rădăcini putrede.

Pentru Peter și pentru mine a fost o joacă de copii să ne cățărăm pe grilajul de lemn, dar Blenkiron a trecut prin chinurile iadului. Nu era într-o formă fizică prea bună și pufnea întruna, ca o balenă. În plus, părea să sufere de rău de înălțime. Însă s-a dovedit curajos ca un taur și a pornit la drum cu toată încrederea, până când brațele i-au cedat și a rămas înțepenit. Așa că Peter și cu mine am fost nevoiți să urcăm de-o parte și de alta și să-l apucăm de câte un braț fiecare, așa cum văzusem că se procedase cu

un om suferind de vertij, undeva în Kloof Chimney din Table Mountain. Am fost teribil de încântat când am reușit să-l săltăm pe acoperiș, iar Hussin a apărut și el lângă noi.

Ne-am târât apoi de-a lungul unui zid destul de lat, acoperit cu câțiva centimetri de zăpadă, și apoi am urcat pe un contrafort alunecos pe acoperișul plat al casei vecine. Toată povestea se dovedea a fi tortură pentru Blenkiron, care ar fi căzut cu siguranță dacă ar fi văzut ce se afla sub el, iar Peter și cu mine eram permanent gata să-i sărim în ajutor. Apoi am avut de trecut un obstacol și mai greu. Hussin ne-a indicat un pervaz, care ducea dincolo de un șir de coșuri de fum spre o altă clădire ceva mai joasă, acesta fiind drumul pe care trebuia s-o luăm. Înainte, însă, m-am așezat hotărât și mi-am pus ghetele la loc, iar ceilalți făcură exact la fel. Niște picioare degerate nu ne-ar fi folosit la nimic într-o astfel de aventură.

Pentru Blenkiron a fost o încercare extrem de grea și nu am reușit să-l trecem dincolo decât după ce Peter și cu mine ne-am lipit de zid, iar el a trecut prin fața noastră, cu spatele spre hăul de sub noi. Nu aveam nimic de care să apucăm și, dacă se împiedica, am fi ajuns toți trei buluc în curte. Însă a reușit să treacă și a coborât încet pe acoperișul casei următoare. Hussin duse degetul la gură și în clipa următoare am înțeles exact de ce. Pe zidul pe care tocmai coborâsem se afla o fereastră slab luminată.

Aghiuță m-a tras de mânecă în acel moment, să cercetez puțin locul. Ceilalți îl urmară pe Hussin și ajunseră la celălalt capăt al acoperișului, unde un fel de pavilion de lemn bloca înaintarea. Între timp, eu încercam să arunc o privire înăuntru. Fereastra avea draperii și două rânduri de tocuri, care se închideau la mijloc. Printr-o despărțitură în perdele, am observat o lampă micuță care lumina încăperea și un om corpolent, așezat la o masă plină de hârtii.

L-am privit fascinat în vreme ce se întorcea să consulte un document, după care marcă ceva pe harta din fața sa. Apoi se ridică brusc, se întinse, privi spre fereastră și ieși din încăpere, cu un zgomot teribil în timp ce tropăia pe trepte. Lăsase ușa crăpată și lampa aprinsă.

Am bănuit că avea de gând să-și vadă prizonierii, caz în care urma să se declanșeze furtuna. Cu toate astea, nu mă puteam urni din loc, din cauza unei dorințe irezistibile de a arunca un ochi pe acea hartă. Era unul

dintre acele impulsuri iraționale care, de regulă, întunecă gândirea, un gest independent de orice planificare anterioară, un salt nebunesc în întuneric. Era atât de puternic, încât eram în stare să smulg fereastra din balamale, ca să ajung la masa dinăuntru.

N-a fost nevoie să insist prea tare, clamele șubrede cedând imediat. Am deschis fereastra și am sărit înăuntru, după ce m-am asigurat că pașii de pe trepte continuau să coboare. Am împăturit imediat harta și am îndesat-o în buzunar, laolaltă cu hârtia din care am văzut că își notase ceva. Am îndepărtat cu grijă toate urmele intrării mele, am scuturat zăpada de pe pervaz, am tras perdelele la loc, după care am ieșit și am tras ferestrele în urma mea. Încă nu se auzea nici un zgomot pe scară. După care am pornit în urma celorlalți. I-am găsit tremurând pe acoperișul pavilionului.

— Trebuie să ne mișcăm rapid, le-am spus, fiindcă tocmai am jefuit biroul bătrânului Stumm. Hussin, puștiule, ai înțeles ce spun? Au să pornească în urma noastră în orice secundă, așa că mă rog la Ceruri să găsim un drum mai ușor.

Hussin pricepu îndată. Ne conduse într-un ritm alert de pe un acoperiș pe altul, fiindcă în orașul ăsta toate aveau aceeași înălțime, fiind divizate doar de parapete și grilaje. Nu am văzut vreun suflet, pentru că o noapte de iarnă nu e cel mai plăcut moment să te plimbi pe acoperișuri. Țineam urechile ciulite să aud eventuale zgomote în urma noastră și, după vreo cinci minute, chiar le-am auzit. Izbucni deodată o adevărată rafală de voci, cu una mai furtunoasă decât restul și, privind în urmă, am văzut luminile agitate ale felinarelor. Stumm descoperise furtul și, totodată, urmele fugarului.

Hussin privi peste umăr și zori într-un ritm amețitor, încât bătrânul Blenkiron gâfâia și se împleticea de zor. Urletele din spate se auzeau tot mai tare, ca și cum un ochi mai ager decât restul ne surprinsese mișcările sub cerul înstelat. Era evident că ne-ar fi prins dacă porneau în urma noastră, fiindcă Blenkiron era la fel de agil pe acoperiș ca un hipopotam.

Am ajuns, în cele din urmă, la o diferență semnificativă de nivel, cu un fel de scară între cele două acoperișuri, iar de jos pornea mai departe un pervaz destul de îngust, care dispărea undeva în stânga, în întuneric. Hussin mă prinse de braț și-mi indică traseul:

— Mergeți pe acolo, șopti. Veți ajunge la un alt acoperiș, care trece peste o stradă. Traversați și veți ajunge la o moschee. Luați-o la dreapta și o să dați de un drum mai ușor cale de vreo cincizeci de metri, la adăpost de acoperișurile mai înalte. Pentru Allah, stați la adăpost. Undeva, pe acolo, am să vă ajung din urmă.

Ne zori pe pervazul îngust, după care se întoarse din drum și ne acoperi urmele cu zăpadă adunată de prin colțuri. După care continuă să se miște de colo-colo, cu pași mici ca de pasăre. Am înțeles ce încerca să facă. Voia ca următorii să ia aceste urme, dar, pentru asta, trebuia să le multiplice și să spere că oamenii lui Stumm nu-și vor da seama că erau făcute de un singur om.

Eu, în schimb, trebuia să mă concentrez să-l trec pe Blenkiron de acel pervaz. Ajunsese la capătul puterilor și era complet asudat de teroare: chiar trecea poate prin cel mai mare pericol al vieții lui, fiindcă nu aveam frânghie și-și putea rupe gâtul în orice moment. Îl auzeam bolborosind și invocând o oareșce zeitate pe nume Sfântul Mike.

Reuși să țină pasul cu noi și am ajuns la acoperișul care trecea peste stradă. Acesta fu mai ușor de traversat decât îmi imaginasem, deși destul de nesuferit, însă misiunea de a ocoli cupola acelei moschei a fost infernală. În cele din urmă, am descoperit parapetul cu pricina și am putut răsufla ușurați, fiindcă ne găseam la adăpost de pericolul de pe urmele noastre. Mi-am permis să stau o clipă pe loc și să privesc în jur. La 40 și ceva de metri mai încolo, pe partea cealaltă a străzii, am văzut un spectacol ciudat.

Vânătoarea continua de-a lungul acoperișurilor paralele cu cele unde ne aflam noi. Am văzut licărul felinarelor, legănate de colo-colo în ritmul pașilor alunecând pe zăpadă, și le-am auzit strigătele agitate, precum urletele copoilor la vânătoare. Stumm nu era printre ei: nu avea statura potrivită pentru o asemenea aventură. Au trecut de noi și și-au continuat drumul spre stânga, acum ascunși de un coș ieșit în relief, acum perfect vizibili, conturați pe linia orizontului. Acoperișurile pe care mergeau ei erau, probabil, cu vreo 15-20 de centimetri mai înalte decât cel unde ne aflam noi, de aceea le puteam urmări traseul chiar și de la nivelul adăpostului nostru. Dacă Hussin avea să fie urmărit la nesfârșit de-a lungul și de-a latul Erzerum-ului

era cam grav pentru noi, pentru că nu aveam nici cea mai vagă idee unde suntem și nici unde trebuia să mergem.

Însă am remarcat și altceva în acest răstimp. Felinarele continuau să se agite la 400 de metri de noi, dar pe acoperișul de vizavi, de peste stradă, se ivi o siluetă. Inițial, am crezut că era unul din urmăritori și ne-am ghemuit mai abitir. Apoi am recunoscut agilitatea specifică lui Hussin. Reușise să se întoarcă, rămânând mereu în întuneric în stânga echipei de urmărire, dar riscând enorm în spațiile deschise. Și iată-l acum, chiar în fața noastră, separați doar de strada îngustă de sub noi.

Făcu un pas înapoi, își luă elan și sări fără probleme peste despărțitură. S-a cățărat apoi ca o mâță pe parapet și a aterizat chiar deasupra capetelor noastre.

— Pentru moment, suntem în siguranță, șopti el, dar își vor dea seama că m-au pierdut și se vor întoarce. Trebuie să ne grăbim.

Următoarea jumătate de oră a fost un labirint de cotituri și răsuciri, de alunecări pe acoperișuri înghețate și de cățărări pe coșuri și mai reci. Agitația din oraș se domolise și din străzile întunecate de dedesubt nu se auzea nici o mișcare. Însă tunetul adânc al armelor continua să răsune nesinchisit spre est. Am coborât treptat la un nivel inferior, până am ajuns pe acoperișul unui șopron, în mijlocul unei curți. Hussin scoase un strigăt bizar, ca o bufniță bolnavă, și sub noi se declanșă o oareșce agitație.

Era o căruță mare acoperită, plină cu baloturi de furaje și trasă de patru catâri. Am coborât de pe șopron pe mizeriile înghețate din curte. Un om păși dintr-un ungher umbrit și schimbă câteva vorbe pe un ton moale cu Hussin. Peter și cu mine îl ridicarăm pe Blenkiron în căruță, după care ne-am înghesuit lângă el. Niciodată nu m-am simțit mai binecuvântat decât eram atunci, înconjurat de căldura și moliciunea paielor uscate, după chinul valsului pe acoperișurile încremenite de ger. Uitasem cu totul de foame și nu-mi doream decât să dorm. Căruța porni curând la drum, părăsind curtea pentru a ieși pe străzile întunecate.

Atunci Blenkiron izbucni în hohote de râs, un fel de vuiet intern, oarecum isteric, care-l zguduia violent și care-i aduse un balot de furaje în cap. Am bănuit că e o descărcare nervoasă în urma tensiunii acumulate în ultimul ceas. Dar nu era asta. Poate că organismul său era

complet ieșit din formă, dar nervii lui funcționau încă perfect. Pur și simplu, era amuzat.

— Ia ascultă, domnule maior, îmi spuse, să știi că nu-mi place să cultiv antipatii pentru semenii mei, dar colonelul Stumm chiar n-a reușit deloc să-mi intre la inimă. Însă acum aproape că-l iubesc. I-ai făcut praf fălcile în Germania, iar acum i-ai șterpelit dosarul, care cred că e destul de important, altfel n-ar fi trimis așa urgent ditamai echipajul la vânătoare pe acoperișuri. Iar eu, cel puțin, n-am mai trăit așa ceva de când am intrat pe furiș în șopronul vecinului Brown, pentru a-i fura oposumul domesticit. Adică acum peste 40 de ani. Este primul moment cu adevărat amuzant pe care l-am trăit în cadrul acestei aventuri și n-am mai râs așa de tare de când bătrânul Jim Hooker a spus povestea „Verișoarei Sally Dillard”, în timpul unei partide de vânătoare de rațe în Michigan, iar nevasta lui frate-său a făcut apoplexie în acea noapte și a murit.

În compania povestirii interesante a lui Blenkiron, am făcut ceea ce Peter făcuse încă din primul minut. Am adormit.

Când m-am trezit era tot întuneric. Căruța se oprise într-o curte umbrită de niște copaci imenși. Stratul de zăpadă era ceva mai adânc aici și, după cum se simțea aerul, părăsisem orașul și urcasem spre munte. Pe de-o parte a curții se aflau niște clădiri mari, iar de cealaltă parte ceva ce semăna cu panta unei coline. Nu se zărea nici o lumină și locul era cufundat în întuneric, dar am simțit lângă mine mai multe prezențe, în afara lui Hussin și a căruțașului.

Cu Blenkiron doar pe jumătate treaz, am fost zoriți într-o anexă a casei principale, unde am coborât niște trepte până-ntr-o pivniță destul de spațioasă. Hussin a aprins un felinar, la lumina căruia am înțeles că ne aflam într-un fost depozit de fructe. Pe jos se mai vedeau și acum coji vechi și uscate, iar locul întreg purta o aromă de mere. În colțuri, fuseseră îndesate niște paie pe post de paturi, dar ne bucuram și de prezența unei mese rudimentare și a unui divan din plăci de lemn, acoperit cu piei de oi.

— Unde suntem? l-am întrebat pe Hussin.

— În casa Stăpânului. Veți fi în siguranță aici, dar trebuie să stați pe loc până vine Stăpânul.

— Doamna francă e aici? am continuat eu.

Hussin dădu din cap afirmativ, timp în care desfăcu o desagă, din care scoase câte ceva de mâncare – stafide, o friptură rece și o franzelă. Ne-am repezit asupra lor ca niște vulturi și, în timp ce savuram alimentele, Hussin dispăru. Am observat că încuiase poarta în urma lui.

Imediat după încheierea mesei, ceilalți s-au întors la somnul întrerupt. Însă eu eram treaz și îmi mergea mintea trăsnet la atât de multe lucruri. Am luat lanterna electrică a lui Blenkiron și m-am întins pe divan, pentru a studia harta lui Stumm.

De la prima vedere mi-am dat seama că dădusem peste o comoară. Harta aparținea Statului Major și cuprindea liniile de apărare de la Erzerum, cu forturile și tranșeele aferente, dar și cu mici adnotări, trecute în scrisul mărunt și îngrijit al lui Stumm. Am scos lângă ea și harta mare pe care o luasem de la Blenkiron, pentru o perspectivă de ansamblu a terenului. Am identificat potcoava de la Deve Boyun la est, pe care o bombardau de zor tunurile rusești. Harta lui Stumm semăna cu hărțile escadroanelor de artilerie pe care le foloseam în Franța, la o scară de 1 la 10.000, în care o rețea de linii roșii reprezenta tranșeele, cu diferența că cele turcești erau indicate în detaliu, iar cele rusești abia conturate. Era un document confidențial, un plan al întregii incinte de la Erzerum, cu o valoare inestimabilă pentru inamic. Normal că Stumm a înnebunit din cauza pierderii lui.

Liniile de la Deve Boyun îmi păreau extraordinar de bine fortificate și cunoșteam reputația soldatului turc, luptând în spatele liniilor de apărare. Părea că Rusia se confruntă cu o nouă Plevna sau un nou Gallipoli. Apoi am început să analizez flancurile. În sud se întindea lanțul de munți Palantuken, cu forturi menite să apere trecătorile, pe unde treceau drumurile către Muș și Lacul Van. Și partea asta părea destul de bine fortificată. La nord, pe valea Eufratului, am descoperit alte două forturi, Tafta și Kara Gubek, cu misiunea de a apăra drumul de la Olti. Pe partea asta de hartă, era o aglomerare de notițe scrise de Stumm, cărora le-am acordat toată atenția mea. Mi-am amintit veștile lui Blenkiron despre faptul că rușii avansează pe un front larg, fiindcă era evident că Stumm era îngrijorat de flancul forturilor.

Kara Gubek era punctul de interes major. Se afla pe o colină între două vârfuri stâncoase, care păreau și foarte abrupte. Cât timp turcii ocupau acea poziție, era clar că

nici un atac nu putea pătrunde în valea Eufratului. Stumm adăugase o notă lângă cele două vârfuri – „nu sunt fortificate”; la aproximativ 3 kilometri spre nord-est, se afla desenată o cruce roșie și scris numele „Prjevalski”. Am presupus că acela este cel mai îndepărtat punct atins până atunci pe flancul drept de către ofensiva rusească.

Am despăturit apoi hârtia de unde copiase Stumm adnotările transcrise pe hartă. Era scrisă la mașină și consta în note împărțite pe capitole. Unul din ele era intitulat *„Kara Gubek”* și conținea următorul comentariu: *„Nu avem timpul necesar să fortificăm vârfurile adiacente. Este dificil, dar nu imposibil pentru inamic să-și localizeze bateriile în acest loc. Acesta este cel mai riscant punct în acest moment. Dacă Prjevalsky cucerește vârfurile muntoase, Kara Gubek și Tafta vor cădea, iar inamicul va ajunge în ariergarda din stânga a poziției principale de la Deve Boyun.”*

Eram un soldat cu suficientă experiență de război ca să înțeleg semnificația acestei note. De Kara Gubek depindea întreaga apărare de la Erzerum, prin care s-ar fi trecut ca-n brânză, dacă s-ar fi cunoscut călcâiul lui Ahile. Cu toate astea, dacă mă uitam din nou pe hartă, îmi venea greu a crede că un comandant ar putea lua în calcul cucerirea vârfurilor adiacente, chiar dacă le considera slab fortificate. Această informație era cunoscută, în acest moment, exclusiv de către statul major turc și cel german. Dar, dacă ar fi ajuns în mâinile Marelui Duce, ar cuceri Erzerum-ul într-o zi. Altfel, va fi nevoit să bombardeze crestele de la Deve Boyun săptămâni în șir, timp în care turcii își vor primi întăririle de la Gallipoli și-i vor depăși ca număr pe ruși, irosindu-le orice șansă de victorie.

Descoperirea asta mă făcu să mă fâțâi ca un nebun prin pivniță, cuprins de o agitație ferventă. Aș fi dat orice pentru o transmisiune radio, pentru un porumbel curier sau un aeroplan – orice în stare să străpungă bariera celor 10 kilometri care mă separau de liniile rusești. Era înnebunitor să am asemenea informații la îndemână și să fiu absolut incapabil să le folosesc, să le transmit cui trebuie. Cum ar putea trei fugari, captivi într-o pivniță, cu tot cuibul de viespi turcești și germane răscolit pe urmele lor, să găsească modul de a transmite informații de importanță vitală?

M-am întors la hartă și am căutat cele mai apropiate poziții rusești. Erau marcate în detaliu, cu atenție.

Prjevalsky se afla la nord, cea mai importantă forță fiind în spatele bazei Deve Boyun, în vreme ce coloanele din sud urcau până la defileul Palantuken, dar nu trecuseră încă de el. Nu puteam ști care e cea mai apropiată poziție a rușilor, fiindcă nu știam unde ne aflăm, de fapt. Tot analizând chestiunea pe toate fețele, am început să pun cap la cap un plan, încă rudimentar și disperat. Totul depindea de Peter, care moțăia acum ca un câine epuizat, pe un pat de paie.

Hussin încuiase ușa și eram nevoit să-i aștept întoarcerea, pentru a obține informații noi. Deodată, tot căscând ochii, am remarcat o trapă pe plafon, folosită, evident, pentru ridicarea sau coborârea mărfurilor din cramă. Părea prost poziționată și, dacă aveam noroc, nu era încuiată. Așa că am tras masa sub ea și, cu puțin efort, am reușit s-o ridic. Eram conștient că îmi asum un risc imens, dar eram atât de pornit să-mi duc planul la capăt, încât am ignorat orice avertisment intern. După ceva efort, am reușit să deschid chepengul de tot și, sprijinit în mâini, m-am ridicat cu genunchii pe margine.

Eram în dependința care adăpostea și pivnița noastră, cât de cât luminată. Nu era nimeni acolo și am bântuit puțin, până am găsit ce căutam de fapt. Adică o scară ce ducea la un fel de mansardă, de unde aveam acces la acoperiș. Trebuia să fiu foarte atent aici, fiindcă oricine mă putea vedea de la nivelurile superioare. Dar am avut noroc și de această dată, fiindcă am descoperit un grilaj de lemn pentru susținerea viței de vie, în dreptul căruia am găsit oareșce adăpost. Culcat pe burtă, am început să analizez priveliștea care cuprindea o mare parte a ținutului.

La nord am văzut orașul învăluit în aburul de dimineață al câmpurilor. Dincolo de el se zărea câmpia Eufratului și deschiderea văii, în punctul în care părăsea zona muntoasă. Acolo sus, printre înălțimi, se aflau forturile Tafta și Kara Gubek. La est, se ridica vârful din Deve Boyun, unde smogul începea să se destrame, sub razele soarelui de iarnă. Pe drumurile care duceau într-acolo am remarcat coloane de mașini, apoi am observat cercul forturilor interioare. Pentru moment, armele tăcuseră.

La sud se ridica un zid imens de creste albe și am bănuit că aparțin lanțului muntos Palantuken. Se vedeau

drumurile care străbat defileul, precum și fumul care se ridica din tabere și rândurile de cai aliniați sub stânci.

Aflasem tot ce aveam nevoie. Ne aflam în acel moment în dependința unei reședințe de provincie, aflate la 3-4 kilometri sud de oraș. Cel mai apropiat punct al frontului rusesc era undeva la poalele munților.

În timp ce coboram, am auzit – încet, timid, dar deosebit de frumos, ca strigătul unei păsări sălbatice – chemarea muezinilor din minaretele din Erzerum.

Când am coborât în pivniță prin trapă, ceilalți erau deja treji. Hussin aranja mâncare pe masă și mă privea coborând, cu ochi dojenitori.

— E în regulă, i-am spus, n-am să repet mișcarea, fiindcă am aflat tot ce voiam să știu. Peter, bătrâne, te așteaptă cea mai grozavă misiune a vieții tale!

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE
Mantia verde

Peter abia își ridică ochii din farfurie.

— Sunt dispus, Dick, îmi spuse. Însă te rog să nu-mi ceri să fiu amic cu Stumm. Tipul ăsta îmi îngheață sângele în vine.

Pentru prima dată de când pornisem împreună în aventura asta, nu mi-a mai spus *Cornelis.* Zilele în care ne prefăceam a fi altcineva se încheiaseră pentru noi.

— Nu îți cer să fii amic cu el, ci să-l înfunzi definitiv, cu teapa lui cu tot.

— În cazul ăsta, sunt al tău, spuse el vesel. Ce trebuie să fac?

Am desfăcut din nou hărțile pe divan. Nu exista nici o altă lumină în încăpere, în afara lanternei lui Blenkiron, fiindcă Hussin stinsese, precaut, felinarul. Peter își băgă imediat nasul să afle detaliile misiunii, fiindcă munca sa de spionaj în Războiul Burilor îi dezvoltase foarte mult abilitatea de a lucra cu hărți. Nu era nevoie de prea mult efort din partea mea pentru a înțelege importanța hărții pe care o șterpelisem de la neamț.

— Informația asta valorează un milion de lire, declară el, cu sprâncenele încruntate și scărpinându-și încet vârful urechii stângi, cum făcea de fiecare dată când era uimit și entuziasmat de ceva.

— Cum o putem transmite prietenilor noștri, Peter?

Rămase o vreme pe gânduri:

— E o singură cale. Trebuie s-o ducă cineva. Îmi amintesc că odată, când ne luptam cu tribul Matabele, trebuia să aflăm dacă șeful de trib Makapan mai trăia sau nu. Se zvonea ba că murise, ba că trecuse granița portugheză, dar eu credeam că trăiește. Nici un nativ nu avea o informație sigură și, fiindcă în *kraal*-ul[20] său nu se putea intra sub nici o formă, nu exista varianta trimiterii unui mesager. Așa că s-a trimis un om.

Peter își ridică privirea și râse:

— Acel om l-a descoperit pe căpetenia Makapan, care trăia bine sănătos și chiar făcea exerciții de tragere cu pușca. Omul nostru a reușit să-l scoată pe Makapan

din *kraal*-ul său și să-l predea poliției călare. Îți amintești de căpitanul Arcoll, Dick – Jim Arcoll? Ei bine, Jim a râs atât de tare de chestia asta, încât și-a rupt o rană abia cusută la cap și a fost nevoie să-l ducem din nou la doctor.

— Tu ai fost acel om, Peter, i-am spus.

— *Ja.* Eu am fost. Există mai multe căi de a pătrunde în *kraal* decât de a ține oamenii în afara lui.

— Ești dispus să-ți încerci norocul în misiunea asta?

— Bineînțeles, Dick. Mai am puțin și mă pietrific de atâta stat degeaba și simt că îmbătrânesc din cauza statului în casă. A vrut unul pe vapor să pariem pe cinci lire că nu sunt în stare să trec de linia frontului și, dacă ar fi fost un front la îndemână de atunci, i-aș fi acceptat pariul pe loc. Plec cu plăcere în misiune, Dick, dar nu-ți garantez că reușesc. E o țară nouă pentru mine și am să fiu tot timpul pe fugă, iar graba nu face bine la vânătoare.

I-am arătat ceea ce credeam că e locul cel mai potrivit – în pintenii munților Palantuken. Peter avea însă o metodă personală de-a aborda astfel de situații. Scrijeli niște pământ și var dintr-un colț și se așeză la masă, trasând în țărână configurația ținutului, după modelul indicat de hartă. A realizat o reproducere corectă și clară – ca orice vânător experimentat, Peter era dibaci ca o pasăre-țesător. O studie cu mare atenție o vreme și gândi în minte o strategie, până când lucrurile i se întipăriră foarte clar în minte. Apoi, își luă binoclul – un exemplar foarte bun marca Zeiss, care făcea parte din prada capturată din mașina lui Rasta – și anunță că are să-mi urmeze exemplul, urcând pe acoperiș. În următoarea secundă, picioarele îi dispărură prin trapa din plafon, iar Blenkiron și cu mine rămaserăm doar cu propriile gânduri.

Probabil că Peter a descoperit ceva extrem de interesant pe acoperiș, fiindcă a petrecut acolo cea mai mare parte a zilei. Pentru noi, în schimb, timpul curgea mult mai greu, fiindcă n-aveam parte deloc de lumină. Blenkiron nu se putea consola nici măcar cu jocul de pasiențe. Cu toate astea, era în toane bune, fiindcă nu-l mai chinuise dispepsia încă de la plecarea din Constantinopol, și mă anunță că e posibil ca, în sfârșit, să fi reglat conturile cu blestematul său duoden.

În ceea ce mă privește, eram destul de agitat, deoarece nu înțelegeam de ce nu apare Sandy. Evident,

prezența noastră era ținută secret față de Hilda von Einem, bună prietenă cu Stumm, care trâmbițase deja marea ofensă pe care i-o adusesem. Cât putea dura, însă, acest secret? Nu mai beneficiam în prezent de nici un fel de protecție, din partea nimănui. Rasta și turcii lui ne-ar fi băut sângele; la fel Stumm și camarazii nemți; iar doamna, odată ce ar fi aflat că i-am trădat încrederea, va plănui să ne scoată ochii ea însăși. Toate speranțele mele zăceau acum în Sandy, numai că el nu dădea nici un semn de viață. Mă temeam că nici pentru el lucrurile nu ieșiseră taman grozav.

Cu toate astea, nu eram deprimat, doar agitat. Nu m-aș fi întors pentru nimic în lume la lâncezeala chinuitoare din săptămâna petrecută la Constantinopol. Bubuitul armelor îmi menținea optimismul. Obuzele șuierau toată ziua și numai gândul că Aliații tunau doar de la 10 kilometri distanță îmi dădea o speranță uluitoare. Dacă reușeau să spargă linia de apărare, Hilda von Einem, cu tot cu profet, și toți inamicii noștri aveau să fie luați pe sus de potopul armatelor noastre. Iar șansa asta depindea extrem de mult de Peter, care clocea acum pe acoperiș, ca un porumbel.

Abia după-amiază târziu, Hussin își făcu din nou apariția. Nu remarcă absența lui Peter, dar aprinse felinarul și-l așeză pe masă. Apoi se duse lângă ușă și așteptă. Imediat, se auzi un pas ușor pe trepte și Hussin se retrase, pentru a face cuiva loc să intre. Apoi plecă iar și răsuci cheia în urma lui.

Noul venit era chiar Sandy, dar un altfel de Sandy, care ne făcu să sărim în picioare de uimire. Rândurile de piei și scufia de blană dispăruseră și, în locul lor, purta o tunică lungă de pânză, petrecută la mijloc de o cingătoare lată. Capul îi era acoperit cu un turban verde bizar, sub care am observat că părul îi fusese ras. Părea un fel de discipol – un discipol epuizat, fiindcă n-avea pic de nerv sau vlagă în mișcări. Alunecă amorțit pe divan și își propti capul în mâini. Lumina felinarului îi surprindea ochii istoviți, înconjurați de umbre cenușii.

— Dumnezeule mare, bătrâne, ești bolnav? l-am întrebat uimit.

— Nu sunt bolnav, răspunse el cu o voce gâjâită. Corpul meu e suficient de bine, numai că-n ultimele zile parcă am trăit în iad.

Blenkiron dădea din cap, înțelegând perfect ce voia să spună. Exact așa ar fi descris el însuși compania doamnei.

M-am apropiat de el și i-am luat mâinile într-ale mele.

— Uită-te la mine, i-am spus, uită-te în ochii mei!

Ai săi, în schimb, erau de somnambul – nu clipeau, nu vedeau.

— Cerule mare, omule, ai fost drogat!

— Drogat, repetă el, cu un hohot istovit. Da, am fost drogat, dar nu cu narcotice. Nu mi-au pus nimic în mâncare. Însă n-ai cum să treci prin iad, fără să-ți arzi ochii.

Îi strângeam în continuare mâinile.

— Nu te grăbi, prietene, povestește-ne totul pe-ndelete. Blenkiron e aici cu noi și bătrânul Peter e undeva, pe acoperiș, nu prea departe. O să avem noi grijă de tine.

— Îmi face tare bine să-ți aud vocea, Dick, spuse el. Îmi amintește de clipe sincere, curate.

— Le vei trăi din nou, nu te teme. Mai avem un pas până la final. Încă o zvâcnire și am terminat. Dar trebuie să-mi spui care e noul plan. E vorba de femeia aceea?

Tresări înfiorat, ca un mânz speriat.

— Femeie?! strigă el. Ce fel de femeie se amuză târând un om în hăul iadului? E un demon. Oh, nu nebunia e problema ei cea mare. E la fel de sănătoasă la cap ca tine și la fel de stăpână pe sine ca Blenkiron. Viața ei e un joc de șah infernal, numai că se joacă cu suflete în loc de pioni. E rea, rea, rea! strigă și își înfundă iar capul în mâini.

Blenkiron interveni și reuși să calmeze puțin atmosfera extrem de încărcată. Vocea lui tărăgănată, cu accentul atât de plăcut, era ca un balsam pentru nervii întinși ai lui Sandy.

— Ascultă, băiete, și eu am aceleași sentimente pentru femeia asta. Însă treaba noastră nu e să-i analizăm firea și personalitatea. Creatorul ei se va ocupa de asta într-o zi, cu siguranță. Noi, în schimb, trebuie să găsim o cale să-i punem bețe-n roate și, pentru asta, trebuie să ne povestești exact ce s-a întâmplat de când ne-am despărțit ultima oară.

Sandy se strădui din răsputeri să se adune.

— Mantia verde a murit în noaptea în care ne-am văzut ultima oară. L-am îngropat în secret, din ordinele ei, în grădina vilei. După care a apărut problema găsirii unui succesor… Cei patru Pastori nu sunt oameni ușor de dus de nas. Din contră, sunt integri și onești și au decis că misiunea lor este de a construi un mormânt pentru maestrul lor, la care să se roage tot restul vieții. Erau neclintiți în hotărârea lor, iar ea știa asta… Numai că au murit și ei, curând.

— Uciși? am întrebat uluit.

— Uciși… toți patru, într-o dimineață. Habar n-am cum, dar i-am înmormântat și pe ei. Oh, avea nemți și kurzi deopotrivă să-i facă jocurile murdare, însă mâinile lor sunt curate pe lângă ale ei. Fie-ți milă de mine, Dick, fiindcă am văzut cum virtutea și cinstea sunt măcelărite și am fost complice la distrugerea lor. Și am să mor chinuit de remușcările astea.

Nu m-am oprit să-l consolez, fiindcă veștile primite îmi dădeau fiori.

— Asta înseamnă că magia profetului a dispărut, iar ea nu-și mai poate duce la capăt impostura, am strigat încântat.

— Profetul trăiește! I-a găsit un urmaș…

Se ridică, în toată splendoarea tunicii sale verzi de pânză.

— De ce crezi că port hainele astea? Eu sunt Mantia verde acum! Eu sunt *Kmba-i-hurriyeh* pentru întreg Islamul. Peste trei zile, trebuie să mă arăt poporului meu, purtând pe piept efodul[21] verde al profetului.

Izbucni într-un râs isteric.

— Numai că, vedeți voi, eu n-am să fac asta. Fiindcă îmi tai beregata înainte.

— Revino-ți! îi spuse Blenkiron calm. Găsim noi o cale mai bună decât asta să te scoatem din bucluc.

— Nu există altă cale, spuse Sandy. Nimic, decât moartea. Drumul nostru se încheie aici, prieteni. Poate că Hussin v-a scos din ghearele lui Stumm, dar sunteți în pericol în fiecare clipă. În cel mai bun caz, mai aveți trei zile la dispoziție, după care veți muri și voi, ca și mine.

Nu aveam răspuns pentru el. Schimbarea asta radicală care se petrecuse cu bravul și temerarul Sandy îmi tăia respirația.

— M-a transformat în complicele ei, continuă el. Ar fi trebuit s-o omor pe mormântul acelor oameni

nevinovați. În schimb, am făcut tot ce mi-a cerut și am intrat în jocul ei… Știi, s-a purtat foarte inocent cu mine… Dar e de aceeași teapă cu Enver, nu dă doi bani pe credința Islamului. O ia chiar în batjocură. Ea are propriile ei vise, care o consumă pe dinăuntru, așa cum un sfânt e mistuit de abnegația sa. Și mi le-a împărtășit și mie. Ei bine, dacă ziua din grădină a fost un iad, restul zilelor de când i-am aflat visele au fost o adevărată tortură în flăcările infernului. Bănuiesc – deși mi-e foarte greu s-o spun – că a căpătat un fel de admirație bolnavă pentru mine. Planul e să revendicăm Orientul și am să-i fiu alături când va intra în Ierusalim, pe calul ei alb, ca spuma laptelui… Și am trăit momente – numai câteva clipe, jur – când m-am lăsat eu însumi pradă nebuniei ei…

Sandy părea să se micșoreze cu totul, iar vocea-i devenea tot mai stridentă și mai sălbatică. Era prea mult de îndurat pentru Blenkiron. Începu să înjure cu năduf, blasfemii pe care nu credeam că am să le aud vreodată în gura lui.

— Blestemat să fiu dacă mai ascult o iotă din nenorocirile astea. Nu mai e de șagă. Domnule maior, fă ce-oi știi, numai bagă-i mințile în cap prietenului nostru chinuit.

Începeam să înțeleg ce se întâmplase. Sandy era un tip genial – ca toți prietenii mei – însă avea și defectele tipice acestor suflete pasionale și pline de imaginație. Era gata să se arunce cu capul înainte, să-și asume riscuri mortale și nici un pericol nu-l speria prea tare. Dar, dacă bătrâna lui conștiință se întunecă, dacă se trezește în vreo situație care, în ochii lui, îi implică onoarea, atunci o va lua razna complet. Femeia asta, care stârnea numai ură din partea lui Blenkiron și a mea, reușise să-i capteze imaginația lui Sandy și să-i provoace – doar pentru un moment, e-adevărat – o reacție nedorită. Iar apoi, el suferea de remușcări amare, până la disperare.

Dar nu era timp de tăiat firul în patru.

— Sandy, zănatec bătrân, i-am spus, fii fericit că ai prieteni care te ajută să nu te faci de râs. Mi-ai salvat viața la Loos și am să fiu onorat să te ajut să treci de acest bucluc. Sunt eu, maiorul și comandantul tău, așa că ai face bine să te supui, cu tot cu țoalele tale de profet. N-ai să te arăți deloc oamenilor tăi și, cu atât mai puțin, n-ai să te atingi de beregată. Mantia verde va răzbuna moartea

Pastorilor săi și o va face pe diavolița aia să-i pară rău că s-a născut. O s-o ștergem cât mai iute de aici și, în mai puțin de-o săptămână, vom servi ceaiul cu Marele Duce Nicolae.

Nu-i vindeam gogoși. Deși habar n-aveam cum vom reuși chestia asta, credeam cu tărie că o vom face, în cele din urmă. Și, în timp ce vorbeam încă, prin trapă se iviră bălăngănind două picioare și Peter coborî printre noi, clipind de zor.

I-am luat hârțile din mâini și le-am împrăștiat pe masă.

— Întâi de toate, trebuie să știi că am avut parte de un noroc chior. Aseară, Hussin ne-a dus la o plimbare pe acoperișurile din Erzerum și, cu ajutorul și binecuvântarea Providenței, am reușit să intru în biroul lui Stumm și i-am șterpelit harta Statului Major… Ia privește… Observi notițele astea? Ăsta e punctul vulnerabil al întregii apărări germano-turce. Odată ce rușii cuceresc această fortăreață, Kara Gubek, înseamnă că au în mâini principala poziție a turcilor. Și se poate cuceri, iar Stumm știe bine chestia asta, fiindcă cele două vârfuri adiacente nu sunt deloc apărate… Știu, pe hârtie pare o aventură nebunească, dar Stumm știe că este o lovitură realizabilă. Rămâne o singură întrebare: sunt rușii în stare să ghicească lucrul ăsta? Cred că nu, decât dacă le spune cineva. Așa că, morți-copți, trebuie să le transmitem informația.

Interesul lui Sandy pentru lucruri normale începu să se arate din nou. Privi harta și începu să măsoare distanțele.

— Peter va face o încercare în sensul ăsta. Crede că ar fi o cale să treacă prin tranșee. Și, dacă reușește, dacă harta asta ajunge la cartierul general al Marelui Duce, atunci Stumm a băgat-o pe mânecă. În trei zile, cazacii vor dansa pe străzile din Erzerum.

— Ce șanse avem? întrebă Sandy.

M-am uitat la Peter.

— Suntem niște oameni încercați și putem face față adevărului. Cred că șansele de a avea succes sunt de cinci la unu.

— Doi la unu, interveni Peter calm. Atât, nimic mai mult. Cred că mă subestimezi, Dick, bătrâne!

Am privit din nou silueta aceea slabă și vânjoasă și chipul blând, dar ferm și m-am răzgândit.

— Să fiu al naibii dacă cred că i se poate împotrivi ceva, am spus. Oricare dintre noi s-ar fi dus, era nevoie de un miracol, dar cu Peter, cred că șansele de reușită sunt egale.

— Doi la unu, insistă el. Dacă erau egale, nu mă interesa afacerea.

— Lasă-mă pe mine să plec, strigă Sandy. Vorbesc limba și pot oricând să trec drept turcalete, așa că am de un milion de ori mai multe șanse să trec dincolo. Pentru numele lui Dumnezeu, Dick, te rog, lasă-mă să plec eu!

— Nu poți pleca tu, avem nevoie de tine aici. Dacă dispari, tot circul se va duce dracului prea repede, iar noi trei, rămași în urma ta, vom fi spânzurați până dimineață. Nu, băiete! Ai să scapi de chinurile tale, dar alături de Blenkiron și de mine. Trebuie să aruncăm în aer atât de sus toată tărășenia asta a Mantiei verzi, încât nici o rămășiță să nu se mai întoarcă vreodată pe pământ… Întâi de toate, spune-mi câți gealați ai acum în sprijinul tău? Mă refer la Companioni.

— Toți șase cu care am plecat. Sunt foarte îngrijorați de ce s-a întâmplat. Von Einem m-a obligat să-i interoghez în prezența ei și toți s-au declarat de acord să mă accepte ca succesor al Mantiei verzi. Însă au propriile suspiciuni despre ce s-a întâmplat la vilă și nu o simpatizează deloc pe femeie… Pe mine m-ar urma și-n iad, dacă le-aș cere-o, dar știu sigur că ar prefera să o fac în numele meu, nu al ei.

— Asta e grozav, am strigat. E singurul lucru asupra căruia aveam îndoieli. Acum, priviți puțin harta. Erzerum-ul nu este înconjurat în totalitate. Rușii formează în jurul său o semilună largă. Ceea ce înseamnă că toată partea de vest, de sud-vest și de nord-vest este deschisă, neapărată de tranșee. Sunt câteva flancuri undeva, printre dealurile din nord și în sud, care pot fi ușor sparte și, odată ce trecem de unul dintre flancurile astea, nu mai rămâne nici un obstacol între noi și prietenii noștri… Am stabilit deja ruta de urmat, le-am spus entuziasmat și am trasat-o pe hartă. Dacă putem face ocolișul acela mai larg spre vest și să trecem de defileu fără să fim observați, a doua zi ajungem fără tăgadă la coloanele rusești. Va fi un drum greu și abrupt, dar cred că toți am mai avut parte de așa ceva în viață. Avem, însă, nevoie de ceva esențial și mă refer la cai. Crezi că ar fi posibil ca, împreună cu cei șase gealați ai tăi, să spălăm

putina din văgăuna asta pe niște armăsari de nădejde? Dacă faci rost de cai, noi ne ocupăm de restul.

Sandy se așeză, meditând. Mulțumesc Cerului, acum se gândea la un plan de acțiune și nu la starea propriei lui conștiințe.

— Trebuie s-o facem, spuse el în cele din urmă, dar va fi complicat. Hussin e un băiat grozav dar știi bine, Dick, mai toți caii sunt luați pe front și e greu să mai găsești alții. Mâine va trebui să învăț să țin un fel de post infernal, iar în ziua următoare acea femeie fanatică mă va instrui pentru rolul pe care urmează să-l joc. Trebuie să-i acordăm ceva timp lui Hussin… Mi-aș fi dorit mai mult ca orice să fi plecat în seara asta.

Tăcu câteva clipe, apoi continuă:

— Cred că ar fi cel mai indicat să plecăm peste trei nopți, în ajunul marii Revelații. Trebuie să mă lase singur în noaptea aceea.

— În regulă, am spus. Nu va fi deloc amuzant să așteptăm atât în această catacombă rece, dar trebuie să ne păstrăm cumpătul și rațiunea și să nu riscăm nimic grăbindu-ne inutil. În plus, dacă Peter trece dincolo, turcii vor avea mult de furcă poimâine.

Cheia se răsuci din nou în yală și Hussin se strecură înăuntru ca o umbră. Era semnalul ca Sandy să plece.

— Băieți, mi-ați dat un nou sens vieții, ne spuse înainte de plecare. Acum avem un plan, așa că pot să strâng din dinți și să îndur ce mai am de îndurat.

Se duse la Peter și îi strânse mâinile.

— Mult noroc în drumul tău! Ești cel mai curajos om pe care l-am cunoscut vreodată și să știi că am întâlnit destui în viața mea.

Apoi se răsuci brusc și ieși, urmat de îndemnul lui Blenkiron: „Ia seamă și fă rost de patrupedele alea!”

După plecarea lui Sandy, am început să-l pregătim pe Peter pentru cruciada lui. Nu era cine știe ce sarcină, fiindcă dețineam foarte puține lucruri. Costumația lui, cu pardesiu asortat cu guler de blană gros, semăna cu cea a unui ofițer turc obișnuit. Dacă-l priveai mai pe-nserat. Doar că Peter n-avea de gând să treacă drept turc, nici măcar să-i dea cuiva ocazia de a-l vedea, ci era mai degrabă preocupat să se piardă cât mai bine în peisaj. Așa că a dezbrăcat pardesiul și a tras peste jachetă un pulover cenușiu de-ale mele, iar pe cap și-a îndesat un fes de lână de aceeași culoare. Nu avea nevoie de hartă, fiindcă

învățase deja drumul pe de rost și, odată ce-și fixa ceva în cap, acolo rămânea pe veci. L-am convins să nu plece fără planurile și hârtiile lui Stumm, ascunse sub cămașă. Cel mai greu era, după cum vedeam eu lucrurile, să reușească să ajungă la ruși fără ca aceștia să-l împuște, asta, desigur, dacă izbutea să treacă de tranșeele turcilor. Nu puteam decât spera că va întâlni pe cineva cu care să se înțeleagă în engleză sau în germană. De două ori se dusese pe acoperiș și revenise destul de bine dispus, fiindcă se anunța o vreme destul de capricioasă.

Hussin ne aduse cina și Peter își pregăti un pachet cu mâncare pentru drum. Blenkiron și cu mine aveam fiecare câte-o butelcă de brandy, așa că i-am oferit-o pe a mea lui Peter.

Apoi ne-a întins mâna, fără alte gesturi prețioase, ca un copil cuminte care se duce la culcare. Pentru Blenkiron, era prea greu de îndurat. Cu lacrimi mari șiroindu-i pe obraji, ne anunță că, dacă scăpăm teferi și din impasul ăsta, are să-i ofere lui Peter cea mai bună situație posibilă. Nu cred că mesajul său a ajuns la destinatar, fiindcă ochii bătrânului Peter căpătaseră deja aspirațiile depărtării, ca atunci când vânătorul îi ia urma prăzii mult visate.

Două picioare și o pereche de ghete ponosite dispărură prin trapă și, brusc, m-am simțit mult mai singur și cuprins de disperare. Tunurile își începuseră din nou concertul de bubuituri undeva, spre est, iar în pauza dintre ele se auzea șuieratul furtunii ce stătea să-nceapă.

CAPITOLUL DOUĂZECI
Peter Pienaar pleacă la Război

Acest capitol e scris după istorisirile lui Peter – depănate cu mult timp după ce-au avut loc, lângă un șemineu la un hotel din Bergen, unde așteptam sosirea vaporului.

S-a cățărat pe acoperiș și a coborât apoi pe cărămizile crăpate ale zidului exterior. Dependința în care ne ascundeam avea ieșire chiar în stradă, fiind situată cumva în exteriorul incintei casei. În mod normal, nu mă îndoiesc că proprietatea ar fi fost păzită de santinele, dar Sandy și Hussin reușiseră să le îndepărteze pentru o vreme. Oricum, Peter nu a văzut pe nimeni când a traversat strada, după care și-a pierdut urma pe câmpurile înzăpezite.

Știa foarte bine că trebuie să-și îndeplinească misiunea în cele douăsprezece ore de întuneric pe care le avea la dispoziție. Frontul de luptă al unei bătălii este un loc mult prea public ca să te poți ascunde în timpul zilei, mai ales când un strat consistent de zăpadă face ca totul să fie mult mai vizibil. În plus, graba într-o astfel de misiune era complet dezavuată de sufletul lui Peter care, ca orice bur, aprecia lucrurile făcute sigur și pe-ndelete, deși era capabil și să se miște foarte repede, dacă era nevoie.

În vreme ce se străduia să străbată câmpurile pline de zăpadă, evalua factorii dimprejur care-i erau favorabili. N-a găsit decât unul singur; vremea aprigă. Bătea un vânt furtunos și sacadat, care aducea cu el rafale puternice de zăpadă, care nu prea reușeau să ajungă pe sol. Gerul se mai înmuiase, iar zăpada așternută era moale ca untul. Era grozav ce se întâmpla, s-a gândit Peter, fiindcă o noapte senină și geroasă ar fi fost complet nepotrivită misiunii sale.

Prima parte a drumului l-a purtat printre terenuri agricole, brăzdate de canale de irigație pline cu zăpadă. Din loc în loc se zărea câte o casă și un mănunchi de pomi fructiferi, însă nici o ființă pe toată întinderea aceea

imensă. Drumurile, în schimb, erau destul de aglomerate, dar Peter nu căuta calea lor bătătorită. Mi-l imaginez legănându-se peste câmpuri, adus ușor de spate, oprindu-se din loc în loc pentru a adulmeca și a asculta, alert în fața pericolului iminent. Dacă vroia, putea să traverseze un întreg ținut în pas de antilopă.

Curând, a întâlnit un drum extrem de aglomerat, plin de convoaie. Era drumul care ducea de la Erzerum la defileul Palantuken, iar Peter așteptă ocazia potrivită și traversă. Dincolo, terenul devenea mult mai greu, mai accidentat și plin de bolovani și de cioturi de copaci rupți – un decor splendid pentru Peter, în care se putea mișca rapid, fără nici o grijă. Apoi a dat peste valea abruptă a unui râu. Știa de pe hartă că urma să întâlnească un curs de apă în drum, dar nu se aștepta să fie atât de mare.

Cursul apei era umflat de zăpezile căzute recent și de aluviunile scurse de pe versanți, având o lățime de 50 metri. Peter credea că ar putea să traverseze râul înot fără probleme, însă nu-l încânta deloc ideea de a se uda până la piele. „Un om ud leoarcă face prea mult zgomot”, mi-a explicat el și, în plus, exista riscul să dea peste niște curenți mult prea puternici. Așa că a înaintat în amonte, în căutarea unui pod.

Și a găsit unul, în mai puțin de 10 minute, o construcție nouă, făcută din căpriori, suficient de lată ca să susțină trecerea camioanelor. Era păzit, fiindcă auzea pasul săltat al santinelei și, când se ridică peste mal, observă două colibe lungi de lemn, evident, un fel de post de încartiruire. Se aflau chiar pe malul râului și la vreo 15 metri de pod. Una dintre ele avea ușa întredeschisă și se întrezărea o cameră luminată, iar dinăuntru se auzea un murmur de voci. Peter avea auzul unui animal sălbatic și putea distinge, chiar și din locul în care se afla, că cei dinăuntru vorbeau germană.

În timp ce stătea la adăpost și asculta, cineva trecu pe pod. Era un ofițer, fiindcă santinela îl salută. Omul dispăru într-una dintre cele două colibe. Peter dăduse peste cantonamentul și atelierul de reparații al unui escadron de geniști germani.

Peter, oarecum debusolat, avea de gând să renunțe să traverseze podul și se pregătea să treacă râul înot, când i se năzări că ofițerul care tocmai intrase în colibă avea haine foarte asemănătoare cu ale lui. Și el avea un

pulover cenușiu și o căciulă de lână tip Balaclava, fiindcă până și un ofițer german renunță la cochetărie într-o noapte de iarnă în Anatolia. Lui Peter îi veni ideea să treacă cu mult tupeu podul, în speranța că santinela nu va remarca diferența.

Se strecură pe lângă prima colibă și porni degajat spre pod. Santinela se afla acum la capătul îndepărtat, ceea ce era foarte bine pentru Peter, fiindcă îl putea mătrăși dacă lucrurile evoluau prost. Peter adoptă mersul țeapăn al nemților și trecu pe lângă soldat, cu capul în jos, ca și cum ar fi încercat să se protejeze de vânt.

Soldatul salută. Numai că avea chef și de ceva conversație. Fără îndoială, ofițerul care trecuse mai înainte era într-o dispoziție foarte bună.

— E o noapte al dracului de grea, căpitane, spuse el în germană. Camioanele întârzie. Să ne rugăm la Dumnezeu să nu fi căzut vreun obuz peste convoiul lui Michael. Au început să folosească unele mari de tot în ultimul timp.

Peter mârâi un „noapte bună” în germană și porni mai departe. Tocmai părăsea drumul, când auzi un mare tărăboi iscat în urma sa.

Adevăratul ofițer apăruse, probabil, imediat după el, ceea ce a stârnit, evident, bănuielile santinelei. Se auzi un fluier de alarmă și, privind peste umăr, Peter văzu felinarele agitându-se în furtună. Toți soldații ieșiseră în noapte, în căutarea falsului ofițer.

Încremeni locului preț de o secundă și observă cum luminile se îndreaptă spre sudul drumului. Tocmai se pregătea să se afunde în zăpadă, spre nord, când își dădu seama ce urma să-l aștepte acolo. Pe partea aceea, un mal abrupt se oprea într-un șanț, iar malul de dincolo se spărsese și făcuse loc curentului puternic de apă. Peter putea vedea valurile mohorâte ale apei, purtate de rafalele puternice de vânt.

Dacă rămânea pe drum, avea să fie prins cât ai clipi; la sud, începuseră deja căutările; iar șanțul în sine nu era deloc o ascunzătoare bună, fiindcă observă lumini care se apropiau într-acolo. Peter se lăsă să alunece în el și își făcu un plan, în același timp. Partea de lângă drum era neregulată și foarte abruptă. Peter reuși să se lipească, pur și simplu, de mal, unde nu putea fi zărit de pe drum, iar cel care va căuta în zonă era puțin probabil să poată cerceta și locul de sub malurile sparte. Peter obișnuia

mereu să spună că cel mai bun loc pentru ascunzătoare era cel mai prost, adică cel mai puțin evident pentru mintea celor care te căutau.

Așteptă până când luminile se apropiară de ascunzătoarea sa. Se prinse cu mâna stângă de margine, unde erau mai multe pietre îngrămădite, scormoni cu vârful ghetelor în solul umed al povârnișului și se lipi de peretele malului, ca un melc. Avea nevoie de toată forța pentru a-și menține poziția mai mult timp, iar mușchii brațelor și ai picioarelor erau întinși la maximum, ca niște strune.

Soldatul care căuta în șanț s-a plictisit destul de repede, fiindcă locul era extrem de umed, și s-a alăturat camarazilor săi rămași pe drum. Aceștia se apropiau în goană, fluturând felinarele în dreptul șanțului și scotocind de zor întreaga zonă din vecinătate.

Apoi, din direcția opusă, se auziră zgomot de roți și ropot de cai. Michael și căruțele întârziate se apropiau, în sfârșit, de destinație. Goneau într-un ritm nebun și derapau întruna, încât, pentru o secundă de groază, Peter crezu că aveau să se răstoarne în șanț, exact în locul în care se camuflase el. Roțile trecură atât de aproape de marginea drumului, că aproape îi atinseră degetele. Cineva strigă un ordin și soldații se strânseră la un metru sau doi de pod. Li se alăturară și restul echipajului de căutare pentru ceea ce părea a fi o deliberare.

Michael jură că nu a întâlnit pe nimeni pe drum.

— Prostul ăla de Hannus a văzut o stafie, spuse ofițerul iritat. E mult prea frig pentru astfel de jocuri copilărești.

Hannus, cu lacrimi în ochi, își repetă relatarea:

— Dar mi-a vorbit într-o germană foarte bună!

— Dacă a fost sau nu stafie, acum e bine-merci departe, pe drum, continuă ofițerul. Oh, Doamne, ăsta a fost unul mare de tot!

Se oprise și privea rafala de obuze, fiindcă bombardamentul dinspre est se întețea.

Au mai rămas de vorbă câteva minute, după care își văzură mai departe de drum. Peter le acordă două minute să se îndepărteze, după care se cățără înapoi pe drum și porni de-a lungul său, alergând. Zgomotul bombardamentului și vântul încă aprig, alături de întunericul dens, însemnau condiții prielnice pentru ca el să se poată grăbi.

A părăsit drumul cu prima ocazie și a apucat-o din nou pe terenul accidentat. Terenul începuse să se ridice ușor, spre un pinten al vârfurilor Palantuken, pe a căror pantă îndepărtată se aflau tranșeele turcești. Noaptea începuse prin a fi neagră ca tăciunii; chiar și fumul provenit de la explozia obuzelor, de regulă vizibil noaptea, acum nu putea fi zărit niciunde. Însă rafalele de vânt erau atât de puternice, încât au reușit, în cele din urmă, să mute pâlcurile de nori de zăpadă și, pe ici-pe colo, apărură scânteieri de stele. Peter avea și busolă, dar n-avea nevoie să o folosească, fiindcă avea un fel aparte de a „simți” terenul – un simț special, care nu se naște decât în sălbăticie și care poate fi dezvoltat de un alb numai după o lungă experiență. Cred că Peter era în stare să miroasă nordul. Stabilise deja traseul pe care urma să pornească, mai ales din cauza apropierii de inamic. Însă avea și variante ocolitoare și, în timp ce se mișca, ajunse la concluzia că cel mai sigur itinerar era prin mijlocul obuzelor, în cel mai fierbinte punct al câmpului de bătaie. Nu era foarte încântat de acest plan, însă i se părea că are sens.

Deodată, începu să se împiedice de niște forme ciudate în pământ și, cum nu mai văzuse niciodată arme de calibru mare, îi luă o vreme pentru a se lămuri ce vedea. Dintr-o dată, una dintre ele se descărcă cu un răcnet, ca de sfârșitul lumii. Erau obuziere austriece – nu depășeau opt țoli, mi-închipui, dar lui Peter i se păru că arătau ca niște monștri preistorici. Și tot acolo și atunci a văzut pentru prima dată o gaură de obuz recentă, fiindcă tunurile rusești începuseră să perie acea regiune. Era atât de captivat de tot ceea ce vedea, încât și-a băgat nasul unde nu-i fierbe oala și a căzut ca un nătăfleț în groapa de lângă tun.

Tunarii din lumea întreagă sunt la fel – oameni timizi, care se ascund în găuri, hibernează și nu suportă sub nici o formă să fie deranjați.

După cădere, o voce mârâită întrebă:

— *Wer da*? și o mână puternică îl prinse de gât.

Peter avea deja o poveste pregătită. Făcea parte din convoiul lui Michael și fusese lăsat în urmă. Voia să i se indice drumul către tabăra escadronului de geniști. Se scuza foarte tare, ca să nu spun că aproape se umilea pentru deranjul provocat.

— E unul dintre porcii prusaci de la podul Marta bridge, spuse un tunar. Trage-i una între ochi, să-i băgăm mințile în cap. Păstrează direcția spre dreapta, paiață ce ești, și ai să găsești drumul. Numai fii atent când ajungi acolo, fiindcă rușii au descoperit locația.

Peter le-a mulțumit și a plecat spre dreapta, în direcția indicată. Continua să privească temător obuzierele și fu extrem de mulțumit să iasă din raza din lor de acțiune, urcând mai departe pantele dealului. Era, în sfârșit, genul de relief care-i era familiar și era gata să provoace orice turc sau neamț să-l dibuie printre lăstăriș și bolovani. Se descurca destul de bine și pe această porțiune când, deodată, aproape de urechea lui, se auzi iar un zgomot puternic, ca și cum s-ar fi rupt cerurile.

Era artileria de câmp care-și intrase în rol și sunetul unei rafale atât de aproape nu era tocmai o terapie recomandată nervilor, mai ales dacă nu te așteptai să se întâmple. Peter a crezut pentru o clipă că a fost lovit și s-a întins la pământ, pentru a-și evalua starea. Apoi descoperi explicația a ceea ce se întâmplase și porni mai departe târâș.

Imediat, descoperi primul obuz rusesc pe care-l vedea vreodată. Căzuse la nu mai mult de vreo șapte metri în dreapta lui, găurind din plin stratul de zăpadă și aruncând în aer un amestec violent de pământ, bucăți de piatră și zăpadă. Peter scuipă țărână și avu o senzație stranie, solemnă. Niciodată în viață nu mai văzuse obuze de asemenea calibru și acum nimerise taman în mijlocul unui spectacol de primă clasă, fără nici un fel de pregătire anterioară. A povestit că a simțit fiori reci în stomac și-și dorea din tot sufletul s-o ia la goană, dacă ar fi avut încotro. A continuat să meargă, însă, spre vârful culmii, deasupra căreia se ridica un văl strălucitor de lumină, ca un răsărit spectaculos. La un moment dat s-a împiedicat de o sârmă, pe care a considerat-o o capcană, drept pentru care și-a continuat drumul cu mult mai mare atenție. Încet-încet, a ajuns într-un punct din care, printre doi bolovani, putea privi perspectiva întregului câmp de bătălie.

Mi-a mărturisit că ceea ce a văzut atunci a fost exact descrierea predicatorului despre cum va arăta iadul. La vreo 50 de metri în josul pantei se vedeau tranșeele turcești – erau negre pe fundalul alb al zăpezii și, din când în când, o siluetă neagră ca de diavol se ivea pentru

o secundă și dispărea la loc. Turcii se așteptau, cu siguranță, la un atac al infanteriei, fiindcă trimiteau în aer rachete incandescente și foloseau aruncătoare de flăcări. Rușii, în schimb, le atacau întruna liniile de apărare și le împroșcau regiunea încă ocupată, nu cu șrapnel, ci cu explozibile zdravene, solide. Locul se lumina ca în miezul zilei pentru câteva momente, înconjurat într-o ceață de fum, zăpadă și moloz, după care se pierdea iarăși în întunericul tăciune, când doar bubuitul tunurilor rămânea mărturie ale războiului.

Peter se simțea rău. Nu-și imaginase vreodată că lumea ar putea produce atât de mult zgomot și haos și urechile sale aproape că renunțau să mai asculte. Pentru un om cu un curaj călit în multe situații-limită, gustul fricii – o frică cumplită, totală – era un sentiment oribil, dezgustător, care-i anihila virilitatea.

Încremenise pe culme cu ochii la exploziile dinaintea lui, știind că, în orice moment, ar putea deveni el însuși o grămadă de resturi. Zăcea acolo, încercând să găsească o urmă de rațiune în toată povestea asta, aruncându-și sie însuși afronturi pentru ceea ce simțea, dar conștient totodată că nu va scăpa de bulgărele de gheață care-i acoperise inima.

La un moment dat, n-a mai rezistat. S-a ridicat și și-a luat picioarele la spinare, pentru a scăpa cu viață. Și a pornit înainte.

E fost o nebunie. S-a repezit cu furie pe un teren bombardat cu proiectile, dar, grație Cerului, nu l-a atins nici unul. S-a aruncat din disperare în găuri de obuz și, ba în picioare, ba în patru labe, reuși să parcurgă cei cincizeci de metri până la tranșeele turcești, unde se aruncă cu toată puterea și ateriză peste un cadavru.

Contactul cu acel trup îl trezi la realitate. Gândul că oamenii mai și mureau părea oarecum reconfortant în acel moment, o imagine firească după pandemoniul dezlănțuit pe care l-a privit de pe culmea dealului.

Se târî din tranșee, rănit destul de serios la cap. Se mai calmase și se gândea intens la următorii pași. Peste tot în jurul său erau tot felul de oameni, chipuri triste și înnegrite de fum și noroi, pe care le întrezărea doar când se ridicau flăcările de avertizare. Se chinuiau să susțină pe loc parapetele și așteptau cu o încordare maximă un altfel de atac în afara ploii de obuze. Nu-i acordau deloc atenție lui Peter, fiindcă ei înșiși făceau parte din tot soiul

de unități și arme. Plus că, în timpul unui bombardament dur, nimănui nu-i mai pasă de cei de lângă el. Descoperi că era liber să se miște încotro avea chef. Cartușele goale formau un covor sclipitor pe solul tranșeelor, printre cadavre și bucăți de corp.

Ultimul obuz, cum spusesem, distrusese în mare măsură parapetul. În următorul episod întunecat, Peter se târî prin gaura creată și se fofilă printre câteva movile acoperite cu zăpadă. Nu se mai temea deloc de obuze, nu mai mult decât de o furtună în stepă. Însă era tot mai circumspect în privința reușitei de a trece la ruși. Îi lăsase în urmă pe turci, însă abia acum urma să dea piept cu adevăratul pericol, care se afla în fața lui.

La un moment dat, artileria își încetă rafalele. A fost o schimbare atât de bruscă, încât Peter a avut senzația că a asurzit, fără să fie în stare să se bucure de liniștea relaxantă a tăcerii. Părea că și vântul își domolise intensitatea sau, poate, era oprit din drumul său de panta ridicată a dealului. Și aici erau o mulțime de morți împrăștiați pe câmp, ceea ce Peter nu-și explica, fiindcă oamenii muriseră de curând. Oare turcii fuseseră atacați și forțați să se retragă?

După ce a parcurs vreo treizeci de metri, Peter se opri din nou, pentru a stabili locul exact în care ajunsese. În dreapta se aflau ruinele unei clădiri înalte, care luase foc din cauza bombardamentului. În jurul ei era un maldăr de lemne și moloz. Spre stânga, se vedea un alt deal care pornea tot mai departe, spre est, iar locul în care ajunsese el părea a fi un fel de vale între două creste. Chiar în fața lui se vedea o altă clădire ruinată, prin grinzile căreia se zărea cerul. Se întreba dacă acolo se găsea linia de tragere rusească.

Chiar în acel moment auzi câteva voci – un sunet înăbușit, înfundat – care veneau de undeva, de sub pământ, la mai puțin de un metru. A înțeles imediat cu ce avea de-a face. Era o tranșee turcească – o tranșee de comunicare. Peter nu știa prea multe despre tehnicile moderne de război, dar citise în gazete sau auzise de la mine destule informații cât să poată ajunge la o concluzie corectă. Iar cei care zăceau morți nu de mult timp pe câmp confirmau ipoteza lui. Peter tocmai străbătuse tranșeele de sprijin, de susținere ale turcilor, nicidecum liniile lor de tragere. Acestea erau încă în fața lui.

Nu disperă nici de data asta, fiindcă panica resimțită anterior îi impulsionase curajul. Se târî înainte, câte un metru o dată, pentru a nu risca nimic, și se trezi curând privind parapetul unei tranșee. Atunci se opri fără a scoate un zgomot, încercând să-și determine următorul pas.

Bombardamentul artileriei încetase și în aer domnea o liniște bizară, care se așterne uneori peste două armate adverse, separate doar de câteva zeci de metri. Peter mi-a mărturisit că nu mai auzise nimic, în afara șuieratului îndepărtat al vântului. Părea că întreaga natură și toată agitația împietriseră, pur și simplu, la fel și în tranșeea de sub el, care trecea pe sub clădirea aflată în ruine. Flăcările rămase în urma exploziei se stingeau încet și Peter întrezărea movila de pământ aflată în fața lui. I se făcuse foame, așa că scoase pachețelul cu mâncare și butelca plată cu coniac. Mâncarea și căldura coniacului îi alinară sufletul și simți că poate face față din nou încercărilor. Însă pasul următor nu era deloc simplu. Trebuia să descopere ce se afla în spatele colinei.

Deodată, la urechi îi ajunse un sunet bizar. Era atât de slab, încât la început chiar s-a îndoit că auzise bine. Apoi, când vântul se mai domoli, sunetul se auzi mai clar. Semăna perfect cu zgomotul unei bucăți goale de metal lovite de un par – un sunet muzical, cu o rezonanță ciudată.

Peter se gândi că este vântul care lovește o creangă uscată de vreun boiler vechi, în clădirea abandonată din fața sa. Problema cu această teorie era că vântul abia mai adia în valea în care ajunsese.

Continuă să-și ciulească urechile și ascultă din nou. Era un clopot, unul căzut, iar clădirea din față probabil că era, de fapt, o biserică. Își aminti că observase pe hartă o mănăstire armenească situată în zona aceea și își închipui că era vorba despre clădirea arsă din dreapta.

Imaginea unei capele și a unei clopotnițe îl duse cu gândul la existența unui intermediar uman. Și impresia aceasta se confirmă, în cele din urmă. Sunetele erau regulate și sacadate – punct, linie, punct; linie, punct, punct. Creanga unui copac bătută de vânt poate scoate tot felul de sunete înșelătoare, dar nu poate produce semnalele lungi și scurte ale Codului Morse.

În acest moment, experiența în serviciile de informații britanice, căpătată în timpul Războiului

Burilor, îi veni în ajutor. Știa codul Morse, îl putea descifra, însă din semnalul dat din capelă nu pricepea nimic. Fie era codat, fie transmitea într-o limbă necunoscută.

Rămase culcat și cugetă. În fața lui era un om, un soldat turc, aflat în slujba inamicului. În cazul ăsta, putea foarte bine să fraternizeze cu el, fiindcă erau, de fapt, de aceeași parte a baricadei. Însă cum ar fi putut să se apropie de el, fără să fie împușcat? Și o altă întrebare: cum putea acest om să transmită semnale în tabăra inamică chiar din linia de tragere, fără să fie depistat? Peter găsi un răspuns în configurația stranie a terenului. El însuși nu auzise vreun sunet până când nu ajunsese la doar câțiva metri de locul de transmitere, ceea ce însemna că soldații din tranșeele de rezervă și chiar cei din tranșeele de comunicații nu puteau auzi nimic. Iar dacă ar fi umblat cineva de-a lungul acestora din urmă și ar fi surprins, totuși, sunetul clopotului, acesta ar fi fost foarte ușor de atribuit unor cauze naturale. Iar vântul, care bătea de sus în jos, pe vale, îl purta direct spre tabăra inamicului.

Mai rămânea riscul de a fi auzit de cei aflați în tranșeele de tragere, poziționați paralel cu capela. Peter ajunse la concluzia că acea tranșee era, probabil, acoperită de oameni puțini, probabil câțiva observatori, iar cel mai apropiat se afla, oricum, la cel puțin 12 metri depărtare. Următorul obstacol era să se prezinte cumva acestui posibil aliat. Decise că singura cale era să-l ia prin surprindere. Era posibil să primească un glonț în cap, dar avea suficientă încredere în puterea și agilitatea sa, împotriva unui om cu siguranță epuizat și stresat. Odată ce-l va imobiliza, au să urmeze toate explicațiile necesare.

Peter savura din plin aceste momente. Dacă armele alea turbate ar fi continuat să tacă, Peter putea să-și ducă jocul la capăt cu calmul și demnitatea pe care le îndrăgea atât de tare. Așa că porni să șerpuiască spre destinație, elegant și discret.

Noaptea se înnegrise iar ca un cazan de smoală și era liniște, cu excepția ultimelor zvâcniri ale vântului. Zăpada construise o baricadă în jurul ruinelor, iar Peter se mișca încet, cu mare atenție. Nu-și permitea să disloce nici măcar un centimetru de zăpadă. Bătăile clopotului continuau să-și transmită mesajele în eter, acum ceva mai

tare. Peter era speriat că transmisia se va opri înainte de a ajunge la omul său.

Curând, mâna lui se opri într-un spațiu vid. Ajunsese chiar pe marginea tranșeei din față. Sunetul clopotului se auzea acum doar la un metru în dreapta și, cu o grijă imensă, își schimbă poziția. Acum clopotul ajunsese sub el și Peter simți căpriorii masivi din lemn cu care căzuse. Și mai simți ceva – un fir de sârmă fixat în pământ, al cărui capăt atârna undeva, în hău. Asta ar fi fost explicația spionului, în cazul în care cineva ar fi auzit zgomotul și ar fi scotocit pe acolo, să-i afle sursa.

Undeva, în întunericul din fața și de sub el se afla un om, la mai puțin de un metru. Peter înțepeni, analizând situația. Nu vedea nimic, însă simțea prezența și încerca să estimeze poziția relativă a omului și a clopotului și distanța lor față de el. Nu era o sarcină facilă fiindcă, dacă ar fi sărit în locul în care credea că este celălalt, era posibil să-l rateze și să-ncaseze, în schimb, un glonte în burtă. Un om care își asuma astfel de riscuri era, probabil, foarte agil în mânuirea armelor. În plus, dacă ar fi lovit clopotul în încăierare, ar fi stârnit o zarvă imensă, care ar fi alertat tot frontul.

Întâmplarea îi oferi lui Peter șansa de care avea nevoie. Silueta nevăzută se ridică și făcu un pas, până când spatele i se lipi de perete. Aproape că-i șterse cotul lui Peter, care încetase și să respire.

Există o mișcare pe care o practică negrii cafri, care ar necesita câteva desene pentru a o explica. Este, în mare parte, o prindere a gâtului și, totodată, o imobilizare a brațului drept la spate. Dacă i se aplică unui om din spate, îl anihilează la fel de eficient ca și cum ar fi prins în cătușe. Peter se ridică extrem de încet, își îndoi genunchii și se repezi asupra prăzii.

L-a prins. Trase un cap peste marginea tranșeei și, în același timp, simți în aer zbaterea brațului stâng, care încerca să-l atingă, fără prea mari șanse de succes.

— Stai calm, șopti Peter în germană. Nu vreau să-ți fac vreun rău. Avem interese comune, te asigur. Vorbești germană?

— *Nein,* răspunse o voce îmbufnată.

— Engleză?

— Da.

— Slavă Cerului, continuă Peter. Înseamnă că ne putem înțelege. Ți-am surprins sistemul de semnalizare și

trebuie să spun că e foarte eficient. Trebuie să ajung la liniile rusești până dimineață, așa că am nevoie de ajutorul tău. Sunt englez – în fine, un fel de englez, așa că suntem de aceeași parte a baricadei. Dacă-ți dau drumul, ești în stare să discutăm rezonabil?

Vocea acceptă. Peter îl eliberă din strânsoare și, în același moment, se lăsă să alunece într-o parte. Celălalt se răsuci și lovi cu brațul, dar nu nimeri decât aerul.

— Ușurel, prietene, îi spuse Peter. Nu încerca jocuri de-astea cu mine, că mă-nfurii.

— Cine ești? Cine te-a trimis? întrebă vocea nedumerită.

Peter avu atunci o idee grozavă:

— Vin din partea Companionilor Orelor Trandafirii, spuse el.

— Atunci chiar suntem prieteni, răspunse vocea. Ieși din întuneric, prietene, și n-am să-ți fac nici un rău. Eu sunt un turc de nădejde și am luptat alături de englezi la Kordofan, unde le-am învățat și graiul. Nu trăiesc decât pentru a vedea sfârșitul lui Enver, care mi-a ruinat familia și mi-a ucis fratele geamăn. Taman de-aia îi ajut acum pe ghiaurii moscoviți.

— Habar n-am cine sunt *gaurii* ăștia moscoviți de care spui dar, dacă de ruși e vorba, atunci gândim la fel. Am vești pentru ei menite să-l înfunde pe Enver. Problema e cum ajung la ei și aici am nevoie de ajutorul tău, prietene.

— Ce pot să fac?

— Ai putea cânta o melodie așa cum știi tu, la clopot. Transmite-le că, în următoarea jumătate de oră, să aștepte un dezertor cu un mesaj important. Mai spune-le, pentru numele lui Dumnezeu, să nu tragă în nimeni, până nu se asigură că nu sunt eu.

Omul prinse capătul bont al baionetei și se ghemui din nou lângă clopot. Prima lovitură ridică în aer o notă clară, vibrantă, care se răspândi în toată valea. Lovi trei note, la intervale egale. Era ca un operator de telegraf, povestea Peter, care-și apela Centrala.

— Transmite mesajul în engleză, îi ceruse Peter.

— S-ar putea să nu-nțeleagă.

— Atunci trimite cum crezi de cuviință. Am încredere în tine, fiindcă suntem frați.

După zece minute, omul încetă și rămase doar ascultând. De undeva, de departe se auzi un sunet ca de

gong de tranșee, genul de gong pe care-l folosesc pe fronturile occidentale când vor să emită o alarmă de intoxicație cu gaze.

— Au spus că vor fi gata, spuse turcul. Nu pot să notez mesajele lor în întuneric, dar semnalul pe care l-au transmis înseamnă „încuviințare”.

— Ei bine, este grozav, spuse Peter. Iar acum trebuie să plec. Ascultă un sfat de la mine: când vei auzi rafale puternice dinspre nord, fii gata să găsești rapid un refugiu sigur, fiindcă au să ia cu asalt tot orașul ăsta al vostru. Și mai spune-le oamenilor că fac o mare greșeală dacă-i mai lasă pe nemți să le stăpânească pământurile și viața. Lasă-i să-i spânzure pe Enver și pe prietenii lui și astfel vom putea zâmbi din nou.

— Lua-l-ar dracu’ pe Enver! spuse turcul. E o grămadă de sârmă ghimpată în fața noastră, dar pot să-ți arăt o cale să treci de ea. În seara asta, tunurile au găurit-o ca pe un șvaițer. Dar să te grăbești, deoarece ar putea trimite mintenaș o echipă s-o repare. Reține că, înainte de celelalte tranșee, mai e o grămadă de sârmă ghimpată.

Peter, cu ajutorul indicațiilor, găsi destul de ușor o cale de a se strecura prin îngrăditura de sârmă. Un ghimpe reuși, totuși, să-i facă o zgârietură în spate, dar ajunse destul de repede la ultimele posturi și se trezi deodată în câmp deschis. Locul ăla era un cimitir al morților neîngropați, care duhneau oribil, în vreme ce încerca să se strecoare printre ei. Nu avea deloc de gând să piardă vremea, fiindcă i se părea că aude deja în urmă mișcările echipei turcești de reparații. Se temea că o rachetă de semnalizare l-ar putea da de gol imediat și că o salvă de gloanțe i-ar putea grăbi retragerea iminentă.

Din gaură de obuz în gaură de obuz, își croi drum până la vechea tranșee de comunicare, despre care știa că-l va duce în direcția corectă. Probabil că turcii fuseseră forțați să se retragă nu mai devreme de săptămâna ce tocmai trecuse, iar rușii ocupaseră acum tranșeele evacuate. Șanțul era pe jumătate plin cu apă, dar lui Peter îi conferea un sentiment de siguranță, fiindcă îl ajuta să-și țină capul sub nivelul solului. Apoi tranșeea se sfârși, iar Peter se trezi în fața unei pădurici de garduri de sârmă ghimpată.

Turcul specificase în semnalele sale o jumătate de oră, dar Peter credea că trecuseră deja vreo două ore înainte să poată trece dincolo, prin îngrădirile acelea

periculoase. Obuzele nu reușiseră să distrugă mare lucru. Stâlpii erau la locul lor, bine înfipți în pământ, iar firele de sârmă ghimpată părea că ating pământul. Rețineți, Peter nu avea nici un cleşte, chiar mai nimic, de altfel, în afara mâinilor lui. Încă o dată, simți cum frica îi cuprinde iar sufletul. Se și vedea prins în rețeaua aceea de fire, cu vulturi monstruoși așteptând să se năpustească asupra lui din vârful muntelui. În orice moment, se putea aprinde o rachetă de semnalizare și vreo duzină de mitraliere și-ar fi găsit cu siguranță o țintă ușoară. Uitase complet de mesajul transmis de turc cu ajutorul clopotului, fiindcă nici un mesaj n-ar fi reușit să-l abată de la imaginea omniprezentă a morții, care-l bântuia întruna. Mă simțeam, a povestit el ulterior, ca și cum aș fi urmărit un leu bătrân intrând în tufe, în urma lui doar cu o potecă îngustă și nimic altceva care să ofere o cale de ieșire.

Tunurile au început să bubuie iar – tunurile turcești, de data asta, din spate, de pe creastă – iar unul dintre obuze căzu direct pe sârme, creându-i o portiță de scăpare. La adăpostul exploziilor, reuși să mai străbată câțiva metri buni, lăsând însă în urmă bucăți semnificative din haine, agățate în sârmă. Și apoi, destul de brusc, când speranța aproape că-i dispăruse din suflet, simți cum terenul devine tot mai abrupt. Încremeni pe loc, în vreme ce o rachetă de semnalizare a turcilor lumină locul. Apucă să vadă chiar în fața lui un meterez, cu vârfuri de baionete zărindu-se în urma lor. Era rândul rușilor să-și activeze liniile de apărare.

Peter își ridică membrele înțepenite de pe jos și strigă: Prieten! Engleză!

O față îl privi curios, după care întunericul coborî la loc.

— Prieten, repetă el mârâit. Engleză.

Auzi voci din spatele parapetului. Se aprinse o lanternă electrică și câteva raze de lumină reușiră să-i surprindă chipul. Apoi se auzi o voce, una prietenoasă și amabilă, iar după tonalitate părea a-l îndemna să se apropie.

Peter se ridică și, când se prinse cu mâinile de parapet, simți vârfurile tuturor baionetelor îndreptate spre el. Însă vocea care-i vorbise părea destul de primitoare, așa că se hotărî și sări gardul. Lanterna se aprinse din nou și descoperi un om între două vârste, inimaginabil de murdar și de slab, cu capul sângerând și cu o sărăcie de

haină aruncată pe spate. Iar omul nostru, descoperind figuri prietenoase în jurul lui, începu să zâmbească întruna.

— Am parcurs un drum tare greu, îi spuse Peter. Vreau să-l văd cât mai repede pe general, fiindcă am să-i ofer un dar.

A fost dus la un ofițer aflat într-un adăpost, care-i vorbi în franceză – limbă pe care Peter n-o înțelegea. Dar vederea planurilor lui Stumm făcea minuni. După aceea, a fost înghesuit prin alte tranșee de comunicare și apoi condus peste terenuri mlăștinoase, până la o fermă ascunsă între copaci. Aici a întâlnit ofițerii statului major, care l-au privit pe el, apoi i-au privit harta, după care l-au suit pe un cal și l-au zorit către est. În cele din urmă, a ajuns la o casă mare și dărăpănată, unde a fost condus într-o încăpere largă, plină de generali și de hărți.

Concluzia trebuie relatată în cuvintele lui Peter:

— Am întâlnit un om voinic, care stătea la masă în fața unei căni de cafea. Când l-am văzut, mi-a sărit inima din piept, fiindcă era tocmai omul cu care am vânat la Pungwe în ’98 – omul căruia negrii cafri îi spuneau „Corn de țap”, din cauza mustăților lui lungi și întoarse. Acolo era un prinț, iar aici un mare general. Când l-am văzut, am alergat la el și i-am prins mâna de bucurie, strigând:

„Hoe gat het[22]*, Mynheer*?*”*

Iar el mă recunoscu și îmi răspunse în olandeză:

„Fir-aș al naibii, dacă nu e taman bătrânul Peter Pienaar!”

Apoi mi-a oferit cafea, șuncă și niște pâine proaspătă, după care desfăcu harta și o privi.

„Ce-i asta? strigase uluit, înroșindu-se tot la față.”

„Este harta de stat major a unui tip pe nume Stumm, un ticălos neamț care comandă încă în orașul de colo, i-am spus.”

— Tipul a privit harta cu mare atenție, povestea Peter, și a citit însemnările de pe margine, după care a citit și cealaltă hârtie pe care mi-ai dat-o, Dick. La final, și-a aruncat mâinile-n aer și a izbucnit în hohote de râs. A luat o pâine și a azvârlit-o în aer, lăsând-o să cadă-n capul altui general. Le-a vorbit celor prezenți în limba lor și au început și ei să râdă, iar unul sau doi s-au grăbit să plece, ca și cum ar fi avut treburi urgente de îndeplinit. Nu mai văzusem niciodată așa o sursă inepuizabilă de fericire.

Vezi tu, erau oameni inteligenți și și-au dat imediat seama de valoarea informațiilor pe care mi le-ai dat. La final, s-a ridicat în picioare și m-a îmbrățișat, așa jegos cum eram, ba chiar m-a sărutat pe ambii obraji.

„Înaintea lui Dumnezeu, Peter,” îi spusese ofițerul rus, „ești cel mai dibace și mai iscusit vânător de la Nimrod încoace. De fiecare dată mi-ai găsit o pradă frumoasă, dar niciodată atât de mare și de grasă ca asta!”.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU
Micul deal

Un om înțelept a spus odată că cea mai elocventă formă de curaj este să stai locului, să aștepți. Am simțit-o pe pielea mea când stăteam înghesuiți în tranșeele din Vermelles, sub ploaia de obuze. Am simțit-o și când am trecut peste parapete la Loos, dar niciodată n-am simțit-o atât de pregnant, ca în cele două zile petrecute în pivniță, după plecarea lui Peter. Trebuia să strâng din dinți și să-mi păstrez capul limpede. Peter plecase într-o misiune nebunească, căreia cu greu îi dădeam șanse de izbândă. De la Sandy nu primisem nici o veste; undeva, la mai puțin de 100 de metri, el se lupta cu proprii demoni, iar eu eram chinuit de gândul că și-ar putea pierde din rațiune și că va strica toate planurile.

Un Companion bizar ne aducea mâncarea – un om care vorbea doar turcă și care nu era în stare să ne dea nici o informație. Am bănuit că Hussin era plecat în căutarea cailor. Dacă aș fi putut să ajut și eu cu ceva, numai să scap de neliniștea care nu-mi dădea pace! Însă nu aveam ce face din celula noastră, decât să aștept și să cuget. Începusem să-i înțeleg și să-i apreciez pe generalii din spatele liniilor de luptă ale unei bătălii, acei oameni care gândesc planuri și strategii, pe care alții urmează să le execute. Să te afli în fruntea unui atac nu e nici pe departe la fel de chinuitor ca atunci când ești forțat să stai într-un fotoliu, așteptând vești.

Era cumplit de rece și ne petreceam cea mai mare parte a zilei înfășurați în haine și afundați adânc în paie. Blenkiron era minunat. Nu avea suficientă lumină ca să joace pasiențe, dar nu se plângea niciodată. Dormea în cea mai mare parte a timpului și, când era treaz, trăncănea așa de bine dispus, de parcă urma să plece în vacanță. Se bucura de un confort imens, fiindcă îi dispăruse dispepsia. Cânta întruna imnuri bunei Providențe, care-i vindecase duodenul.

Singura mea ocupație era să ascult vocea armelor. În prima zi după plecarea lui Peter, nu se auzi mare lucru pe frontul apropiat, însă odată cu lăsarea serii se dezlănțui

potopul. Nici în ziua următoare nu încetară, din zori până seara, ceea ce-mi amintea de cele 48 de ore teribile dinaintea bătăliei de la Loos. Încercam să găsesc în orice zgomot o dovadă că Peter reușise să treacă liniile la ruși, însă nu reușeam să mă conving prea tare. Ba chiar, din contră, mi se părea că aceste bombardamente disperate trădau faptul că planul rușilor încă era cel de a ataca frontal.

De două sau de trei ori, m-am urcat pe acoperiş pentru aer proaspăt. Zilele erau cețoase și umede și nu reușeam să văd mare lucru din peisaj. Pe drumul spre Palantuken încă se zăreau convoaie cu muniție și hrană, dar și căruțe lente, încărcate cu răniți, care se întorceau agale. Am remarcat, totuși, un du-te-vino continuu între casa noastră și oraş. În permanență treceau maşini sau mesageri călare și am ajuns la concluzia că Hilda von Einem își pregătea rolul în apărarea Erzerum-ului.

Toate aceste relatări provin din prima zi după plecarea lui Peter. A doua zi, când am încercat din nou trapa, am descoperit că era încuiată și astupată cu o greutate. Probabil că prietenii noştri făcuseră asta și pe bună dreptate. Dacă acea casă se transforma într-un loc public, cu foarte mulți oaspeți, nu era cazul ca eu să bântui de zor pe acoperiş.

A doua seară târziu, reapăru Hussin. Era după cină, când Blenkiron adormise deja, iar eu mă pregăteam să număr orele până dimineață. Nu eram în stare să închid ochii în acele zile și cu atât mai puțin noaptea.

Hussin nu aprinse nici de data asta felinarul. I-am auzit cheia în încuietoare și apoi pasul ușor și agil, în apropiere.

— Dormi? m-a întrebat și, după ce i-am spus că nu, se așeză lângă mine.

— Am găsit cai, îmi spuse, iar Stăpânul mi-a spus să vă transmit că plecăm dimineață, cu trei ore înainte de răsăritul soarelui.

Niște vești foarte bune.

— Spune-mi, te rog, ce se întâmplă afară, i-am cerut. Zăcem în mormântul ăsta de trei zile deja și nu mai știm nimic.

— Armele au de lucru, continuă el. Germanii vin aici oră de oră, dar nu știu de ce. În plus, au răscolit tot orașul în căutarea voastră. Au ajuns și aici, dar au plecat

cum au venit, cu mâinile goale… Încearcă să dormi, stăpâne, fiindcă ne așteaptă o misiune grea.

N-am dormit prea mult, chinuit fiind de emoțiile călătoriei, și-l invidiam pe Blenkiron pentru somnul lui eupeptic. Am adormit și eu o oră și un pic, suficient pentru a visa din nou vechiul coșmar. Mă aflam iar în strânsoarea unei trecători, urmărit cu ardoare de inamic, încercând disperat să găsesc un adăpost la care știam că trebuie să ajung. Însă nu mai eram singur de data asta, ci cu toți ceilalți: nu eram în stare să spun cu cine, fiindcă figurile lor se dizolvau în ceață. Călcam pe un strat gros de zăpadă și deasupra ne veghea un cer cenușiu. De-o parte și de alta se ridicau piscurile negre, iar ceva mai în față, în ceața trecătorii, se afla acel *castrol* bizar, pe care-l văzusem prima dată în vis, pe drumul dinspre Erzerum.

Îl vedeam distinct, în detaliu. Se afla pe partea stângă a drumului ce străbătea defileul, deasupra unui gol în care stâncile mari străpungeau stratul de zăpadă. De-o parte și de alta, malurile erau abrupte, așa că zăpada alunecase în petice, lăsând în urmă șiraguri de marnă lucioasă. Pereții muntelui nu se ridicau drepți și netezi, ci alunecau într-un unghi de 45 de grade, iar de pe vârf păreau un mare abis, ca și când stâncile ar fi fost sculptate de vreme în formă de cană.

Cam asta era configurația oricărui *castrol* sud-african și știam că în același fel va arăta și acesta. Ne chinuiam să ajungem la el, dar ne încetinea zăpada, iar dușmanii erau periculos de aproape.

Apoi m-a trezit o siluetă aflată chiar lângă mine:

— Trezește-te, stăpâne, e timpul să ne suim pe cai.

Precum somnambulii, am ieșit în aerul aspru al nopții. Hussin ne conduse printr-o intrare secretă și apoi printr-un loc ce părea a fi livadă, până la adăpostul unor brazi înalți. Aici se aflau trei cai, mestecând liniștiți din sacul cu grăunțe.

— Ce bine, mi-am zis, un sac de cereale înaintea unui drum atât de lung și de greu!

Erau nouă cai pentru nouă călăreți. Am încălecat fără nici o vorbă și am pornit în șir indian printr-un crâng de copaci, unde o îngrăditură stricată marca locul terenului agricol. De acolo, vreme de vreo 20 de minute, Hussin ne îndrumă prin zăpada adâncă și vâscoasă. Voia să evite orice zgomot posibil, până când ne îndepărtam suficient

de mult de casă. Apoi am ajuns la un drum lateral, care dădea într-o rută ceva mai mare, ce traversa ținutul de la vest spre sud-vest. Odată ajunși aici, nu am pierdut deloc timpul și am pornit într-un galop furibund prin întuneric.

Îmi recăpătasem între timp tot entuziasmul. Eram, pur și simplu, intoxicat de mișcare și aș fi fost în stare să cânt și să râd în hohote de bucurie. Sub cerul întunecat și plin de stele, pericolele sunt fie uitate, fie teribil de vii. Ale mele erau uitate. Întunericul prin care galopam mă purta tot mai aproape de libertate, de prieteni. Și spre succes, într-adevăr, la care nu îndrăzneam să sper și, cu atât mai puțin, să visez.

Hussin călărea în față, iar eu eram alături. Mi-am aruncat privirea peste umăr și l-am văzut pe Blenkiron imediat în urma mea, evident complet nemulțumit de ritmul în care călăream și de șaua primită. Obișnuia să spună că exercițiile de călărie îi făceau bine la ficat, însă aprecia pașii mărunți și, cel mult, un galop slab, nicidecum raidul ăsta nebunesc și amețitor. Coapsele lui erau mult prea dolofane pentru a se potrivi unei șei de piele.

Am trecut la un moment dat pe lângă un foc de tabără într-o vale, fără-ndoială bivuacul vreunei unități turcești, și toți caii se opriră brusc, speriați. După înjurăturile lui Blenkiron am înțeles că scăpase hățurile și se ținea acum doar de gâtul calului.

Lângă el călărea o siluetă înaltă, înfășurată până-n gât în tot felul de mantii. În jurul gâtului purta un fel de șal, ai cărui ciucuri îi fluturau în vânt. Sandy, bineînțeles, nu mai avea haine europene, fiindcă trecuseră luni de zile de când renunțase la ele. Aș fi vrut să-i vorbesc, dar parcă nu îndrăzneam. Tăcerea lui mă bloca. Era un călăreț grozav, cu statura fermă specifică vânătorii englezești, ceea ce era foarte bine, fiindcă nu se concentra deloc asupra calului său. Mintea îi era la fel de chinuită de gânduri nerostite.

Între timp, aerul din jur căpătase o aromă înțepătoare, putredă. Din văi începuse să se ridice un strat de ceață.

— Aici e mâna diavolului, i-am strigat lui Hussin. Ne poți ghida prin ceață?

— Nu știu, spuse el, dând din cap. Mă bazam pe faptul că mă pot orienta după forma dealurilor.

— Avem o hartă și o busolă, oricum. Dar ne vor încetini ritmul. Să ne rugăm la Dumnezeu să se ridice ceața!

Curând, vaporii de ceață se preschimbară din negru în cenușiu și se iviră zorile, ceea ce nu ajuta foarte tare în condițiile astea. Ceața se rostogolea valuri-valuri pe lângă urechile cailor și, mergând în fața plutonului, abia dacă-i zăream pe cei din spate.

— E cazul să părăsim drumul, spuse Hussin, altfel am putea da peste oameni curioși.

Am virat spre stânga, pe un teren ce părea mai degrabă o mlaștină scoțiană. Avea bălți de apă pe alocuri, încărcate de mormane de zăpadă și niște șiruri lungi de pietre alunecoase și umede. Era un drum teribil de greu, iar ceața făcea imposibilă încercarea de a menține drumul drept. Am scos harta și busola și am încercat să stabilesc o rută de ocolire a flancului muntos care ne separa de valea către care ne îndreptam.

— Avem un curs de apă în față, i-am strigat lui Hussin. E accesibil, îl putem traversa?

— E doar o dâră de apă, spuse el tușind. Ceața asta blestemată e trimisă de Eblis[23].

Însă mi-am dat seama cu mult înainte de a ajunge la cursul de apă că nu era deloc doar o dâră. Era un torent de munte care se rostogolea cu furie și, cum am observat imediat, curgea printr-o râpă adâncă. Deocamdată ne aflam pe muchia lui, un vârtej spumos și zgomotos și o furie de curenți rapizi. Ar fi fost la fel de simplu să trecem caii prin acel torent pe cât ar fi fost să escaladăm călare vârfurile munților Palantuken.

Hussin privea consternat.

— Fie ca Allah să-mi ierte nebunia, fiindcă ar fi trebuit să știu. N-avem decât să ne întoarcem la drum și să găsim un pod. Ce năpastă pe capul meu, să-mi dezamăgesc astfel stăpânii!

Ne-am întors din nou la mlaștină, cu moralul ceva mai afectat decât trecusem prima dată. Nu aveam prea mult timp de partea noastră, iar Hilda von Einem avea să dezlănțuie iadul pentru a ne lua urma. Hussin forța ritmul, fiindcă neliniștea lui era la fel de mare ca a mea.

Înainte să ajungem iarăși la drum, ceața începuse să mai cedeze din teritoriu și ne-a dezvăluit un ținut aflat chiar la poalele dealurilor, dincolo de râu. Era o priveliște limpede, fiecare formă de relief dezvăluindu-se clar și

umed în lumina dimineții. Am observat podul, pe care erau înșirați călăreți, dar și drumul pe care se deplasau convoaiele de cavalerie.

Și ei ne observară în același timp. Convoiul se umplu de un murmur, se auzi un fluierat prelung, iar grupele de călăreți își întoarseră caii spre râu și porniră de-a lungul mlaștinii.

— Nu v-am spus eu că ceața asta e trimisă de Eblis? mârâi Hussin, în vreme ce ne întorceam rapid din drum și galopam pe vechile urme. Jandarmii ăștia blestemați ne-au luat la ochi și ne-au tăiat drumul.

Eu am optat pentru traversarea torentului de apă cu orice risc, dar Hussin observă că nu avea nici un rost să ne asumăm un asemenea pericol. Cavaleria de dincolo de pod se deplasa, deja, pe celălalt mal al râului.

— Cunosc foarte bine un drum care șerpuiește printre dealuri, dar trebuie să-l traversăm pe jos. Dacă ne putem mări avansul și prindem din urmă valul de ceață, e posibil să avem, totuși, o șansă.

Era foarte chinuitor să te târăști pe la poalele colinelor. Urmăritorii se aflau deja în spatele nostru, ceea ce întețea și mai mult dificultatea fiecărui obstacol întâlnit în cale. Mergeam pe porțiuni întinse de pietriș și bolovăniș, unde zăpada așternută neregulat ne aluneca de sub picioare. Trebuia să ocolim bolovanii mai mari și gropile de mlaștină, unde șiroaiele de zăpezi topite bălteau în terenul plat și în care riscam să ne afundăm până la mijloc. Din fericire pentru noi, ceața coborâse din nou și, deși ne ajuta îngreunând înaintarea trupelor de cavalerie, ne și chinuia în același timp, pentru că lui Hussin îi era tot mai greu să țină drumul drept.

Reuși, până la urmă, să găsească poteca. Era un drum accidentat și abrupt pe care se urca pe culme. Însă, nu demult, acolo avusese loc și o serioasă alunecare de teren. O cicatrice mare de pământ proaspăt se întindea de-a lungul pantei, iar cu zăpada care se depusese deasupra arăta ca o felie tăiată dintr-un tort de ciocolată cu înghețată.

Am priviți uluiți o vreme, până ne-am dat seama de inutilitatea de a merge mai departe.

— Eu zic să încercăm pe culmi, le-am spus. Unde a fost odată un drum, poate fi găsit și altul.

— Și să devenim o țintă vie a lunetiștilor, spuse Hussin morocănos. Priviți!

Ceața se ridicase iar și o privire în urmă îmi dovedi că echipajul de urmărire se apropia tot mai mult de noi. Erau la mai puțin de 300 de metri în spatele nostru. Ne-am întors caii și am pornit mai departe spre est, de-a lungul poalelor crestelor de munte.

Atunci, Sandy vorbi pentru prima dată de când plecasem la drum:

— Nu știu ce-aveți voi în minte, băieți, dar eu n-am de gând să mă las prins. Nu avem mare lucru de făcut, decât să găsim un adăpost și să ripostăm cum se cuvine. Ne vindem viața scump de tot.

— Floare la ureche, spuse Blenkiron vesel.

Galopul era o tortură groaznică pentru el, încât orice fel de oprire, în orice condiții, era mai mult decât binevenită.

— Distribuiți armele, spuse Sandy.

Companionii cărau toți puști atârnate de umăr. Hussin scoase dintr-un sac atârnat de șa puști și banduliere pentru noi, ceilalți. Când o atârnam de propria șa, am remarcat că pușca era ultimul model de Mauser german.

— Cel mai greu va fi acum să găsim locul potrivit pentru a opune rezistență atacului, spuse Sandy. Șansele sunt împotriva noastră de această dată.

Încă o dată am pătruns într-un val de negură și am reușit să înaintăm mai ușor pe o porțiune de coastă ceva mai netedă. Urmă o ridicătură a stâncii și, dincolo de ea, am văzut răsăritul. Curând ne-a inundat lumina puternică a dimineții. Ne aflam deasupra unei văi largi, care șerpuia prin defileul munților din zare. Mă așteptasem la imaginea asta. Era una dintre variantele de a ajunge la pasul Palantuken, aflat la câțiva zeci de kilometri de casa în care fuseserăm ascunși.

Și apoi am privit la un moment dat spre sud și am văzut ceea ce urmăream să văd de zile întregi. O colină nu prea înaltă despărțea valea în două și în vârful său se afla un cerc de pietre. Era tocmai *castrol*-ul din visul meu persistent.

În acel moment, am preluat comanda.

— Aceea e fortăreața noastră, am urlat. Odată ajunși acolo, putem rezista și o săptămână. Hai, călare! Încă puțin și am ajuns.

Am pornit într-o goană nebună prin acel defileu, ca niște posedați, chiar și Blenkiron ținând pasul bărbătește,

printre cotituri și viraje amețitoare. Imediat am ajuns pe cărare și ne-am continuat goana nebună, pe lângă echipaje de infanterie și artilerie sau căruțe goale. Am remarcat că majoritatea păreau să se deplaseze spre poale și foarte puțini urcau spre creștetul muntelui. Hussin urlă câteva cuvinte în turcă, care ne ajutară să trecem prin mulțime, lăsând în urmă numai priviri uluite și un murmur neliniștit. Cu colțul ochiului, am observat că Sandy își desfăcuse straturile de pânză cu care era înfășurat, arătând acum ca un caleidoscop de culori. Nu mă puteam gândi decât la colina dinaintea noastră, așteptându-ne parcă dincolo de valea îngustă.

Nici un cal nu ar fi putut urca panta abruptă a colinei. I-am îndemnat să plece mai departe pe vale și, descălecând în grabă, am luat desagii în spinare și am început să urcăm panta spre *castrol.* Terenul era plin de bolovani, care ne ofereau însă un oareșce adăpost, de care urma să avem nevoie cât de curând. Am aruncat o privire în urmă și i-am văzut pe urmăritori chiar în ceafa noastră, pe drumul de deasupra văii, pregătiți să ne ia în ținta puștii.

În condiții normale, am fi fost niște ținte extrem de ușoare dar, din fericire, pâlcuri de negură dansau iarăși deasupra văii. Ceilalți se puteau apăra singuri, așa că eu am rămas cu Blenkiron pentru a-l târî, efectiv fără suflare, pe calea cea mai puțin expusă. Din când în când, rafale de gloanțe se spărgeau în pietrele din jurul nostru, una dintre ele șfichiuind chiar pe lângă urechea mea. Foarte neplăcut. În felul ăsta, am acoperit cam trei sferturi din distanța până la vârf și nu mai aveam decât câțiva metri fără vegetație, până la marginea cercului de pietre.

Blenkiron a fost lovit în picior – singura noastră victimă, de altfel. Nu aveam de ales decât să-l car în spinare, așa că l-am săltat pe umeri și, cu un ultim elan, am reușit să parcurg și ultima porțiune rămasă până în vârf. Era o misiune extrem de riscantă, fiindcă gloanțele ne șiroiau pe la urechi, dar am ajuns toți cu bine în vârf și, după o cățărare scurtă, am intrat la adăpost. L-am întins pe Blenkiron înăuntrul *castrol*-ului și am început să pregătesc apărarea.

Aveam foarte puțin timp la dispoziție. Din negura subțire nu conteneau să apară siluete, care se ghemuiau, la rândul lor, la adăpost. Locul în care ne aflam era un fel de redută naturală, cu excepția faptului că nu existau

creneluri și saci de nisip. Eram nevoiți să ne săltăm capul peste margine pentru a trage de fiecare dată, însă pericolul era diminuat de fantasticul teren de tragere, pe care ni-l creau cele câteva zeci de metri de pantă. Am așezat oamenii pe posturi clare și am început să aștept. Blenkiron, cu chipul palid, insistă să ia și el parte la apărare, informându-ne că se pricepe foarte bine la mânuitul pistoalelor.

Am dat ordin ca nimeni să nu tragă cu arma, până când inamicul nu pleacă de la adăpostul pietrelor și ajunge în terenul deschis. Cercul de pietre acoperea tot creștetul colinei și trebuia să fim vigilenți, pentru a nu ne lăsa surprinși din nici o parte a văii. Pușca lui Hussin chiar răsună o dată în spatele meu, așa că măsurile mele de precauție nu au fost în van.

Ne pricepeam toți trei să tragem destul de bine cu arma, deși nici unul nu se ridica la performanța lui Peter, iar Companionii ne țineau isonul cu brio. Mauser-ul era o armă pe care o cunoșteam foarte bine, așa că n-am prea ratat. Atacatorii nu aveau nici o șansă în fața noastră, fiindcă singura lor speranță era să ne depășească numeric și, cum nici ei nu erau mai mulți de două duzini, planul era sortit eșecului. Cred că am reușit să doborâm vreo trei, fiindcă leșurile au fost lăsate să zacă pe jos, și am rănit cel puțin șase, în vreme ce restul o luară la sănătoasa spre drum. Într-un sfert de oră se încheiase tot circul.

— Sunt niște câini de kurzi, l-am auzit pe Hussin mârâind printre dinți. Numai un ghiaur kurd ar fi în stare să tragă într-un veșmânt Kaaba[24].

Atunci abia l-am privit cu atenție pe Sandy. Renunțase la șaluri și la alte pânzeturi și rămăsese în cea mai bizară costumație pe care un om o purtase vreodată în bătălie. Nu știu de unde, făcuse rost de cizme și de pantaloni de călărie. Pe deasupra și ajungând dincolo de talie, purta un minunat *jibbah*, un efod[25] de mătase, de culoarea verde-aprins a smaraldului. Credeam că-i de mătase, deși nu semăna cu nici un fel de mătase pe care s-o fi pipăit vreodată – cea mai fină și elegantă țesătură, cu o strălucire și o profunzime aparte. Pe piept era însăilat un model bizar, pe care, în lumina slabă dintre pietre, nu-l puteam descifra prea bine. Pot să bag mâna-n foc că niciodată un veșmânt mai rar sau mai prețios nu fusese expus gloanțelor, pe o colină, în iarna mohorâtă.

Sandy, în schimb, nu părea să fie conștient de puterea veșmintelor sale. Ochii lui, din nou ageri, scrutau orizonturile.

— A fost doar uvertura, strigă el. Spectacolul de operă va fi reluat cât de curând. Ar trebui să acoperim golurile astea cu niște parapete, altfel ne vor dibui de la 1000 de metri.

Între timp, reușisem să-i bandajez rana lui Blenkiron cu o bucată de pânză oferită de Hussin. Un glonț ricoșase și-i zgâriase tibia piciorului stâng. Apoi i-am ajutat pe ceilalți să ridice maluri de pământ, pentru a completa circuitul de apărare. Nu era o sarcină ușoară, fiindcă nu aveam altceva de săpat decât propriile noastre cuțite, cu care trebuia să trecem dincolo de stratul de pietriș înghețat. În timp ce lucram, am încercat să evaluez eficacitatea acestui refugiu.

Castrol-ul era aproximativ un cerc de vreo zece metri diametru, cu un interior plin de bolovani și de pietriș, iar parapetele sale aveau cam un metru și ceva înălțime. Ceața se ridicase, de-acum, din marea parte a ținutului, astfel că puteam să văd împrejurimile. Spre vest, dincolo de vale, era drumul pe care venisem, iar acum erau adunate rămășițele urmăririi noastre. Spre nord, colina se oprea abrupt în fundul văii, iar la sud, după o fundătură, se vedea o altă creastă, care bloca vederea.

Bănuiam că nu suntem foarte departe de front, fiindcă tunetul armelor se auzea în imediata vecinătate – atât zgomotele sparte ale infanteriei, cât și cele profunde, adânci ale obuzierelor. Mai mult, puteam auzi chiar răpăitul mitralierelor, ca un țipăt de coțofană în mijlocul urletelor ogarilor la vânătoare. Am văzut chiar și explozia unui obuz rusesc, care încerca, evident, să străbată distanța până la drumul principal. Unul mare de tot – de vreo opt țoii – ateriză la mai puțin de 10 metri de un convoi aflat undeva, către est. Alt obuz căzuse pe valea prin care tocmai ce veniserăm. Toate astea erau, fără-ndoială, tiruri de reglaj și mă întrebam dacă rușii or avea, cumva, posturi de observație pe culmile muntelui, pentru a le marca. În acest caz, puteau încerca rapid un baraj de artilerie, caz în care ne-am fi trezit foarte aproape de raza sa de acțiune. Ar fi fost o ironie destul de crudă dacă deveneam ținta obuzelor aliate.

— Oh, Doamne, l-am auzit pe Sandy, dacă am fi avut vreo două mitraliere, am fi putut apăra acest loc împotriva unei întregi divizii.

— Cum rămâne cu obuzele? l-am întrebat. Dacă reușesc să aducă un tun sus pe deal, atunci ne pot spulbera în mai puțin de 10 minute.

— Te rog, Doamne, fă-i pe ruși să-i țină cât mai ocupați ca să mai facă și asta.

Cu panică în suflet, am privit cum inamicii noștri înaintează pe pod. Parcă erau mai mulți de-acum și transmiteau niște semnale cu un steag alb. Apoi, ne învălui iar ceața, iar câmpul nostru de vedere se limita la doar zece metri de abur.

— Atenție, le-am strigat, ne-ar putea ataca în orice moment. Fiecare om să fie cu ochii pe marginile negurii și să tragă la orice semn.

Timp de o jumătate de oră am așteptat în lumea aceea albă și bizară, cu ochii înlăcrimați din cauza concentrării cu care scrutam orizontul. Bubuitul tunurilor părea că încetează și totul fu cuprins de o liniște mormântală. Gemetele lui Blenkiron, care-și lovise piciorul de unul dintre parapete, ne făcură pe toți să tresărim.

Și apoi, de undeva din mijlocul ceții, s-a auzit o voce.

Era vocea unei femei, o voce înaltă, penetrantă, dar dulce în același timp. Vorbea într-o limbă pe care n-o știam, dar pe care Sandy o înțelegea. Acesta făcu o mișcare bruscă, ca și cum ar fi încercat să pareze o lovitură.

Femeia își făcu apariția pe panta netedă, la doar câțiva metri de noi. Prima figură pe care a observat-o a fost a mea. Blenkiron, ghemuit lângă parapet, înjura de zor.

— Vin spre voi să vă propun o negociere, spuse ea în engleză. Îmi permiteți să urc până acolo?

Urcă toată panta până la cercul de pietre și trecu peste margine, cu ușurința și grația unei căprioare. Avea niște haine bizare – cizme cu pinteni și pantaloni bufanți, de călărie, pe deasupra cărora îi atârna o tunică verde. Pe cap purta un turban, prins în față cu o broșă cu piatră prețioasă, iar pe umeri purta o pelerină. Mâinile îi erau acoperite de mănuși cu armură, iar ca armă avea un bici de călărie. Părul îi era presărat cu cristale de brumă

înghețată, iar hainele aveau paloarea argintie a negurii abia căzute.

Niciodată nu o considerasem o femeie frumoasă. Ciudată, stranie, minunată dacă vrei, dar cuvântul „frumoasă” are o conotație mult prea blândă și umană pentru un astfel de chip. Însă acum, stând în fața noastră în lumina culorilor vii, cu ochii strălucind ca stelele, cu postura unei păsări de pradă, trebuie să mărturisesc că avea o frumusețe aparte. Poate că era diavolul gol, însă avea statura unei regine. Și m-am trezit visând la gloria de a intra călare, alături de ea, în Ierusalim.

Sandy încremenise, cu chipul grav și inert. Ea își ridică mâinile spre el, șoptindu-i în turcă. Am observat că cei șase Companioni dispăruseră din *castrol* și așteptau undeva, mai departe, în afara câmpului vizual.

Nu știu ce-i spunea, dar din tonalitatea vocii ei și din priviri mi-am închipuit că îl ruga ceva – să se întoarcă, să-i fie în continuare partener în marea lor aventură; și-i mai cerea, din câte îmi dădeam seama, dragostea lui. Figura lui Sandy era ca o mască mortuară, cu sprâncenele încruntate și cu maxilarele încleștate.

— Doamnă, îi răspunse el, vă cer să spuneți rapid ce aveți de spus și în engleză. Prietenii mei trebuie să înțeleagă tot ce spuneți.

— Prietenii tăi! strigă ea. Ce are de-a face un prinț cu slugile astea? Poate servitorii tăi, în nici un caz prieteni.

— Sunt prietenii mei, repetă Sandy furios. Trebuie să aflați, doamnă, că eu sunt ofițer britanic.

Asta a fost o lovitură sub centură, șocantă. Numai Dumnezeu știe ce-o fi crezut ea despre originile lui, dar niciodată nu-și închipuise varianta asta. Ochii îi ieșiră din orbite și deveniră tot mai sticloși, iar buzele i se desfăcură, încercând să spună ceva, dar vocea o părăsise brusc. Apoi, cu ceva efort, reuși să-și vină în fire, dar toată prospețimea și pasiunea îi dispăruseră de pe chip. Era, din nou, masca inertă și inumană pe care o cunoscusem prima dată.

— Și ceilalți? întrebă cu o voce spartă.

— Unul este frate de regiment, iar celălalt este un prieten american. Toți trei avem de îndeplinit aceeași misiune. Am venit în Orient pentru a distruge mitul Mantiei verzi și ambițiile voastre diavolești. Voi înșivă ați distrus profeții, iar acum e rândul vostru să dispăreți de pe

fața pământului. Să nu-ți faci iluzii, doamnă; scamatoria ta a eșuat. Am să rup acest veșmânt sacru într-o mie de bucăți și am să le împrăștii în vânt. Poporul așteaptă azi o revelație ce nu se va întâmpla niciodată. Poți să ne omori, dacă vrei, dar am reușit să stârpim minciuna și să ne servim patria cu onoare.

Nu mi-aș fi luat ochii de la mutra ei pentru nimic în lume. Am scris mai sus că avea postura unei regine și nu am nici o îndoială în privința asta. Avea sufletul unui cuceritor, fiindcă chipul ei nu trăda nici cel mai slab semn de slăbiciune sau de părere de rău. Doar mândrie și demnitate.

— Am spus că sunt dispusă la negociere. Oferta rămâne valabilă, deși termenii diferă de cei inițiali. În ceea ce-l privește pe americanul umflat, îl vom trimite în siguranță în țara lui. Nu am de gând să-mi irosesc forțele cu astfel de persoane. E vrăjmașul Germaniei, nu al meu. Pe dumneata, în schimb, și se întoarse furioasă spre mine, am să te spânzur înainte de lăsarea serii.

Niciodată în viață nu mai fusesem atât de mândru de mine. În sfârșit, mă răzbunasem. Femeia asta demonică mă alesese înaintea celorlalți, ca obiect al urii și disprețului ei, și aproape că am iubit-o în acel moment pentru această satisfacție.

Apoi se întoarse spre Sandy și toată ura îi dispăru din nou de pe chip.

— Tu cauți adevărul, continuă ea. La fel și eu și, dacă folosim o minciună pentru a ne atinge scopurile, e numai pentru a combate una mai puternică. Sufletele noastre sunt înrudite spiritual și numai tu, dintre toți, ești alesul pentru a păși alături de mine în misiunea sfântă. Poate că Germania va da greș, dar nu și eu. Îți ofer cel mai înălțător destin pe care-l poate avea o ființă umană. Îți ofer o misiune care depinde de fiecare atom al creierului tău, de toată forța și de tot curajul tău. Poți refuza acest destin?

Nu știu ce efect ar fi avut pledoaria asta într-o cameră caldă și plină de tot felul de miresme sau în moleșeala unei grădini luxuriante; în vârful acelui deal înghețat era doar o pălăvrăgeală la fel de inconsistentă ca și negura din jurul nostru. Nici măcar impresionantă nu era, doar patetică.

— Rămân cu prietenii mei, spuse Sandy.

— Atunci voi ridica miza. Am să-ți salvez prietenii. Vor avea privilegiul să ia parte la triumful meu.

Pentru Blenkiron era deja prea greu de suportat. Se chinui să se ridice pentru a protesta împotriva acelor cuvinte care-i scrijeleau inima, dar uită de rana de la picior și se rostogoli imediat la loc, scheunând de durere.

Femeia încercă o ultimă pledoarie. Vorbi din nou în turcă și nu știu ce a spus, dar am bănuit că era o ultimă rugăminte pentru iubitul ei. Încă o dată, încercă să redevină frumusețea mândră de odinioară, dar glasul mândru îi tremura – mai că aș fi fost tentat să scriu că îi tremura de emoție și tandrețe. Mi se părea o trădare cumplită să-i ascult rugile fierbinți, ca și cum aș fi tras cu urechea la un moment patetic, deplorabil. Am simțit că mă înroșesc, iar Blenkiron își întoarse privirea.

Chipul lui Sandy rămase mai departe neclintit. Îi răspunse tot în engleză.

— Nu doresc nimic din ce ai tu de oferit. Sunt un slujitor al țării mele, iar dușmanii ei sunt și dușmanii mei. Noi doi nu avem nimic în comun. Acesta este răspunsul meu, Madam von Einem.

În acel moment, ea își pierdu toată stăpânirea de sine. Arăta ca un dig distrus de furia apelor învolburate. Își smulse una dintre mănuși și i-o azvârli în față, în vreme ce ochii îi aruncau săgeți fierbinți de furie.

— Am terminat-o cu tine, urlă ea. M-ai înșelat și m-ai disprețuit cu indiferența ta, dar asta are să te aducă în mormânt!

Trecu din nou parapetul și, în secunda următoare, se afla din nou pe panta netedă a colinei. Vălul de negură s-a ridicat din nou și, dincolo de vale, am zărit amplasarea unei baterii de artilerie și câțiva oameni în jur, care nu erau turci. Ea le făcu un semn cu mâna și se grăbi să coboare dealul.

În acel moment, însă, am auzit șuieratul unui obuz rusesc cu rază lungă. Imediat, se simți șocul surd al unei explozii și, printre bolovani, am văzut țărână roșie spulberată. Totul se petrecuse într-o clipă: am văzut tunarii de pe drum indicând ceva cu degetul și, apoi, i-am auzit urlând. Și am auzit, tot atunci, un fel de scâncet al lui Blenkiron – toate înainte de a înțelege eu însumi ce se întâmplase. Imediat l-am zărit pe Sandy, deja alergând pe valea netedă în salturi mari, în josul dealului. Cei de jos trăgeau în el, dar nu se sinchisea de nimic. Timp de un

minut nu l-am mai zărit, dar ghiceam unde se află după direcția și bubuitul gloanțelor.

Apoi se întoarse – pășind încet pe panta abruptă, purtând ceva în brațe. Dușmanul își încetase focul – înțelegeau ce se întâmplase.

Sandy și-a așezat povara încet, pe jos, în colțul *castrol*-ului. Turbanul îi căzuse și părul îi era revărsat pe umeri. Chipul era alb și împietrit, dar neatins.

— A murit instantaneu, l-am auzit pe Sandy. Un fragment de obuz i-a frânt spatele. Dick, trebuie s-o îngropăm aici… Vezi tu, ea… Ea mă admira. Măcar atât pot face pentru ea.

Le-am cerut Companionilor să stea de pază și ne-am apucat să-i săpăm o groapă la parapetul estic, cu o lentoare infinită, fiindcă nu aveam la dispoziție decât mâinile și niște cuțite mici. Când am terminat, i-am acoperit chipul cu mantia de pânză purtată de Sandy dimineață. Apoi, el a ridicat-o din nou pe brațe și a așezat-o cu pioșenie în groapă.

— Nu credeam că un om poate fi atât de ușor, spuse el.

Nu eram în stare să privesc scena aceea. M-am apropiat de parapet cu binoclul lui Blenkiron și m-am uitat la prietenii de la poalele dealului. Nu erau turci și am și înțeles de ce: ar fi fost teribil de greu să convingă oamenii Islamului să tragă în purtătorul efodului verde. Inamicii erau nemți sau austrieci și aveau o baterie de artilerie îndreptată spre fortăreața noastră. Păreau că așteaptă ceva. Am privit mai atent și parcă am zărit în spatele lor o siluetă masivă, oarecum familiară. Stumm ținea să fie de față la nimicirea dușmanilor săi.

Spre est am văzut un alt tun, chiar în câmpul de dincolo de drumul principal. Ne înconjuraseră și nu aveam nici o cale de scăpare. Hilda von Einem avea să se bucure de un rug nobil și de o companie plăcută în călătoria finală.

Se lăsa amurgul, un amurg senin și luminos, în care stelele sclipeau pe mantia de ametist. Artileria avea de lucru în toate zările orizontului, iar dinspre defileu, unde se afla fortăreața Palantuken, se ridica un nor de praf și de fum în urma valurilor de bombardament. Mi se părea că armele de pe celelalte fronturi se apropiau de noi. Deve Boyun era ascuns de un lanț de coline, iar mai sus, în nord, pluteau nori albi, ca niște stindarde ale amurgului

răsfirate peste valea Eufratului. Întregul văzduh fremăta și vibra, ca o coardă sub tensiune ce tocmai fusese atinsă…

Tunurile din vest începură să tragă – din locul în care se afla Stumm. Obuzul căzu la 10 metri de *castrol,* în dreapta. O secundă mai târziu, un altul căzu în spate. Blenkiron se târî pe parapet. Nu cred că mai fusese vreodată atacat cu obuze, dar chipul său trăda mai degrabă curiozitate decât teamă.

— Nu prea se pricep să tragă, spuse el.

— Din contră, i-am spus. Își reglează distanța…

Nici n-am apucat să termin, că un obuz ateriză chiar în mijlocul nostru. Lovi marginea dinafară a *castrol*-ului, distrugând piatra, dar explodând, în mare parte, în afară. Ne-am ghemuit toți și nimeni n-a fost rănit, cu excepția unor zgârieturi. Îmi amintesc că cea mai mare parte a molozului a căzut pe mormântul Hildei von Einem.

L-am tras pe Blenkiron lângă parapetul îndepărtat și am strigat către ceilalți să se adăpostească în partea mai abruptă a dealului. Imediat ce ne-am ridicat, am fost luați în vizorul puștilor, care ne atacau de la câteva sute de metri, din cealaltă direcție. Era ușor de înțeles ce se întâmpla. Pușcașii aveau misiunea de a ne împiedica să dispărem. Nu trăgeau asupra noastră cât timp rămâneam în interiorul cercului de pietre, dar aveau să blocheze orice încercare de a ne adăposti în afara lui. Eram la mila lui Stumm și a tunurilor sale.

Ne-am ghemuit din nou în spatele parapetului.

— Am putea la fel de bine să dăm cu banul, le-am spus. Avem două variante – rămânem aici, în vizorul obuzelor, sau încercăm să trecem de pușcașii din spatele nostru. Orice am alege, va dăuna grav sănătății.

Știam, însă, că nu aveam nici o șansă. Cu Blenkiron rănit, eram condamnați să rămânem în *castrol.* De data asta, chiar ne venise rândul.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI
Armele nordului

Dar salva de obuze încetă.

Noaptea se lăsase complet, cu o pelerină de stele sclipitoare, iar aerul devenea tot mai aspru, din cauza gerului. Am așteptat o oră, ghemuiți în spatele parapetului îndepărtat, însă șuieratul familiar întârzia să apară.

Sandy se ridică și își întinse oasele amorțite.

— Mie mi-e foame. Hai să scoatem mâncarea, Hussin. Nu am gustat nimic din zori. Mă întreb cum de avem parte de acest respiro?

Cred că știam răspunsul.

— E modalitatea de operare a lui Stumm, i-am spus. Vrea să ne tortureze. Ne va ține ore întregi ca pe ghimpi, în timp ce el va exulta de fericire, închipuindu-și suferința noastră. Atât îl duce pe el capul și imaginația… Dacă ar fi avut suficienți oameni, ne-ar fi gonit de mult din fortăreață. În cazul ăsta, ne va bombarda, însă o va face încet, ca o tortură, lingându-și buzele de plăcere.

Sandy căscă.

— Se pare că-l vom dezamăgi, fiindcă nu vom avea nici o grijă pe lume, prietene. Noi trei am depășit de mult aceste temeri.

— Între timp, vom face tot ce ne stă-n putință, le-am spus. Tunurile lor au o rază de acțiune suficient de mare pentru a ne nimici. Trebuie să găsim un alt adăpost, undeva chiar în afara *castrol*-ului, și un fel de acoperiș deasupra capului. Oricum vom avea de suferit, orice s-ar întâmpla, dar vom rezista cumva până la final. Când au să creadă că ne-au căsăpit și au să atace fortul, poate unul din noi va mai fi încă în viață pentru a-i găuri țeasta bătrânului Stumm. Ce ziceți de planul ăsta?

Au fost de-acord cu mine și, după ce am mâncat, Sandy și cu mine ne-am târât afară pentru a cerceta împrejurimile, lăsându-i pe restul de gardă, în cazul unui eventual atac. Puțin mai la sud de *castrol,* am descoperit o gaură în valea netedă și, mișcându-ne foarte încet, am reușit s-o lărgim și să scobim un fel de peșteră-adăpost în panta dealului. Nu ne ajuta cu nimic în cazul unei lovituri

directe, dar ne proteja suficient de bine de fragmentele de obuz. După cum înțelegeam eu situația, Stumm ținea exclusiv interiorul *castrol*-ului, fără să se sinchisească de flancuri. Când vor urma bombardamentele, două persoane se puteau adăposti foarte bine în scobitura peșterii.

Inamicii noștri erau extrem de vigilenți. Pușcașii din est aruncau în aer lumini de recunoaștere la intervale de timp regulate, iar oamenii lui Stumm trimiteau rachete luminoase. Îmi amintesc că, înainte de miezul nopții, iadul s-a dezlănțuit lângă fortul Palantuken. În valea noastră n-au mai ajuns obuze rusești, dar tot drumul spre est era în flăcări, iar fortul însuși era o explozie continuă și o strălucire roșiatică, de parcă bombardau în continuu depozite de muniție. Timp de două ore, atacul a fost intens, după care s-a domolit brusc. Însă atenția mea continua să fie atrasă de partea de nord. Acolo bătălia avea, parcă, altă sonoritate, ceva mai ascuțită, ca și cum obuzele ar fi explodat într-o vale ai cărei pereți de stâncă amplificau ecoul exploziilor. Îndrăzneam să sper că rușii, printr-o șansă binecuvântată, începuseră să atace acel flanc.

L-am rugat pe Sandy să asculte și el, dar dădu dezamăgit din cap.

— Tunurile alea sunt la cel puțin 20 de kilometri de aici, la fel ca acum trei zile. Dar e posibil ca rușii să aibă o șansă la sud. Când vor sparge frontul și vor năvăli pe vale în jos, au să fie tare nedumeriți de rămășițele noastre… Nu mai suntem trei aventurieri în țara inamicului, ci avangarda trupelor Aliate. Doar că prietenii noștri n-au habar de existența noastră, așa că vom dispărea în neant, cum s-a mai întâmplat și altora înaintea noastră. În fine, măcar suntem în propria noastră linie de luptă. Nu te încântă chestia asta, Dick?

Ba mă încânta teribil, fiindcă știam acum motivul amărăciunii pe care o simțisem încă de când acceptasem misiunea lui Sir Walter: singurătatea. Luptam undeva departe de prietenii mei, departe de adevăratul front al bătăliei. Participasem în tot acest timp la un spectacol secundar care, indiferent de semnificațiile lui, era privat de exaltarea efortului principal. Acum revenisem pe teren familiar. Eram ca scoțienii cărora li se tăiase retragerea la Cite Sf. August, în prima zi a bătăliei de la Loos, sau ca acei gardieni scoțieni de la Festubert, despre care citisem

undeva. Singura diferență era că prietenii noștri nu vor auzi și nu vor afla niciodată de existența noastră. Dacă Peter reușise în misiunea sa, poate că va avea ocazia să-i povestească cuiva despre noi, dar mi-era teamă că și el zăcea mort pe undeva, pe pământul nimănui dintre fronturile inamice. Nimeni n-avea să audă de noi, însă rezultatul acțiunii noastre era clar, determinant și Sir Walter își va da seama de asta. Poate că el le va povesti celor puțini ai noștri despre cum am pierit în slujba țării.

Ne retrăsesem din nou în *castrol,* ghemuiți sub parapete. Probabil că Sandy avea cam aceleași gânduri cu ale mele, fiindcă izbucni în râs.

— E un final caraghios, Dick. Vom dispărea în neant, pur și simplu. Dacă rușii reușesc să spargă frontul, nu vor recunoaște niciodată rămășițele noastre, printre ruinele războiului. În plus, ne va acoperi zăpada și, la venirea primăverii, au să găsească doar o mână de oase albite. Drept să-ți spun, e genul de moarte pe care mi-am dorit-o mereu.

Și recită apoi, cu o voce moale, mai mult pentru sine, o strofă dintr-o veche baladă scoțiană[26]: „Mulți în urma lui au plâns,/ Dar nimeni nu va ști-ncotro s-a dus./ Și peste oseminte albe, pustiite,/ Vântul va bate în valuri contenite."

— Dar misiunea noastră a reușit! le-am strigat, cu un suflu nou, de fericire. Misiunea contează, nu oamenii care o duc la capăt, iar noi ne-am îndeplinit misiunea încredințată. Am învins, prieteni dragi – fără urmă de tăgadă – și nimic nu mai poate schimba acest rezultat. Am câștigat și cu asta basta. Și, dacă Peter a avut parte de măcar un dram de noroc, înseamnă că am tras lozul cel mare… Până la urmă, cred că nici unul dintre noi nu s-a așteptat să scape teafăr din povestea asta.

Blenkiron, cu piciorul rănit întins țeapăn în față, mormăia în surdină ca pentru sine, așa cum făcea adesea când era bine dispus. Nu știa decât un singur cântec, „Corpul lui John Brown"; de regulă, nu îndruga decât un vers, dar acum decisese să ne încânte cu toată strofa: „A capturat Harper's Ferry, doar cu nouă'șpe camarazi alături, / Încât bătrânul stat Virginia s-a dat numaidecât în lături./ L-au spânzurat pentru trădare, dar trădarea era a lor,/ Și sufletu-i va dăinui în vecii vecilor."[27]

— Te simți bine? am întrebat.

— Bine. Cred că-s cel mai norocos om de pe pământ, domnule maior. Întotdeauna mi-am dorit sa iau parte la un spectacol grandios, dar nu credeam vreodată ca o astfel de șansă se va ivi în viața unui tip domestic ca mine, care trăiește într-o casă cu sobe și care merge în fiecare dimineață la birou, în oraș. Îl invidiam pe tata, că a luptat la Chattanooga, povestind aventura oricui avea răbdare să asculte. Acum, însă, Chattanooga mi se pare floare la ureche în comparație cu bătălia noastră. Când am să-l revăd din nou în Ceruri pe bătrân, va trebui să mă asculte el pe mine, de data asta.

Imediat după ce vorbi Blenkiron, Stumm s-a gândit să ne reamintească de prezența lui în apropiere. Tunul era foarte bine poziționat, fiindcă obuzul explodă chiar lângă marginea inelului de piatră. Ucise unul dintre Companioni, care stătea de pază acolo, îl răni grav pe un altul și un fragment reuși să-mi șfichiuiască coapsa. Ne-am adăpostit în peștera din pantă, dar am fost izgoniți înapoi de o rafală de gloanțe dinspre est. Și se așternu din nou liniștea: fără gloanțe, fără obuze, doar tăcere.

L-am întrebat pe Blenkiron dacă mai avea rude.

— Nu prea, doar fiul unei surori, student la colegiu, care nu dă doi bani pe prezența unchiului său. E tare bine că nici unul nu avem soții și familii. Eu nu regret nimic, fiindcă am trăit din plin. Chiar mă gândeam de dimineață că-mi iau rămas bun de la lumea asta tocmai când duodenul a decis să devină rațional. Dar poate e și asta o binecuvântare: bunul Dumnezeu a decis să-mi ia durerile de stomac, ca să pot veni în fața Lui cu capul limpede și cu inima plină de recunoștință.

— Toți suntem norocoși, spuse Sandy, fiindcă ne-am făcut toate plăcerile și nebuniile. Când mă gândesc la toate clipele frumoase pe care le-am trăit, îmi vine să cânt de bucurie. Am trăit suficient de mult să ajungem să ne cunoaștem bine și să ne formăm un caracter decent și onorabil. Gândiți-vă numai la băieții aceia care au murit benevol, când nici măcar nu știau bine ce înseamnă viața. Erau abia la început de drum și habar n-aveau ce soartă mârșavă îi așteaptă. Totul îți pare colorat și sclipitor la vârsta aia și, totuși, au ales să renunțe fără nici urmă de îndoială. Și mai gândiți-vă la oamenii cu neveste și copii, cu case pentru care munciseră o viață întreagă. Ar fi o lașitate din partea noastră să ne eschivăm acum. Noi n-am

făcut mare lucru. Ceilalți sunt adevărații eroi, care au strâns din dinți și au mers mai departe…

Am tăcut toți. Gândurile sunt parcă de două ori mai puternice în astfel de momente, iar amintirile devin clare și copleșitoare. Nu știu la ce se gândeau ceilalți, dar știu foarte bine ce era în sufletul meu…

Mă gândeam că nu cei care se bucură din plin de viață, mereu veseli și optimiști, sunt cei care se tem cel mai mult de moarte. Din contră. Cred că acele suflete slabe, care plutesc în spațiu cu ochi apatici, ei sunt cei care se agață de viață cu orice mijloace. Tocmai pentru că nu simt bucuria vieții, ea însăși un fel de imortalitate… Mă gândeam cu plăcere în special la experiențele fericite pe care le trăisem; fără regrete, doar cu recunoștință în suflet. Imaginea după-amiezilor senine în savană se răsfrângea asupra mea, alături de nopțile petrecute la vânătoare, de gustul hranei și al somnului în stepă, de impulsul amărui al dimineții, de bucuria aventurilor sălbatice, de vocile vechilor prieteni. Nu știu cum, dar războiul separase parcă prezentul de tot binele din trecut, iar acum devenise parte din peisaj. Mă gândeam la camarazii mei de ispravă din batalion, mulți dintre ei pierind pe parapetele de la Loos. Eu însumi n-am crezut că am să supraviețuiesc acelei bătălii.

Însă am fost cruțat atunci pentru o misiune și mai importantă, pe care o dusesem, în sfârșit, la capăt. Era o realizare uimitoare și, în acele momente, nu simțeam decât recunoștință pentru Dumnezeu, dar și o mândrie exuberantă. Moartea părea un preț prea mic pentru acest succes. Cum obișnuia Blenkiron să spună, obținusem lucruri de valoare pentru banii plătiți.

Gerul se asprise, cum se întâmplă de regulă înainte de ivirea zorilor. Dăduse înghețul și cruzimea vremii ne stârnise iar foamea. Am scos resturile de mâncare și de vin de la ultima masă și am servit ultimele noastre gustări. Îmi amintesc că am închinat în cinstea noastră ultimele picături de vin.

— Am mâncat Cina cea de Taină, spuse Sandy. Când credeți că va veni sfârșitul?

— După ivirea zorilor, i-am răspuns. Stumm are nevoie de lumină pentru a-și savura din plin dulcea răzbunare.

Treptat, cerul se acoperi de nuanțe cenușii, conturând la orizont siluetele negre ale munților. De-a

lungul văii se pornise vântul, purtând cu el mirosul înțepător de arsură, dar și ceva din prospețimea dimineții. Atmosfera asta îmi ațâța gândurile și-mi trezea vigoarea de-altădată a sângelui, pe care nu credeam că am s-o mai simt vreodată. Pentru prima oară de când începuse această lungă veghe, eram măcinat de regrete.

— Trebuie să intrăm în peșteră înainte să se lumineze de tot, le-am spus. Poate ar fi bine să tragem la sorți cine vor fi cei doi care vor intra.

Șansele fură de partea unuia dintre Companioni și a lui Blenkiron.

— Puteți să mă scoateți de la socoteala asta. Dacă vreți cu adevărat să mai rămână cineva în viață, în stare să-i găurească pe amicii de jos când vor urca, cred că eu aș fi cea mai proastă alegere, spuse el. Dacă nu vă deranjează, aș prefera să rămân pe loc. Mi-am încheiat socotelile cu Creatorul și aș vrea să-i aștept în liniște chemarea. Între timp, poate dau și o pasiență, ca să treacă vremea.

Nu accepta alte discuții, așa că am tras din nou la sorți. De data asta, șansa îi surâse lui Sandy.

— Dacă eu am să mor ultimul, spuse el, promit că n-am să ratez. Stumm mă va urma cât de curând pe râul Styx.

Ne strânse mâinile cu zâmbetul lui larg și dispăru alături de Companionul său peste parapet, în ultimele umbre de dinaintea zorilor. Blenkiron își împrăștie cărțile pentru pasiență pe o piatră plată. Era foarte calm și îngâna un cântec. Eu inspiram cât de adânc posibil ultimele guri de aer proaspăt de munte. Simțeam că resemnarea îmi părăsește sufletul, lăsând în urmă un regret amarnic că mor.

Probabil că ceva asemănător se întâmpla și cu Blenkiron. Brusc, își ridică privirea și spuse:

— Soră Anne, soră Anne, vezi pe cineva venind?

Stăteam lângă parapet, urmărind cu privirea fiecare mișcare a peisajului, tot mai clar în lumina crescândă a zorilor. Pe culmile munților Palantuken se așterneau pâlcuri de zăpadă. Mă întrebam când au să pornească avalanșele pe văi. Pe coama unui deal se vedea o fermă mică și, dintr-o colibă, se răsuceau în aer rotocoalele de fum ale micului dejun. Tunarii lui Stumm erau treji și, aparent, reuniți într-o consfătuire. În depărtare, pe drumul

principal, se deplasa un convoi – auzeam scârțâitul roților de la șase kilometri distanță, fiindcă aerul era încremenit.

Și apoi, ca și cum un șuvoi ar fi rupt zăgazurile, lumea a alunecat într-o etapă sinistră. Tunurile începură să mârâie la orizont, toate deodată. Atacul lor era mai aprig în sud, unde obuzele cădeau într-o rafală cum nu mai auzisem vreodată. Am privit în urmă și am observat că văile dintre dealuri erau înecate cu fum și țărână.

Însă ochii mei erau încă ațintiți spre nord. Flăcări imense răsăriseră odată cu soarele din diferite părți ale Erzerum-ului. Dincolo de oraș, spre deschiderea văii Eufratului, se auzea lătratul ascuțit al artileriei. Am căscat ochii și urechile deodată, înnebunit de emoție și nerăbdare, și am încercat să dezleg misterul.

— Sandy, am strigat, Peter a reușit! Rușii au atacat în spatele colinei. Tot orașul e în flăcări. Glorie Domnului, am câștigat, am câștigat!

În timp ce vorbeam, am avut senzația că pământul s-a despicat sub mine și am fost azvârlit în față, direct pe pietrișul care acoperea mormântul Hildei von Einem.

Am reușit cu greu să mă ridic și, spre surprinderea mea, am constatat că sunt întreg. L-am văzut pe Blenkiron scuturându-se de praful din ochi și aranjând la loc pe piatră o carte căzută. Nu mai îngâna, deja cânta cu voce tare, din tot sufletul:

— A capturat Harper's Ferry, doar cu nouăsprezece camarazi alături,/ Încât bătrânul stat Virginia s-a dat numaidecât în lături…

— Știi ceva, domnule maior? Cred că, de data asta, îmi iese pasiența.

Simțeam că mă apucă isteria. Gândul că bătrânul Peter reușise, că noi câștigasem ceva ce nici nu sperasem vreodată, că, dacă tot muream acolo, cei ce veneau în urmă aveau să ne răzbune crunt, toate astea îmi încingeau mintea și inima ca o febră. Am sărit peste parapet și i-am făcut cu mâna lui Stumm, strigându-i sfidător. Din spate izbucniră imediat rafale de mitralieră și am sărit înapoi la țanc pentru a evita următoarea salvă.

Probabil că modificaseră bătaia tunului, fiindcă obuzul nimeri undeva pe panta netedă, departe de noi. Următoarea lovitură se dovedi ceva mai bună, fiindcă explodă chiar lângă parapet, săpând o groapă adâncă în zidul de piatră. De data asta, m-am trezit că brațul îmi

atârnă ca o cârpă, lovit de o bucată de piatră desprinsă în explozie. Dar nu simțeam nimic.

Blenkiron părea să fi fost apărat de vreun farmec, deoarece l-am găsit acoperit de praf, dar teafăr și nevătămat și de data asta. Își scutură teancul de cărți de praf cu mare delicatețe, după care-și continuă jocul.

— Soră Anne, întrebă el, se vede cineva venind?

Și atunci chiar a venit un obuz, în interiorul *castrol*-ului, și a aterizat pe solul moale. Eram hotărât să ies din adăpost și să-mi încerc șansa în rafalele de gloanțe. Dacă Stumm continua să bombardeze colina, moartea era cu siguranță în destinul nostru. L-am prins pe Blenkiron de talie, împrăștiindu-i cărțile în vânt, și am sărit iarăși peste parapet.

— Nu-ți cere scuze, soră Anne, spuse el. Jocul era, oricum, câștigat. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să merg singur. Dacă mă mai fluturi mult ca pe Statuia Libertății, probabil c-o s-o încasăm amândoi de nu ne vedem.

Preocuparea mea imediată era să găsesc adăpost în următoarele zece minute, fiindcă instinctul meu îmi spunea că veghea noastră se încheiase. Liniile de apărare de la Erzerum se prăbușeau ca niște castele de nisip, iar eu parcă eram surd la toată hărmălaia din jur, ceea ce dovedea cât de încordat eram de fapt. Stumm ne văzuse când am trecut peste parapet și începu să tragă ca un nebun în jurul *castrol*-ului. Blenkiron și cu mine ne ghemuiam pe unde apucam, prinși între liniile de tragere ale mitralierelor și încercând, cu ultimele forțe, să ieșim de-acolo. Sandy stătea oarecum la adăpost, dar noi eram pe panta îndepărtată, mai netedă, iar pușcașii de jos ne puteau ochi oricând după bunul lor plac.

Însă mitralierele lor parcă încremeniseră. Am privit spre est și am văzut că dealul care, cu doar câteva minute înainte, era controlat de inamicii noștri, acum era pustiu ca deșertul Saharei. Și apoi am observat pe drumul principal o scenă care mă făcu să urlu ca un isteric apucat, pentru a doua oară în acea dimineață. Din vale se apropia un grup mare de oameni, care alergau într-un ritm nebun – o adunătură de inși care se înghesuiau și se îngrămădeau dincolo de drum, pe pantele abrupte, lăsând în urmă un șir gros de urme negre pe stratul alb de zăpadă. Porțile Sudului cedaseră și rușii intraseră în oraș victorioși.

La acea priveliște, am uitat cu totul de pericole. Nu mai dădeam doi bani pe obuzele lui Stumm, nici nu credeam că mă poate lovi, dacă n-o făcuse până atunci. Soarta care ne crușase pentru a simți gustul victoriei avea să ne păzească și de aici înainte.

Îmi amintesc că l-am tras grămadă pe Blenkiron de-a lungul dealului, în căutarea lui Sandy. Dar el aflase deja veștile, fiindcă același grup isteric se îngrămădea și în valea de dedesubtul nostru. Ba chiar mai mulți, fiindcă în urma lor, chiar prin defileu, venea cavaleria – călăreții care-i urmăreau și-i goneau. Bătrânul Nicolae scosese cavaleria la înaintare.

Sandy era în picioare, cu buzele strânse și cu privirea pierdută. Dacă chipul său n-ar fi fost ars de soare, cu siguranță ar fi fost palid și livid, precum un cearșaf. Un om ca el nu își găsește pacea și resemnarea în fața morții, pentru ca apoi să-și redobândească viața înapoi, fără să fie zguduit din temelii. Credeam că nu înțelege ce se întâmplă, așa că l-am bătut ușor pe umeri.

— Omule, ai văzut? i-am strigat. Cazacii! Cazacii! Doamne! Cum au cucerit într-o clipă toată creasta muntelui! Asta a fost, i-au căsăpit. Cerule mare, o să călărim cu ei! O să luăm caii tunarilor!

Un dâmb mic îl împiedica pe Stumm și pe ai lui să vadă ce se întâmplă ceva mai departe, în capătul văii, până când fură călcați în picioare de prima gloată. Continuase liniștit să bombardeze *castrol*-ul și împrejurimile sale, în vreme ce lumea se destrăma în jurul său, fără ca el să aibă nici cea mai vagă idee. Echipajul de tunari se afla în vâlceaua de dincolo de drum, așa că ne-am târât spre poalele colinei printre stânci și bolovani – Blenkiron, olog ca o rață, iar eu, cu brațul stâng flasc ca o cârpă.

Bieții cai trăgeau de hățurile în care erau priponiți și trăgeau pe nări aerul aspru al dimineții, care aducea în adieri de vânt valurile groase de fum ale bombardamentului și urletele de jale și chin ale unei armate înfrânte. Până să ajungem la cai, gloata înnebunită ne-o luă înainte. Oamenii gâfâiau și abia se mai țineau pe picioare, mulți dintre ei sângerând sau zbătându-se în chinurile morții. Am văzut caii apucați de zeci de mâini lacome și se dezlănțui o luptă sălbatică pentru posesia lor. Ne-am oprit în loc și am privit bateria aflată pe drumul de

deasupra noastră, fiindcă valul îngrozit al retragerii se abătuse acum asupra lor.

Nu mai văzusem niciodată o asemenea gloată, alcătuită din oameni odată puternici, ajunși acum la capătul puterilor și care nu mai erau nimic altceva decât niște umbre pipernicite, căutând cu disperare un refugiu pe care nu-l vor găsi niciodată. Ca și Stumm, de altfel, bietul diavol. Nu mai aveam resentimente față de el, deși, coborând panta dealului, am sperat ca noi doi să avem o ultimă confruntare, față-n față. Era o brută și un huligan dar, pentru numele lui Dumnezeu, era un om! I-am auzit urletul îngrozit la vederea gloatei înnebunite de frică și apoi i-am privit corpul masiv aplecat deasupra tunului. L-a răsucit spre sud și l-a îndreptat asupra fugarilor.

Dar n-a mai apucat să tragă. Tumultul năvălise deja peste el și tunul a fost răsturnat. Stumm se ridică, două capete mai sus decât oricine, și încerca să țină piept mulțimii cu ajutorul pistolului. Dar mulțimea, oamenii laolaltă, au o putere aparte, chiar dacă fiecare individ e rănit, traumatizat și disperat să fugă. Pentru o secundă, Stumm a devenit inamicul numărul 1 al mulțimii și au avut forța necesară să-l strivească cu disperarea lor. Valul isterizat aluneca în jurul lui și apoi trecu direct peste el. Am văzut paturi de pușcă strivindu-i capul și umerii și, după câteva secunde, rămăsese din el doar un sac de oase devastat de furia mulțimii.

Era judecata lui Dumnezeu pentru omul care se socotise superior rasei sale.

Sandy mă prinse de umeri și-mi strigă în ureche:

— Se apropie, Dick. Diavolii cenușii… Oh, mulțumesc lui Dumnezeu, vin prietenii noștri!

În următoarele clipe, am pornit de-a dura la vale, Blenkiron țopăind într-un picior între noi. L-am auzit pe Sandy urlând:

— Oh, bravo băieților noștri!

Și apoi pe Blenkiron recitând despre orașul Harper’s Ferry. Eu nu mai aveam voce de emoție și nu-mi ardea să strig. Știu doar că aveam lacrimi în ochi și, dacă aș fi rămas o clipă singur în acele momente, m-aș fi așezat și aș fi plâns în hohote de recunoștință. Pentru că, pe vâlcea în jos, se apropia un nor cenușiu de cavalerie pe cai mici și vânoși. Și norul ăsta n-a rămas în urma gloatei de fugari, ci a trecut pe lângă ei ca razele de lumină ale

curcubeului, cu capetele oțelite ale lăncilor sclipind în soarele palid al iernii. Goneau spre Erzerum.

Vă reamintesc că, vreme de trei luni, umblasem numai printre dușmani și nu văzusem o clipă ochii vreunui camarad aliat în arme. Fusesem complet separați de fraternitatea pentru o cauză măreață, ca un fort izolat, înconjurat de armata inamicului. Și acum, că revenisem printre ai noștri, eram copleșiți de exaltarea victoriei, dar mai ales de bucuria caldă a revederii fraților de arme.

Am aruncat în aer orice urmă de prudență și am pornit iureșul.

Sandy, încă înfășurat în tunica verde și cu turbanul pe cap, o luase la goană pe povârnișul îndepărtat al văii, urlând urări de bun venit în toate limbile pământului. Conducătorul grupului de călăreți îl zări și se opri o clipă, schimbând câteva vorbe cu oamenii săi – era o priveliște grozavă să vezi caii struniți într-o goană atât de halucinantă. Șase călăreți se desprinseră din escadron și porniră spre noi. Și apoi un om în haină cenușie și cu un chipiu din piele de oaie descălecă lângă noi, strângându-ne mâinile.

— Sunteți în siguranță, prieteni dragi – era vocea lui Peter. Am să vă duc înapoi la armata noastră și am să vă dau de mâncare.

— Nu, nici vorbă, pentru Dumnezeu! Strigă Sandy. Am îndeplinit o misiune al dracului de grea și acum avem parte de cel mai bun spectacol al vieții noastre. Ai grijă de Blenkiron și de băieții mei. Eu am de gând să călăresc umăr la umăr spre oraș, cu tovarășii tăi.

Peter rosti un cuvânt și doi cazaci descălecară. Următorul moment pe care mi-l amintesc e că eram alături de norul de haine cenușii, zburând în galop pe drumul pe care, cu doar o dimineață în urmă, ne chinuisem atât de tare să ajungem la *castrol.*

A fost cea mai grozavă oră a vieții mele și numai faptul că am trăit-o ar fi meritat 10 de ani de sclavie. Îmi struneam greu calul, din cauza brațului rănit, așa că mi-am încredințat viața animalului și l-am lăsat în placul său. Negru de mizerie și fum, cu capul descoperit, fără nici un fel de uniformă, eram o apariție mai bizară și mai sălbatică decât orice cazac. Am fost despărțit curând de Sandy, care avea două mâini sănătoase și un cal mai ager, și care părea determinat să ajungă în oraș chiar în fruntea avangărzii. Goana asta ar fi fost fatală pentru mine și mi-

era de-ajuns să reușesc să-mi păstrez locul în gloata cu care călăream.

Dumnezeule mare, ce oră am trăit! S-a tras asupra noastră de pe flancul stâng, dar asta nu ne-a tulburat cu nimic goana, deși o baterie de tunari austrieci cu un obuzier, care se agitau de zor pe un pod, ne-au dat ceva de furcă. Totul trecea pe lângă mine ca un nor de fum sau ca finalul năucitor al unui vis, chiar înainte de clipa trezirii. Eram conștient de prezența vie a animalului de sub mine și de compania camarazilor mei, dar totul era o imagine în ceață, fiindcă în inima mea eram singur, martor la construirea unei lumi noi. Am simțit că umbrele defileului Palantuken pălesc în lumina puternică a văii largi în care tocmai intrasem. Undeva, în fața noastră, se așternea un nor de fum presărat cu flăcări roșietice, iar dincolo de ele se înălțau semeț crestele întunecate ale munților. În tot acest timp eu visam și îngânam în surdină fragmente aiurite de cântece, atât de fericit, atât de halucinant de fericit, încât mi-era frică să mă trezesc la realitate. Am continuat să mormăi un fel de rugăciune, inventată din cuvinte din Biblie, închinată Lui, care-mi arătase îngăduință și bunătate în tărâmul celor vii.

Când am lăsat în urmă poalele munților și am pornit pe drumul întins către oraș, m-am trezit deplin la realitate. Simțeam damful pielii de oaie și al șeilor de piele și, mai presus de toate, simțeam mirosul amar de fum. La picioarele mele, Erzerum-ul ardea în zeci de locuri și, dinspre est, dincolo de liniștea fortărețelor, se apropiau trupele de cavalerie. Le-am strigat camarazilor că noi eram mai aproape, că vom ajunge primii în oraș, iar ei au dat încântați din cap, strigând uralele lor ciudate de război. Când treceam pe lângă ultima creastă, am văzut mai jos avangarda șarjei noastre – o pată întunecată pe zăpadă – în vreme ce trupele inamice, răsfirate pe ambele părți, își azvârleau armele și se împrăștiau care-ncotro pe câmpuri.

Înaintea noastră și a tuturor, deja în apropierea meterezelor orașului, călărea un singur om. Era precum vârful oțelit de lance, fericit să se întoarcă acasă. În aerul curat al dimineții, am remarcat că nu purta uniforma cuceritorilor. Dimpotrivă: avea turban și călărea ca un posedat, iar pe fundalul deschis al zăpezii am întrezărit sclipirea întunecată de smarald. Văzându-l călare, chiar și turcii înnebuniți de groază înțepeneau locului și

îngenuncheau pe marginea drumului, privind încordați trecerea lui lină…

În acel moment am înțeles că profeția se-mplinise și că profetul nu-și dezamăgise poporul. Revelația atât de mult așteptată se petrecuse, în sfârșit. Mantia verde se arătase cu adevărat poporului care de mult îl aștepta.

John Buchan
MANTIA VERDE
Volumul 2

„Însă vorbele îmi rămaseră în minte ca un ecou și, mult timp după ce mi-o adusese și mă îmbrăcasem, am rămas cu privirea pierdută peste parapet. Întrebarea lui atinsese o coardă a memoriei sau, ca să fiu mai explicit, dăduseră sens unui lucru vag, de neatins. Omul rostise exact aceleași cuvinte pe care Stumm i le adresase în șoaptă, pe ascuns, lui Gaudian.

Eu nu auzisem decât ceva ce părea a fi *„Uhnmantl*” și nu înțelegeam deloc la ce se referă. Însă acum eram sigur de cele două cuvinte ca de propria mea existență. Stumm rostise „*Grune mantel”.* Și „*Grune mantel*” – *Mantia verde,* orice o fi însemnat asta, era numele pe care Stumm nu voia ca eu să-l știu, fiindcă era un fel de talisman pentru misiunea pe care o propusesem și care avea legătură, cumva, cu misteriosul nume von Einem.”

crime scene 63

John Buchan
MANTIA VERDE
Volumul 2

„Însă vorbele îmi rămaseră în minte ca un ecou şi, mult timp după ce mi-o adusese şi mă îmbrăcasem, am rămas cu privirea pierdută peste parapet. Întrebarea lui atinsese o coardă a memoriei sau, ca să fiu mai explicit, dăduseră sens unui lucru vag, de neatins. Omul rostise exact aceleaşi cuvinte pe care Stumm i le adresase în mână, pe ascuns, lui Gaudian.

Eu nu auzisem decât ceva ce părea a fi *„Uhnmantl”* şi nu înțelegeam deloc la ce se referă. Însă acum eram sigur de cele două cuvinte ca de propria mea existență. Stumm rostise *„Grune mantel”*. Şi *„Grune mantel” - Mantia verde*, orice o fi însemnat asta, era numele pe care Stumm nu voia ca eu să-l ştiu, fiindcă era un fel de talisman pentru misiunea pe care o propusesem şi care avea legătură, cumva, cu misteriosul nume von Einem.”

ISBN 978-606-8320-90-8

Recomandat de:

Crimescene Publishing
FLACĂRA
t... TRITONIC

[1] „*To cease upon the midnight with no pain*” – vers din „Odă pentru privighetoare” de John Keats (31 octombrie 1795 – 23 februarie 1821), poet englez din perioada romantică. A fost una dintre figurile emblematice ale celei de-a doua generații de poeți romantici, alături de Lord Byron sau Percy Shelley, în ciuda faptului că lucrările sale au fost publicate doar cu patru ani înainte de moarte. (*n. trad.*)

[2] ANZAC – **Australian and New Zealand Army Corps** a fost un corp de armată din Primul Război Mondial, care a aparținut Forței expediționare mediteraneene alcătuite în Egipt în 1915 și care a activat în timpul Bătăliei de la Gallipoli. Comandantul trupelor a fost generalul William Birdwood. (*n. trad.*)

[3] „Meștere Tammy,” i-am strigat, „ce caută un băiețandru ferchezuit ca tine în apele astea reci? Am să-ți trag un bobârnac în scăfârlie data viitoare când te întâlnesc prin Caerdon”. (*n. trad.*)

[4] „Set a stout Heart to a stay Brea” – proverb scoțian, prin care se urează curaj și perseverență în fața unor obstacole complicate. (*n. trad.*)

[5] Tulpină de ratan. (*n. trad.*)

[6] **William Jennings Bryan** (19 martie 1860 – 26 iulie 1925) a fost politician american în cadrul Partidului Democrat, candidând de trei ori la președinția Statelor Unite (în 1896, 1900 și 1908). Bryan era un prezbiterian fervent, susținător al democrației populare, dușman al Goanei după aur, al dezvoltării băncilor și a căilor ferate. Susținea pacea, se opunea teoriei darwiniste și a fost unul dintre cei mai renumiți oratori ai vremii sale. (*n. trad.*)

[7] **Jesse Woodson James** (5 septembrie 1847 – 3 aprilie 1882) a fost un proscris american, care a jefuit bănci, trenuri și a ucis numeroși oameni, în principal în statul Missouri. A devenit o figură legendară a Vestului Sălbatic. (*n. trad.*)

[8] **William H. Bonney** (născut **William Henry McCarty, Jr.** 23 noiembrie 1859 – 14 iulie 1881), cunoscut ca **Billy the Kid**, a fost un pistolar american din secolul al XIX-lea, care a participat la Războiul din Ținutul Lincoln și a devenit proscris în Vestul Sălbatic. Potrivit legendelor, ar fi ucis 21 de oameni. (*n. trad.*)

[9] Organizație militară secretă, înființată la începutul secolului al XX-lea în scopul unificării Serbiei. (*n. trad.*)

[10] Uliul turcesc (*Cathartes aura*), cunoscut în unele regiuni nord – americane și ca șorecarul turcesc sau doar șorecarul, este cel mai răspândit tip de vultur. Uliul turcesc trăiește în regiuni din sudul Canadei până în America de sud, în zone deschise și semi-deschise precum păduri subtropicale, pășuni și deșert. (*n. trad.*)

[11] „Call the ewes to the knolls” / „Cheamă oile în vârf de munte” – poezie a poetului scoțian Robert Bums. (*n. trad.*)

[12] Table Mountain – munte din Cape Town, Africa de sud.

[13] Ofițer de poliție turc. (*n. trad.*)

[14] Vagon de dormit. (*n. trad.*)

[15] Animal fabulos din mitologie, jumătate cal, jumătate vultur. (DEX).

[16] Automobil produs de Studebaker Brothers Manufacturing Company, o companie americană producătoare de automobile pentru fermieri, mineri și armată. (*n. trad.*)

[17] Han mare la care poposesc caravanele. (*n. trad.*)

[18] Cerc de piatră. (*n. trad.*)

[19] Șeful bazei. (*n. trad.*)

[20] Sat de colibe în Africa centrală și de sud, înconjurat de garduri de lemn. (*n. trad.*)

[21] Un efod era un obiect de îmbrăcăminte venerat în vechea cultură israelită, cu simboluri puternice în practicile oculte. (*n. trad.*)

[22] În engl. „How are you?” – Ce mai faci? (*n. trad.*)

[23] În Islam, Diavolul este cunoscut ca Eblis. Potrivit Coranului, Allah l-a creat pe Iblis din flacără fără fum, iar pe om din lut. Caracteristica principală a diavolului e că nu are altă putere decât de a transmite sugestii negative omului. (*n. trad.*)

[24] Kaaba este o clădire în formă de cub în Mecca, Arabia Saudită, fiind considerată cel mai sacru loc al Islamului. (*n. trad.*)

[25] Un efod era un obiect de îmbrăcăminte venerat în vechea cultură israelită, cu simboluri puternice în practicile oculte. (*n. trad.*)

[26] „The Two Crows” – Cei doi corbi. (*n. trad.*)

[27] Baladă închinată în cinstea lui John Brown, american din Connecticut care, în a doua parte a secolului al XIX-lea, a luptat împotriva sclaviei, fiind spânzurat în 1859 pentru atacurile sale contra deținătorilor de sclavi. (*n. trad.*)

Table of Contents

Table of Contents